

ACADEMIA DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI

Grădina Botanică (Institut)

RAPORT
PRIVIND ACTIVITATEA
ȘTIINȚIFICĂ ȘI INOVAȚIONALĂ
în anul 2012

Director:

Alexandru TELEUȚĂ, dr.

Director adjunct:

Maricica COLȚUN, dr.

Secretar științific:

Eugeniu ALEXANDROV, dr.

Contabil șef:

Claudia OSTAFII

Cuprins:

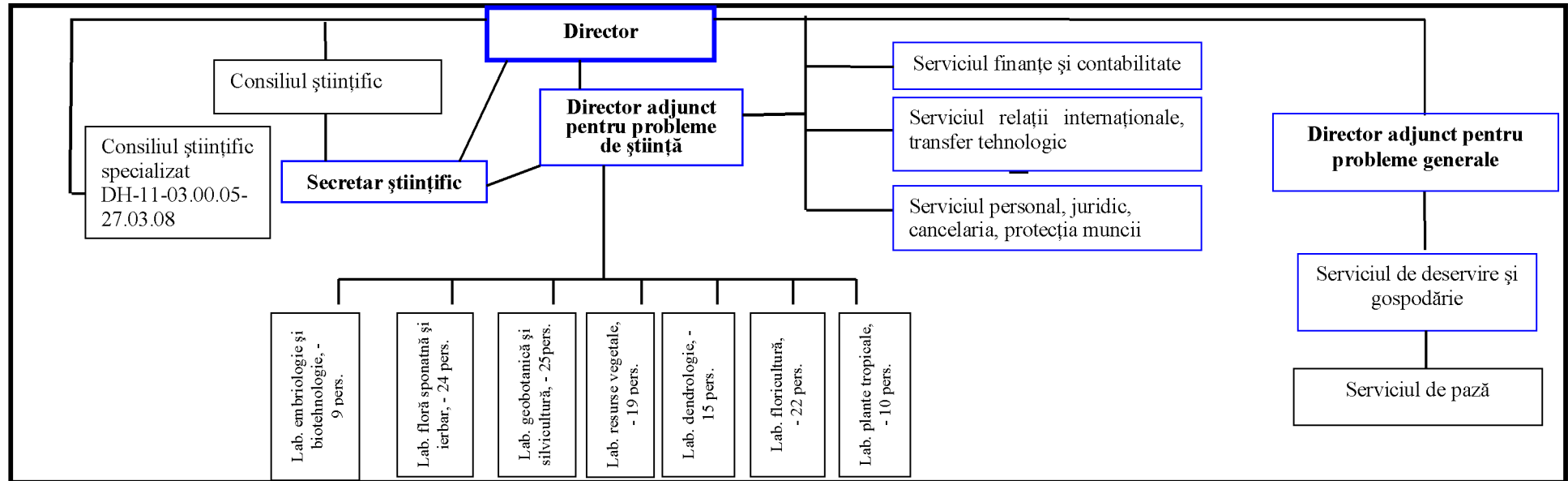
1.	Organigrama Grădinii Botanice (Institut) a AȘM.	3
2.	Fișa proiectului de cercetare:	
	a) Cercetări fundamentale:	
	i) Cercetarea florei vasculare a Republicii Moldova și teritoriilor limitrofe, evidențierea componentei taxonomice pentru elaborarea Cărții Roșii și editarea monografiei „Flora Basarabiei”	4
	ii) Cercetarea diversității floristice și fitocenotice a ariilor naturale protejate cu scopul elaborării recomandărilor de optimizare a conservării diversității plantelor.	9
	b) Cercetări aplicative:	
	i) Cercetarea și valorificarea resurselor de plante medicinale, aromatice, condimentare și furajere.	12
	ii) Mobilizarea, completarea, menținerea genofondului de plante de teren protejat și valorificarea celor mai importante specii în economia Moldovei.	16
	iii) Cercetarea, conservarea și valorificarea plantelor ornamentale introduse în Republica Moldova.	18
	iv) Cercetarea proceselor de dezvoltare și multiplicare microclonală „in vitro”, „ex vitro” și „ex situ” a unor culturi valoroase pentru economia națională.	22
	v) Introducerea, studierea și utilizarea rațională a plantelor lemnoase.	26
3.	Fișa proiectului pentru tineri cercetători: <i>Studiul particularităților biologice de creștere a plantelor decorative lemnoase în containere și elaborarea tehnologiilor de cultivare.</i>	30
4.	Fișa proiectului de transfer tehnologic: <i>Implementarea tehnologiei inovative de cultivare a soiurilor speciilor aromatic – condimentare necesare la producerea sării și uleiului aromatizat alimentar</i>	33
5.	Fișa proiectului internațional: <i>Fundamentarea principiilor și metodologiilor de proiectare a modelelor experimentale în vederea valorificării spațiilor verzi și terenurilor degradate, cu impact asupra reducerii poluării mediului în contextul integrării în platforma europeană de management durabil al resurselor și reconstrucției ecologice, în conformitate cu normele și standardele UE.</i>	35
6.	Fișa elaborării.	40
7.	Indicatorii de activitate ai Grădinii Botanice (Institut) a AȘM.	
8.	Indicatorii de activitate a laboratoarelor care au funcționat în anul 2012 în Grădina	

Botanica (Institut) a A.Ș.M.:

- *Laboratorul floră spontană și ierbar;*
- *Laboratorul geobotanică și silvicultură;*
- *Laboratorul dendrologie;*
- *Laboratorul floricultură;*
- *Laboratorul resurse vegetale;*
- *Laboratorul plante tropicale;*
- *Laboratorul embriologie și biotehnologie;*

9.	Lista publicațiilor.	53
10.	Lista invențiilor înregistrate sau depuse.	65
11.	Lista cercetătorilor științifici și doctoranzilor.	66
12.	Deplasări și stagii peste hotare.	70
13.	Organizarea manifestărilor științifice.	73
14.	Implementarea rezultatelor științifice.	75
15.	Activitatea de colaborare științifică.	76
16.	Promovarea realizărilor științifice în mass-media.	78
17.	Rezumatul activității științifice.	81
18.	Propuneri de perspectivă.	83

Organigrama Grădinii Botanice (Institut) a A.Ș.M.

Resurse umane (fără cumularzi):

	2012
Personal total (persoane fizice)	145
inclusiv:	
• cercetători științifici	43
• doctori în științe	29
• doctori habilitați	7
• cercetători științifici pînă la 35 ani	15
• doctoranzi	8
• postdoctoranzi	-

Fișa proiectului de cercetări fundamentale

I. Denumirea direcției strategice, codul și denumirea proiectului

*Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă.
11.817.08.06F Cercetarea florei vasculare a Republicii Moldova și teritoriilor limitrofe, evidențierea
componentei taxonomice pentru elaborarea Cărții Roșii și editarea monografiei „Flora Basarabiei”.*

II. Obiectivele proiectului

- Completarea setului de date informaționale (conform cerințelor internaționale IUCN, 2001, 2003) pentru fiecare taxon din lista preventivă de plante rare evidențiate
- studierea particularităților corologice, biologice și ecologice a taxonilor rari înregistrați din teritoriul dat;
- finisarea redacțională a textului și pregătirea desenele pentru machetare ai taxonilor din subclasele *Magnoliidae*, *Ranunculidae*, *Caryophyllidae*, *Hamamelididae* și *Dilleniidae* (29 familii, 110 genuri, 392 specii), incluse în vol. 2 a monografiei „Flora Basarabiei”;
- evidențierea speciilor periclitare reprezentate în Herbarele republicii;
- evidențierea stațiunilor și particularităților corologice ale taxonilor rari înregistrați în Herbare;
- colectarea, ierbarizarea, determinarea și inserarea materialului recoltat;
- prelucrarea termică a materialului inserat;
- evidențierea taxonilor de perspectivă pentru completarea colecțiilor de teren închis și deschis ale Grădinii Botanice;
- colectarea și efectuarea schimbului internațional de material seminal;
- întocmirea Catalogului de semințe, nr. 38

III. Termenul executării

2011-2014

IV. Volumul total planificat al finanțării

(mii lei)

V. Volumul finanțării pe perioada evaluată (mii lei)

Finanțarea planificată 1473,5 (mii lei)

Executată 1473,5 (mii lei)

VI. Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Laboratorul floră spontană și ierbar.

VII. Executorii

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

Ștefăruța Ana – Cercetător principal;
 Șabanova Galina – Cercetător coordonator;
 Cantemir Valentina - Cercetător coordonator;
 Izverscaia Tatiana - Cercetător coordonator;
 Ghendov Veaceslav - Cercetător coordonator;
 Ionița Olga – Cercetător stagiar;
 Rotaru Maria – Specialist coordonator.

VIII. Sumarul activităților proiectului realizate în perioada evaluată

	Activități planificate	Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)
1.	I. Cercetarea și aprecierea stării actuale în teren a speciilor de plante vasculare rare din flora spontană, întocmirea listei speciilor propuse pentru Cartea Roșie a R. Moldova (ed. III).	Completat parțial setul de date informaționale (conform cerințelor internaționale IUCN) pentru 350 taxoni din lista preventivă de plante rare. Elaborată Lista preventivă a plantelor vasculare rare (propușe pentru Cartea Roșie a RM, ediția 3-a). Întocmite hărți corologice preliminare pentru 95 specii rare din lista preventivă, elaborată în cadrul subdiviziunii. Cercetate și evidențiate particularitățile

		corologice, biologice și ecologice ai taxonilor rari înregistrați în teritoriul cercetat. Evaluată starea habitatelor și evidențiate factorii limitativi a speciilor rare.
	2. Finisarea și editarea monografiei „Flora Basarabiei” (vol. 2, 3, 4, 5) și manualului „Determinator de plante din flora R. Moldova”.	Verificat materialul textual și ilustrativ al speciilor din subclasele <i>Magnoliidae</i> , <i>Ranunculidae</i> , <i>Hamamelidae</i> , <i>Caryophyllidae</i> , incluse în vol. 2 a monografiei „Flora Basarabiei” (29 familii, 110 genuri, 392 specii). Verificate cheile de identificare ale taxonilor incluși în volum. Precizată nomenclatura taxonilor la nivel de familie, gen și specie. Restabilite genurile: <i>Buschia</i> Ovcz. (<i>Ranunculaceae</i>), <i>Alsine</i> L. (<i>A. media</i> L., <i>A. neglecta</i> (Weihe) Á. et D. Löve), <i>Hylebia</i> (Koch) Fourr. (<i>H. nemorum</i> (L.) Fourr.) anterior incluse în genul <i>Stellaria</i> . Pentru flora R.M. prima dată se indică speciile <i>Gypsophila pallasii</i> Ikonn., <i>Oberna schottiana</i> (Schur) Tzvel., <i>Papaver stevenianum</i> Mikheev și al. Stabilite specii noi pentru flora R. Moldova: <i>Polygonum calcatum</i> Lindm., <i>P. sabulosum</i> Worosch., <i>R. dentatus</i> L.
	3. Cercetarea colecțiilor Ierbarului Grădinii Botanice, completarea și renovarea exicatelor pentru activități de investigare și instruire	Completat Herbarul Grădinii Botanice cu 250 foi de herbar de plante rare și dificile din punct de vedere taxonomic; Evidențiate particularitățile corologice, bioecologice a taxonilor rari înregistrați; completate hărțile corologice cu noi date obținute în teren, cât și a setului de date informaționale; Prelucrat termic (Etuva POL-EKO) materialul herbarizat, încadrat în 84 dulapuri 117720 exsicate. Montate, inserate și etichetate 200 exsicate (colectate în 2011).
	4. Cercetarea, mobilizarea și completarea fondului seminal al Grădinii Botanice cu taxoni de perspectivă pentru economia națională a republicii	Evidențiate taxonii de perspectivă pentru completarea colecțiilor de teren închis și deschis. Mobilizat și completat genofondul <i>in vivo</i> al colecțiilor de teren închis și deschis cu material seminal a 180 taxoni de perspectivă (în baza schimbului internațional) din 15 Grădini Botanice Europene; Colectat material seminal din flora spontană și teritoriul Grădinii Botanice pentru întocmirea Catalogului de semințe, nr. XXXVIII (550 taxoni);

IX. Lista lucrărilor științifice (monografii, articole, obiecte de proprietate intelectuală) cu referință la proiectul dat pe anul 2012 (conform **formei 4** din structura raportului)

Monografii în cadrul proiectelor extrabugetare
1. ШАБАНОВА, Г. А. <i>Степная растительность Республики Молдова</i> . /Asoc. Intern. Ecologică „Eco-Tiras”. – Ch.: Elan Poligraf SRL. 2012. – 264 p.
2. ШАБАНОВА, Г. А., ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д., ГЕНДОВ, В. С. <i>Дикорастущие хозяйственно-ценные растения заповедника «Ягорлык»</i> . Asoc. Intern. Ecologică „Eco-Tiras”. – Ch.: Elan Poligraf SRL. 2012. – 264 p. ISBN 978-9975-66-263-5.
Capitole în monografii, broșuri
1. NEGRU, A., GHENDOV, V., IZVERSCAIA, TATIANA, CANTEMIR, V., IONIȚA, OLGA. Flora Movilei Măgura. În broșura <i>Zona ecoturistică „Movila Măgura”</i> . 2011, p. 12-38
Articole din alte reviste editate în străinătate
1. CANTEMIR, V., NEGRU, A., ȘTEFĂRȚA, A. Taxonomical position and distribution of <i>Buschia lateriflora</i> (DC.) Ovcz. (<i>Ranunculaceae</i> Juss.) species in the Bessarabia. <i>Journal of plant development (Iași, România)</i> , 2011 vol. 18: 117-120;
2. GHENDOV, V. Rare species of <i>Allium</i> L. (<i>Alliaceae</i>) in the flora of Republic of Moldova.

In: *Ботанические чтения. Иишм. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, сс. 6-7. ISBN 978-5-91307-190-3.

3. GHENDOV, V. The distribution of rare sedges (*Carex* L., *Cyperaceae*) in the flora of Republic of Moldova. In: *Ботанические чтения. Иишм. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, сс. 7-8. ISBN 978-5-91307-190-3.
4. IONIȚA, O. *Pilosella* Hill genus in the Bessarabia's flora. In: *Journal of plant development . Iași, România*: 2011. **18**. p. 109-116. ISSN 2065-3158; e-ISSN 2066-9917.
5. ИОНИЦА, О. Новые данные о распространении некоторых редких видов подсемейства *Cichorioideae* (*Asteraceae*) во флоре Республики Молдова. *Ботанические чтения. Иишм: изд-во ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, с. 16-17. ISBN 978-5-91307-190-3.
6. ИОНИЦА, О. Редкие виды рода *Pilosella* Hill (*Asteraceae*) во флоре Республики Молдова. In: *Ботанические чтения. Иишм: изд-во ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, с. 17-18. ISBN 978-5-91307-190-3.
7. ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д. Конспект видов бобовых (*Fabaceae* Lindl.) Днестровско-Прутского междуречья. In: *Ботанические чтения. Иишм. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, сс. 8-9. ISBN 978-5-91307-190-3.
8. ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д. Род чина (*Lathyrus* L.) во флоре Республики Молдова. In: *Ботанические чтения. Иишм. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, сс. 10-11. ISBN 978-5-91307-190-3.

Articole din reviste naționale Categoria B

1. GHENDOV, V. New record of *Allium montanum* (*Alliaceae*) for the flora of Republic of Moldova. In: *Bull. Șt. Revistă de Etnografie, Științe ale Naturii și Muzeologie*. Vol. 12(25), Chișinău, 2012, p. . ISSN 1857-0054.

Articole din reviste naționale Categoria C

1. GHENDOV, V. Genul *Polygonum* L. (*Polygonaceae* Juss.) în flora Republicii Moldova. In: *Revista Botanică*. Vol. 5, 2012, p.
2. GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G. Pre-identified Red List of vascular plants in the flora of Republic of Moldova. In: *Revista Botanică*. Vol. 5, 2012, p.
3. IONIȚA, O. Genul *Chondrilla* L. (*Asteraceae*) din flora Basarabiei. In: *Revista Botanică*. Vol. 5, 2012, p.
4. ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д. Род горошек (вика) – *Vicia* L. Во флоре Днестровско-Прутского междуречья. In: *Revista Botanică*. Vol. 5, 2012, p.

Articole în culegeri (naționale / internaționale)

1. CANTEMIR, V. 2012. Genul *Ranunculus* L. (*Ranunculaceae* Adans.) în flora Basarabiei. Mat. Simpozionului științific internațional „*Conservarea diversității plantelor*”, ed. a II-a, 16-19 mai 2012 (Chișinău-Iași): 146;
2. GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G. Rare vascular plants of European importance in the flora of Republic of Moldova. In: *Conservation of plant diversity*. Intern. sc. symposium. 2nd ed. – Chișinău-Iași: S. n., 2012, p. 155-161. ISBN 978-9975-62-311-7.
3. GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G. Distributional pattern of some rare feather-grasses (*Stipa*, *Poaceae*) in the flora of Republic of Moldova. In: *Conservation of plant diversity*. Intern. sc. symposium. 2nd ed. – Chișinău-Iași: S. n., 2012, p. 161-167. ISBN 978-9975-62-311-7.
4. ГЕНДОВ, В. С., ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д., ШАБАНОВА, Г. А. Дополнение к флоре заповедника «Ягорлык»: некоторые редкие виды однодольных. In: *Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья*: Мат. IV Междунар. науч.-практ. конф. Тирасполь, 9-10 ноября 2012г. – Тирасполь: Изд-во Приднестр. Ун-та, 2012. С. 71-73.
5. GHENDOV, V. Notes on some rare *Alismataceae* species in Republic of Moldova. In: *Conservation of plant diversity*. Intern. sc. symposium. 2nd ed. – Chișinău-Iași: S. n., 2012, p.

167-174. ISBN 978-9975-62-311-7.

6. IONIȚA, O. 2012. The rare species of *Tragopogon* L. (*Asteraceae*) in the Bessarabia's Flora. Mat. Simpozionului științific internațional „*Conservarea diversității plantelor*”, ed. a II-a, Chișinău-Iași: 2012. p. 174-180. ISBN 978-9975-62-311-7.
7. ȘTEFÎRȚA, ANA Genurile *Samolus*, *Hottonia*, *Lysimachia* (*Primulaceae*) în Flora Basarabiei. // „*Conservarea diversității plantelor*”. Mater. Simpoz. Șt. Intern. 16-19 mai 2012, Chișinău, Iași. P. 240-245.
8. ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д., ГЕНДОВ, В. С., ШАБАНОВА, Г. А. Растительное и флористическое разнообразие узловой территории национальной Экологической сети международного значения «Prutul de Jos». In: Int. Conf. „*Ecological networks – introduction to experiences and approaches*”, 13-14 october 2011, Chisinau, 2012. p. 195-201. ISBN 978-9975-4178-2-2.
9. ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д., ГЕНДОВ, В. С., ШАБАНОВА, Г. А. Роль заповедника «Ягорлык» в сохранении редких видов сосудистых растений европейского значения. In: *Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья*: Мат. IV Междунар. науч.-практ. конф. Тирасполь, 9-10 ноября 2012г. – Тирасполь: Изд-во Приднестр. Ун-та, 2012. С. 122-124.
10. ШАБАНОВА, Г. А., ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д., ГЕНДОВ, В. С. Редкие виды сосудистых растений узловых территорий Национальной Экологической сети Республики Молдова. In: Int. Conf. „*Ecological networks – introduction to experiences and approaches*”, 13-14 october 2011, Chisinau, 2012. p. 157-163. ISBN 978-9975-4178-2-2.
11. ШАБАНОВА, Г. А., ГЕНДОВ, В. С. Природные лесные экотопы узловых территорий Экологической сети Республики Молдова. In: Int. Conf. „*Ecological networks – introduction to experiences and approaches*”, 13-14 october 2011, Chisinau, 2012. p. 135-144. ISBN 978-9975-4178-2-2.
12. ШАБАНОВА, Г. А., ГЕНДОВ, В. С. Виды рода *Puccinellia* Parl. (Poaceae) во флоре Республики Молдова. In: *Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья*: Мат. IV Междунар. науч.-практ. конф. Тирасполь, 9-10 ноября 2012г. – Тирасполь: Изд-во Приднестр. Ун-та, 2012. С. 351-353.

Lucrări didactice (naționale / internaționale)

1. IZVERSCAIA, T., ȘABANOVA, G., GHENDOV, V. și al. (coautori) *Îndrumar privind planurile de management pentru zonele-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale a Moldovei*. Chișinău: Soc. ecologică „BIOTICA”(Tipogr. “Elena-V.I.” SRL), 2012. ISBN 978-9975-4346-7-6.
2. GHENDOV, V., ȘABANOVA, G. și al. (coautori) *Materiale didactice privind aplicarea legislației în domeniul forestier*. Chișinău: Soc. ecologică „BIOTICA”, 2012 (Tipogr. “Elena-V.I.” SRL) ISBN 978-9975-4178-3-9.

Placate, Hărți

1. *Plante rare de pădure din Republica Moldova*. Poster. /MĂRGINEANU, G., GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G.; Soc. Ecologică „BIOTICA”. – Ch.: BIOTICA, 2012.
2. *Flora indicatoare a tipurilor de păduri din Republica Moldova (păduri cu stejar, xerice cu gorun, xerice cu stejar pufoș)*. Poster/MĂRGINEANU, G., GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G.; Soc. Ecologică „BIOTICA”. – Ch.: BIOTICA, 2012.
3. *Flora indicatoare a tipurilor de păduri din Republica Moldova (păduri de luncă, cu fag, cu gorun)*. Placat. /MĂRGINEANU, G., GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G.; Soc. Ecologică „BIOTICA”. – Ch.: BIOTICA, 2012.
4. Republica Moldova. *Zonele-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale: Aplicarea pilot a NATURA-2000: evidențierea habitatelor*. Hartă. /ANDREEV, A., SÎRODOEV, GH., GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., TALMACI, I., SHABANOVA, G.; SE „BIOTICA”, ÎS „INGEOCAD”. – Chișinău, 2012.

5. Republica Moldova. *Zonele-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale: Zonarea pilot a ariilor-nucleu. Hartă.* /ANDREEV, A., SÎRODOEV, GH., GHENDOV, V., DERJANSCHI, V., JURMINSCHI, S., IZVERSCAIA, T., MUNTEANU, A., TALMACI, I., ȚURCANU, V., SHABANOVA, G.; SE „BIOTICA”, ÎS „INGEOCAD”. – Chișinău, 2012.
6. Republica Moldova. *Zonele-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale: Speciile țintă. Hartă.* /ANDREEV, A., SÎRODOEV, GH., BONDARENCO, A., GHENDOV, V., DERJANSCHI, V., JURMINSCHI, S., IZVERSCAIA, T., MANTOROV, O., MUNTEANU, A., ȚURCANU, V., SHABANOVA, G., RUȘCIUC, A., TIȘCENCOV, A., COTOMINA, A.; SE „BIOTICA”, ÎS „INGEOCAD”. – Chișinău, 2012.
7. Republica Moldova. *Zonele-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale: Valorile de bază ale biodiversității. Hartă.* /ANDREEV, A., SÎRODOEV, GH., BONDARENCO, A., GHENDOV, V., DERJANSCHI, V., JURMINSCHI, S., IZVERSCAIA, T., MANTOROV, O., MUNTEANU, A., ȚURCANU, V., SHABANOVA, G., RUȘCIUC, A., TIȘCENCOV, A., COTOMINA, A.; SE „BIOTICA”, ÎS „INGEOCAD”. – Chișinău, 2012.

Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri (naționale / internaționale)

1. GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G. Threatened vascular plants of the natural flora of Republic of Moldova. In: *Dendrology, floriculture and landscape gardening. Materials of Int. Sci. Conf. Vol. – 2. Nikitsky Botanical Gardens, Yalta, Ukraine, June 5-8, 2012.* p. 17.
2. ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д., ГЕНДОВ, В. С., ШАБАНОВА, Г. А. Операционный список сосудистых растений Республики Молдова. In: *Dendrology, floriculture and landscape gardening. Materials of Int. Sci. Conf. Vol. – 2. Nikitsky Botanical Gardens, Yalta, Ukraine, June 5-8, 2012.* p. 29.

X. Relevanța rezultatelor științifice obținute (până la 200 de cuvinte), 2012

Monografia „Flora Basarabiei” în 6 volume fiind prima și unica lucrare în limba română cu caracter enciclopedic după amplitudinea de informații (taxonomice, nomenclatorice, morfologice, biologice, ecologice, corologice, utilizare, etc.) privitor la speciile (peste 2150 taxoni) înregistrate pe teritoriul în studiu va fi solicitată și utilizată pe larg de către specialiștii instituțiilor științifice, profesori, doctoranzi în procesele de cercetare, instruire, educație, informare, etc.

Influențe socio-economice esențiale vor exercita colecția ierbarizată de plante rare, genofondul magorat de taxoni de plante medicinale, decorative, furagere etc.

Rezultatele cercetărilor vor fi aplicate la elaborarea listei speciilor de plante propuse pentru Cartea Roșie; la perfectarea legislației cu privire la conservarea plantelor rare; la elaborarea Cadastrului lumii vegetale, completarea și îmbogățirea colecțiilor de Herbar și semințe ale Grădinii Botanice, la desfășurarea activităților de informare, educare și propagare a problemelor ce țin de protecția mediului. Monografia “Flora Basarabiei” în 6 volume și manualul “Determinator de plante din flora R. Moldova” ed. II vor servi ca fundament științific și informațional pentru elevi și studenți, profesori în scopul realizării programelor de instruire, educație și conservare a diversității floristice. Potențialii beneficiari: instituțiile de învățământ preuniversitar, universitar și postuniversitar, Ministerul Mediului, instituțiile științifice și organizațiile neguvernamentale preocupate de problema Conservării Biodiversității.

Conducătorul proiectului _____,

(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

Fișa proiectului de cercetări fundamentale

I.	Denumirea direcției strategice, codul și denumirea proiectului	
	<i>Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă. 11.817.08.07F Cercetarea diversității floristice și fitocenotice a ariilor naturale protejate cu scopul elaborării recomandărilor de optimizare a conservării diversității plantelor.</i>	
II.	Obiectivele proiectului	
	Evaluarea diversității floristice și fitocenotice a ariilor naturale protejate de stat. Conservarea <i>in situ</i> și <i>ex situ</i> a diversității plantelor din Republica Moldova	
III.	Termenul executării	
	2011-2014	
IV.	Volumul total planificat al finanțării	
	(mii lei)	
V.	Volumul finanțării pe perioada evaluată (mii lei)	
	Finanțarea planificată 1235,1 (mii lei)	Executată 1235,1 (mii lei)
I.	Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)	
	Laboratorul de geobotanică și silvicultură	
II.	Executorii	
	Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului	
	Postolache Gheorghe, doctor habilitat, profesor șef de laborator	
	Miron Aliona, doctor în biologie, cercetător științific	
	Lazu Ștefan, doctor în biologie, cercetător științific coordonator	
	Cuza Petru, doctor habilitat în biologie, cercetător științific	
	Talmaci Ludmila, cercetător științific	
	Titică Ghenadii, cercetător științific	
	Botnărescu Veronica, specialist coordonator	
	Pavliuc Alina, specialist coordonator	
III.	Sumarul activităților proiectului realizate în perioada evaluată	
	Activități planificate	Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)
1.	Inventarierea speciilor de plante, asociațiilor vegetale și arboretelor din ariile protejate: Pădurea Hâncești, Zolonceni, Dubăsari, Voinova	Aria Naturală Protejată Pădurea Hâncești. include 292 specii de plante vasculare, dintre care 26 specii de arbori, 22 specii de arbuști, 244 specii de plante ierboase. Au fost evidențiate 11 specii de plante rare: scoruș (<i>Sorbus aucuparia</i> L.), sorb (<i>Sorbus torminalis</i> (L.) Crantz, mindal pitic (<i>Amygdalus nana</i> L.), clocotici (<i>Staphylea pinnata</i> L.), sparanghel (<i>Asparagus tenuifolius</i> Lam.), sparanghel (<i>Asparagus officinalis</i> L.), ghiocel (<i>Galanthus nivalis</i> L.), crin de pădure (<i>Lilium martagon</i> L.), ceapă bulgărească (<i>Nectaroscordum bulgaricum</i> Janka), lealea (<i>Tulipa biebersteiniana</i> Schult. et Schult. fil.). Comunitățile vegetale au fost atribuite la asociațiile: as. <i>Cotino – Quercetum pubescentis</i> Soo 1932; as. <i>Aceri tatarico-Quercetum roboris</i> Zolyomi 1957; as. <i>Quercetum robori-petraeae</i> Borza 1959; as. <i>Tilio tomentosae-Quercetum dalechampii</i> Sârbu 1979. Aria Naturală Protejată Zolonceni include 206 specii de plante vasculare, dintre care 24 specii de arbori, 22 specii de arbuști, 160 specii de plante ierboase. Au fost evidențiate 11 specii de plante rare: <i>Amygdalus nana</i> , <i>Cotoneaster melanocarpus</i> , <i>Lonicera xylosteum</i> , <i>Staphylea pinnata</i> , <i>Acorus calamus</i> , <i>Asparagus</i>

tenuifolius, *Asplenium trichomanes*, *A.ruta-muraria*, *Fritillaria meleagroides*, *Nectaroscordum bulgaricum*, *Tulipa biebersteiniana*.

Comunitățile vegetale au fost atribuite la asociațiile: *Querceto-(roboris)-Carpinetum* Borza 1937; as. *Quercetum (roboris) – litospermetum-cotinosum* Borza 1937, as. *Salicetum albae* Iasler 1926.

Aria Naturală Protejată Dubăsari include 165 specii de plante vasculare, dintre care 18 specii de arbori, 16 specii de arbuști, 113 specii de plante ierboase. Au fost evidențiate 4 specii de plante rare: clocotiș (*Staphilea pinnata*), ghiocel alb (*Galanthus nivalis*), laleaua pestriță (*Fritillaria meleagroides*), omag (*Aconitum lasiostomum*). Ghiocelul alb și laleaua pestriță sunt incluse în Cartea Roșie a R.Moldova.

Comunitățile vegetale au fost atribuite la asociațiile: *Ulmeto-Quercetum* Gheideman et alt. 1964 cu speciile caracteristice: *Ulmus carpiniifolia* și *Ulmus laevis* (ulmi), *Rubus caesius* (mure), *Swida sanguinea* (sânger), *Crataegus monogyna* (păducel monoghin), *Humulus lupulus* (hamei), *Solanium dulcamara* (lăsnicior), *Solanium nigra* (zârnă neagră), *Lathyrus sylvestris* (linte-de-pădure), *Brachypodium sylvaticum* (Huds.) Beauv. (pleascăiță), *Convallaria majalis* (lăcrămioară), *Polygonatum latifolium* (pecetea-lui-Solomon).

Aria Naturală Protejată Voinova include 106 specii de plante vasculare, dintre care 20 specii de arbori, 3 specii de liane și 83 specii de ierburi). S-au evidențiat următoarele 5 specii de plante rare: omag (*Aconitum lasiostomum* Reichenb.), ghiocel alb (*Galanthus nivalis* L.), laleaua pestriță (L) (*Fritillaria meleagroides*), sparanghel tenuifoliu (*Asparagus tenuifolius* Lam.), sparanghel verticilat (*Asparagus verticillatus* L.). Ghiocelul alb și laleaua pestriță sunt incluse în Cartea Roșie a Moldovei.

Analiza fitocenotică a evidențiat apartenența comunităților silvicole la ass. *Ulmeto-Quercetum* Gheideman et al. 1964 cu subasociația *Aegopodiosum*. Speciile caracteristice acestor arborete – carpen (*Carpinus betulus*), alun (*Corylus avellana*), păducel monoghin (*Crataegus monogyna*), salbă europeană (*Euonymus europaea*), lemn câinesc (*Ligustrum vulgare*), piciorul caprei (*Aegopodium podagraria*), sânger (*Swida sanguinea*), gladiș (*Acer tataricum*), tei pucios (*Tilia cordata*).

IV. Lista lucrărilor științifice (monografii, articole, obiecte de proprietate intelectuală) cu referință la proiectul dat pe anul 2012 (conform **formeii 4** din structura raportului)

Monografii

Postolache, Gheorghe, Munteanu Andrei, Postolache Dragoș, Cojan Constantin. *Rezervația "Prutul de Jos"*. Chișinău 2012.- 152 p.

Broșuri

Chirică, Lazăr. *Rețeaua Emerald în Republica Moldova = Emerald Network in Moldova / Lazăr Chirică, Angela Lozan, Veronica Josu, Gheorghe Postolache [et al.]*. – Ch. : Editerra Prim, 2012. – 32 p. – ISBN 978-9975-4126-7-4.

Articole

1. Postolache, Gheorghe. Arborii ocrotiți de stat din Moldova. // *Mediul Ambient*. – 2012. – Nr 1. – P. 22-37.

2. Postolache, Gh. *Zona cu protecție integrală din Rezervația Prutul de Jos*. // *Mediul Ambient*. – 2012. – Nr 2. – P. 21-26.

3. Postolache, Gh. *Aria naturală Olănești*. // *Mediul Ambient*. – 2012. – Nr 3. – P. 25-29.

4. Postolache Gh., Ciubotaru Al, Teleuța Al. *Grădina Botanică Bălți. Harta Vegetației. // Mediul Ambient. – 2012. – Nr 4. – P. –25-33.*
  5. Postolache, G.G. , Teleuța Al.A. *Al VI Congres al Grădinilor Botanice din Europa. // Mediul Ambient. – 2012. Nr.4. P. – 49.*
  6. Postolache, Gh. *Aria protejată Temeleuți. // Mediul Ambient. – 2012. – Nr 5.*
  7. Lazu Șt., Teleuța Al., Talmaci L. Miron Al. *Pajiștile de luncă cu habitat sodic din R.Moldova. Revista botanică, vol. IV, N 1. Chișinău, 2012, p. 36-48.*
- Teze la conferințe științifice
1. Botnărescu, V. *Forest stands in the natural protected area „Forest Hincesti” / V. Botnărescu, Gh. Postolache // Conservarea diversității plantelor : materialele simp. șt. intern., 16-19 mai 2012. – Ch., 2012. – P. 141-146.*
  2. Lazu, Șt., Postolache, Gh., Talmaci Ludmila. *Rezervația peisagistică „Tețcani”. // Conservarea diversității plantelor : materialele simp. șt. int., 16-19 mai 2012. – Ch., 2012. – P. 245-252.*
  3. Lazu, Șt., Teleuța Al., Talmaci Ludmila. *Pajiștile cu habitat calcicol din Republica Moldova. // Conservarea diversității plantelor : materialele simp. șt. int., 16-19 mai 2012. – Ch., 2012. – P. 253-263.*
  4. Pavliuc Alina. *Forest stands from Ocnîța Forest District. // Conservarea diversității plantelor : materialele simp. șt. int., 16-19 mai 2012. – Ch., 2012. – P. 202-205.*
  5. Postolache, Gh. *Aspects regarding criating vegetation expositions in the Botanical Garden for ex-situ conservation of plant diversity // The 6th European Botanic Gardens Congress in a Changing : Book of Abstract., 28 May – 2 Jun. 2012. – Chios Island (Greece), 2012. – P. 75.*
  6. Titică, Ghenadie. *Phytosociological survey of semi-desert steppes wormwood communities (Artemisia austriacae) in the Republic of Moldova / Ghenadie Titică, Gheorghe Postolache ./ Conservarea diversității plantelor : materialele simp. șt. int., 16-19 mai 2012. – Ch., 2012. – P. 212-219.*
  7. Titică, Ghenadie. *Semi-desert steppes vegetation communities of yellow bluestem (Bothriochloetum ischaemi) in the Republic of Moldova . // Conservarea diversității plantelor : materialele simp. șt. int., 16-19 mai 2012. – Ch., 2012. – P. 220-225.*

V. Relevanța rezultatelor științifice obținute (până la 200 de cuvinte), 2012

Pentru prima dată a fost stabilită componența floristică, fitocenotică și forestieră a 4 arii naturale protejate: Aria Naturală Protejată Pădurea Hâncești, Aria Naturală Protejată Zolonceni, Aria Naturală Protejată Dubăsari, Aria Naturală Protejată Voinova. Rezultatele cercetărilor vor fi folosite în lucrările de optimizare a conservării biodiversității. A fost evidențiată starea actuală a arboretelor. În baza acestor rezultate va fi posibil de optimizat compoziția și structura arboretelor. Rezultatele științifice vor fi folosite de Ministerul Mediului și de Agenția pentru silvicultură Moldsilva.

Conducătorul proiectului _____

(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

Fișa proiectului de cercetări aplicative

I. Denumirea direcției strategice, codul și denumirea proiectului

*Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă.
11.817.08.08A Cercetarea și valorificarea resurselor de plante medicinale, aromatice, condimentare și furajere.*

II. Obiectivele proiectului

Includ cercetări fundamentale, aplicative de relansare a problematicii protecției speciilor de plante utile din flora spontană și introducerea lor în cultură, diverse ramuri ale economiei naționale, pentru satisfacerea cerințelor crescânde de materie primă. În cazul speciilor valoroase, dar rare din flora spontană, luarea în cultură are ca scop și protejarea florei naturale care, exploatată nerațional, poate duce la dispariția acesteia și la perturbarea echilibrului ecologic. Actualmente situația privind cultivarea plantelor aromatice, medicinale și furajere în țară este pe cale de relansare. Proiectul în desfășurare are o orientare actuală cu elemente originale și caracter interdisciplinar, care tinde spre realizarea următoarelor obiective: mobilizarea și menținerea genofondului, descrierea proprietăților morfobiologice și biochimice la plantele medicinale, aromatice, condimentare, furajere și energetice netradiționale, evidențierea formelor valoroase de plante utile. Promovarea soiurilor noi în cultură, elaborarea metodelor de înmulțire și a tehnologiilor primare de cultivare, protejarea și îmbunătățirea stării ecologice a arealurilor naturale de plante utile prin lucrări intensive de introducere și completare a colecțiilor cu noi specii; evidențierea celor mai valoroase forme în baza stidiului biomorfologic și biochimic; obținerea materialului inițial, a soiurilor noi, implementarea lor în practica de producere, asigurarea accesului la informațiile obținute prin realizarea de comunicări și lucrări științifice, participarea la simpozioane și conferințe.

III. Termenul executării

2011-2014

IV. Volumul total planificat al finanțării

(mii lei)

V. Volumul finanțării pe perioada evaluată (mii lei)

Finanțarea planificată 1256,3 (mii lei) Executată 1256,3 (mii lei)

VI. Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Laboratorul resurse vegetale

VII. Executorii

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

Televuță Alexandru, conducător de proiect,

Cisnicean Lilia, cercet. șt. coord.,

Ciocârlan Nina, cercet. șt. coord.

Colțun Maricica, cercet. șt. coord.

Țiței Victor, cercet. șt. coord.

Stanciu Oxana, cercet. șt. stag,

Ababii Vitalie, cercet. șt. stag.

Andrușca Cristina, biolog coord.

Bîrcă Lidia, biolog coord.

Bodnari Liuba, biolog coord.

Enciu Liuba, biolog coord.

Iurcu Maria, biolog coord.

VIII. Sumarul activităților proiectului realizate în perioada evaluată

Activități planificate

*Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului
(150 de cuvinte)*

<p>1. Completarea genofondului de plante medicinale, aromatice, condimentare, furajere și potențial energetice cu 70 specii noi, evidențierea particularităților biologice și ontogenetice la 9 specii, multiplicarea și fondarea, loturilor, parcelelor experimentale a plantelor noi introduse, obținerea materialului inițial pentru cercetări de ameliorare la 3 specii noi, elaborarea metodelor de multiplicare și a fișelor tehnologice primare de cultivare la 5 specii.</p>	<p>Completat genofondul cu 77 specii noi, în scopul majorării colecției cât și a protejării diversității plantelor. Studiate proprietățile biomorfologice la speciile <i>Ajuga genevensis</i> și <i>A. reptans</i> <i>Physalis ssp.</i>, <i>Perovskia atriplicifolia</i> Bent., apreciată variabilitatea caracterelor morfologice la <i>Galega orientalis</i> și <i>Silphium perfoliatum</i> și valoarea energetică a materiei prime uscate alte specii furajere, în condiții de cultură. Cercetată variabilitatea caracterelor la speciile <i>Satureja parnassica</i>, <i>Galega orientalis</i>; selectate și pregătite materialele documentare pentru înaintarea la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, cât și la AGEPI pentru brevetare - două soiuri de busuioc cu proprietăți condimentare deosebite, valoare nutritiv-condimentară înaltă, aspect decorativ ; un soi de fizalis legumicol cu conținut sporit de substanțe uscate și producție înaltă de fructe ; un soi de levănțică cu conținut sporit de ulei volatil tolerant la temperaturi scăzute, trei soiuri de specii potențial energetice; selectat un sector semincer de reproducere a semințelor de superelită și elită la soiul de <i>Silphium perfoliatum</i> «Vital». Cercetate metodele de înmulțire și elementele primare de cultivare la <i>Satureja parnassica</i>, <i>Perovskia atriplicifolia</i>, <i>Cimnopogon flexuosus</i> și <i>Galega orientalis</i>, <i>Silphium perfoliatum</i> rezultate care vor fi incluse la elaborarea fișelor tehnologice de cultivare a acestor specii, necesare la introducerea lor în cultură.</p>
--	---

IX. Lista lucrărilor științifice (monografii, articole, obiecte de proprietate intelectuală) cu referință la proiectul dat pe anul 2012 (conform **formei 4** din structura raportului)

DUCA, T. FURDUII, A. TELEUȚĂ. Fondatorul Grădinii Botanice academicianul Alexandru Ciubotaru la 80 de ani. *Academus*, nr.1(24), martie 2012, p.162-163.

LAZU Șt., TELEUȚĂ A., TALMACI L., MIRON A. Pajiștile de luncă cu habitat sodic din Republica Moldova. *Revista Botanică*, vol.IV, nr. 1 (5). Ch., 2012, p. 9 - 22. ISSN 1857-095X.

POSTOLACHE Gh., CIUBOTARU A., TELEUȚĂ A. Grădina Botanică Bălși. Harta vegetației. *Revista Mediul ambiant*, august, 2012. nr.4 (64), p. 25-33. ISSN: 1810-9551.

POSTOLACHE Gh., TELEUȚĂ A. Congresul al VI-lea al grădinilor botanice din Europa. *Revista Mediul ambiant*, august, 2012. nr.4 (64), p. 49. ISSN: 1810-9551.

MARICICA, COLȚUN; AI. CIUBOTARU; ALEXANDRU, TELEUȚĂ; LILIA, CHISNICEAN Aspecte ale tehnologiei de producere a marcoșilor de lăvăntică în scopul fondării plantațiilor industriale. *Revista Botanica* . 2012, vol. IV nr.1(5) Ch., p.90-94. ISSN 1857-095X

CHISNICEAN, L. Contribution to the study of the biology and multiplication of *Cimnopogon flexuosus* (D. C.) Stapf. În lucrările Simpozionului științific internațional "Conservarea diversității plantelor", ed II-a, Ch., 2012 pag. 273-276. ISBN 978-9975-62-311-7

Nina CIOCĂRLAN Some medicinal plants used in landscape-gardening //International Scientific symposium „Conservation of plant diversity” Simpozion științific internațional „Conservarea diversității plantelor”, 16-19 mai 2012. – Ed. a 2-a. – Ch.: S.n., 2012. – p. 277-283. ISBN 978-9975-62-311-7

Nina CIOCĂRLAN Some aspects of introduction of new medicinal plants in the Botanical Garden of ASM //International Scientific symposium „Conservation of plant diversity” Simpozion științific internațional „Conservarea diversității plantelor”, 16-19 mai 2012. – Ed. a 2-a. – Ch.: S.n., 2012. – p. 283-290. ISBN 978-9975-62-311-7

Nina, CIOCĂRLAN Tatiana Sîrbu Ex-situ conservation and cultivation of *Adonis* L. and *Digitalis* L. species in the Botanical Garden (I) of ASM. Mat. IV Межд. Научно-практической конференции Конф. «Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья», Тирасполь, 2012, Стр. 346-348.

MARICICA, COLȚUN. Aspects for domestication of *Perovskia* Benth species. Materialele Simpozionului științific internațional „Conservarea diversității plantelor” Ediția II., 16-19 mai 2012., Chișinău, pag. 295-298. ISBN 978-9975-62-311-7

MARICICA, COLȚUN; AI. CIUBOTARU; LILIA CHISNICEAN. Some aspects of production technology for lavender layers for industrial plantation foundation. Materialele Simpozionului științific internațional

„Conservarea diversității plantelor” Ediția II., 16-19 mai 2012., Chișinău, pag. 98-301. ISBN 978-9975-62-311-7

TELEUTA, A., TITEI, V., COSMAN, S., ABABI, V. Introduction of *Silphium perfoliatum* L. and its utilization possibilities. “Conservation of plant diversity”, intern. sc. symposium Ed. a 2-a. Chișinău 2012. pp. 263-267. ISBN 978-9975-62-311-7

TELEUTA, A., TITEI, V., MUNTEAN, A. Species of new plants for producing biofuels in Moldova. “Conservation of plant diversity”, intern. sc. symposium (2012; Chișinău). Ed. a 2-a. Chișinău 2012. pp. 396-402. ISBN 978-9975-62-311-7

TELEUTA, A., ALEXANDROV E. Modelarea creșterii arborilor și arbuștilor (topiary). Mater. of Internat. Scientific Symposium “Conservation of Plant Diversity”, 2-nd edition, 16-18 May 2012. Chis Dumitra A., Teleuă A., Pop (Boancă) P. Alexandrov E., Ciorchina N, Mazăre G., Roșca I. Landscape designe stages of residential neighborhoods case study. Mater. of Internat. Scientific Symposium “Conservation of Plant Diversity”, 2-nd edition, 16-18 May 2012. Chisinau. Republic of Moldova. pp. 457-465. ISBN: 978-9975-62-311-7

DUMITRAȘ A. TELEUTA A., POP (Boancă). ALEXANDROV E., CIORCHINA N, MAZÎRE G., ROȘCA I. Landscape designe stages of residential neighborhoods case study. Mater. of Internat. Scientific Symposium “Conservation of Plant Diversity”, 2-nd edition, 16-18 May 2012. Chisinau. Republic of Moldova. pp. 457-465. ISBN: 978-9975-62-311-7

POP (Boancă) P., DUMITRAȘ A. TELEUTA A., SINGUREANU. V., CLAPA D., MAZARE G. Energy efficient landscape. Mater. of Internat. Scientific Symposium “Conservation of Plant Diversity”, 2-nd edition, 16-18 May 2012. Chisinau. Republic of Moldova. pp. 471-477. ISBN: 978-9975-62-311-7.

DUCA Gh., FURDUI T., TELEUȚA A. Acad. Alexandru Ciobotaru – savant renumit, cito- embriolog și fondator al Grădinii Botanice. Ziar Literatura și Arta, nr.7 (3468), 16.02.2012, p.7.

TELEUȚA A., BUCAȚEL V. Ботанический сад АН Молдовы – научный центр по сохранению растительного разнообразия. Матер. Междунар. Конф., посвященной 80 –летию Центрального Ботанического сада Национ. Академии наук Беларуси. Часть 1, стр. 292 (19-22 июня 2012 г. Минск, Беларусь).

TELEUȚA A., BUCAȚEL V. Ботанический сад АН Молдовы – научный центр по сохранению растительного разнообразия. Матер. Междунар. Конф., посвященной 80 –летию Центрального Ботанического сада Национ. Академии наук Беларуси. Часть 1, стр. 292 (19-22 июня 2012 г. Минск, Беларусь). inau. Republic of Moldova. pp. 430-438. ISBN: 978-9975-62-311-7

ȚÎȚEI, V. Introducerea, particularitățile agrobiologice și tehnologice a cultivarilor de tutun a varietății Burley în condițiile Republicii Moldova. “Conservation of plant diversity”, intern. sc. symposium. Ed. a 2-a. Chișinău 2012. p. 366-373. ISBN 978-9975-62-311-7

ȚÎȚEI, V., TELEUȚĂ, A. Perspectiva fondării plantațiilor energetice în Republica Moldova. „Edificarea societății durabile”. Conferința științifică practică internațională. Chișinău 2012. p.251-255 ISBN 978-9975-64-221-7

ȚÎȚEI, V., RUSNAC, A. Necesitatea valorificării nămolurilor orașanești în agricultură. „Edificarea societății durabile”. Conferința științifică practică internațională. Chișinău 2012. p. 246-250. ISBN 978-9975-64-221-7

internaționale

КИСНИЧАН Л. Коллекция пряно-ароматических трав как элемент сохранения биоразнообразия. В материалах второй международной научно - практической конференции «Биоразнообразие и устойчивое развитие», Симферополь, 2012, стр. 76-78

КИСНИЧАН, Л. Перспективы интродукции и использования Физалиса (*Physalis ssp.*) в Молдове. Материалы Международной научной конференции «Онтогенез - состояние, проблемы и перспективы изучения растений в культурных и природных ценозах», Херсон, 2012, стр.298-301

КИСНИЧАН, Л. Интродукция и перспективы использования некоторых видов семейства Cucurbitaceae в коллекции Ботанического Сада АН Молдовы. В материалах XXI Международного Симпозиума «Охрана био-ноосферы. Эниология. Нетрадиционное растениеводство. Экология и медицина. Алушта, 2012, стр.169-173

CIOCĂRLAN, Nina Medicinal species of *Ajuga* L. (*Lamiaceae*) in the flora of Republic of Moldova /Ботанические чтения. Ишим. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова, 2012, p. 5-6.

Чокырлан Нина Лекарственные виды рода *Vitex* L. перспективные для озеленения. /Ботанические чтения. Ишим. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова, 2012, сс. 133-135.

Nina, CIOCĂRLAN *Ajuga reptans* L. (*Lamiaceae*) – a valuable ornamental and medicinal species. Международные чтения, посвященные 110-летию со дня рождения профессора Л. И. Рубцова, Киев-Тростянец, 2012 сс.

ЦЫЦЕЙ, В.Г., ТЕЛЕУЦЭ, А. С., КОШМАН, С.И., БАХЧИВАНЖИ, М.А., КОШМАН, В.Д Гречиха сахалинская – нетрадиционная кормовая культура в Республике Молдова. Проблемы экспериментальной ботаники та біотехнології. Випуск 1. Київ 2012 . с. 65-72. ISBN 978-966-306-165-3

ТЕЛЕУЦЭ, А. С., ЦЫЦЕЙ, В.Г. Химический состав и питательность зеленой массы малораспространенных кормовых культур сем. Бобовых. Проблемы экспериментальной ботаники та біотехнології. Випуск 1. Київ 2012 . с. 206-211. ISBN 978-966-306-165-3

КИСНИЧЕАН Л. Особенности интродукции вида *Cymbopogon* в коллекции пряно – ароматических растений. Материалы международной научной конференции «Дендрология, Цветоводство и садово-парковое строительство», Ялта, 2012, стр.210

КИСНИЧАН, Л. Селекция базилика (*Ocimum basilicum* L.) в Ботаническом Саду (Институте) АН Молдовы. В материалах III международной научной конференции « Интродукция, селекция и защита растений», Донецк, 2012, стр.60 ISBN 978-966-02-6519-6

TELEUTA, A., TITEI, V. Biological peculiarities, productivity and nutritive value of the new fodder crop *Galega orientalis* Lam. in Republic of Moldova. “Інтродукція, селекція та захист рослин”. Матеріали III міжнародної наукової конференції Донецьк, 2012. с.142 ISBN 978-966-02-6519-6

TITEI, V. Introduction of *Polygonum sachalinense* Fr. Schmidt and its utilization possibilities. “Інтродукція, селекція та захист рослин”. Матеріали III міжнародної наукової конференції - Донецьк, 2012. с.143 ISBN 978-966-02-6519-6

ЦЫЦЕЙ, В.Г. Сильфия пронзеннолистная – ценная культура для Молдовы. “Дендрология, цветоводство и садово-парковое строительство”. Материалы международной научной конференции, посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада .Том -1. Ялта. 2012. с.235.

ЦЫЦЕЙ, В.Г., ТЕЛЕУЦЭ, А. С., КОШМАН, С.И., Биологические особенности и кормовые достоинства гречихи сахалинской в условиях Республики Молдова. “Дендрология, цветоводство и садово-парковое строительство”. Материалы международной научной конференции, посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада Том -2. Ялта. 2012. с.

X. Relevanța rezultatelor științifice obținute (până la 200 de cuvinte), 2012

Mobilizarea, aclimatizarea, studierea și descrierea genofondului colecțiilor de specii medicinale, , aromatice, condimentare, furajere și potențial energetice au o importanță primordială în vederea protejării biodiversității, utilizării lor pe larg în diverse domenii ale economiei, fără distrugerea habitatelor naturale. Evidențierea celor mai valoroase dintre speciile acumulate permite acumularea unui material inițial necesar la crearea soiurilor noi, implementarea lor în sectoarele agricole prin fondarea plantațiilor, obținerea materiei prime de către producătorii autohtoni cât și a beneficiului din realizarea acestor produse. Sunt real cotate speciile furajere, rezistente la secetă, care pot fi cultivate pentru obținerea furajelor, care actualmente lipsesc cât și speciile și cele cu potențial energetic pentru utilizare în calitate de sursă de combustibil. În rezultatul studiului efectuat sunt selectate și pregătite materiile documentare pentru înaintarea la Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, cât și la AGEPI 7 soiuri noi, performante care au implementare în economia țării. Sunt două soiuri de busuioc cu proprietăți condimentare deosebite, valoare nutritiv-condimentară înaltă, aspect decorativ, un soi de fizalis legumicol cu conținut sporit de substanțe uscate și producție înaltă de fructe și un soi de lăvăncică cu conținut înalt de ulei volatil tolerant la temperaturi scăzute, trei soiuri de specii potențial energetice; selectat un sector semincer de reproducere a semințelor de superelită și elită la soiul de *Silfium prfoliatum* «Vital». De asemenea au fost delimitate metodele de înmulțire și elementele primare de cultivare la *Satureja parnassica*, *Perovskia atriplicifolia*, *Cimbopogon flexuosus* și *Galega orientalis*, *Silfium prfoliatum* - rezultate care vor fi incluse la elaborarea fișelor tehnologice de cultivare a acestor specii, necesare la introducerea lor în cultură.

Conducătorul proiectului _____

(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

Fișa proiectului de cercetări aplicative

- I. Denumirea direcției strategice, codul și denumirea proiectului
*Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă.
 11.817.08.09A Mobilizarea, completarea, menținerea genofondului de plante de teren protejat și valorificarea celor mai importante specii în economia Moldovei.*
- II. Obiectivele proiectului
 Cercetarea particularităților bio-morfologice a unor specii noi de plante de teren protejat din fam. *Cactaceae, Aizoaceae, Arecaceae, Solanaceae*, evidențierea celor mai decorative și perspective pentru înverzirea interiorurilor; Mobilizarea speciilor noi de plante de seră; completarea genofondului cu noi taxoni; menținerea colecțiilor în stare vie (2500 taxoni, cca 15000 plante)
- III. Termenul executării
 2011-2014
- IV. Volumul total planificat al finanțării
 (mii lei)
- V. Volumul finanțării pe perioada evaluată (mii lei)
 Finanțarea planificată 898,4 (mii lei) Executată 898,4 (mii lei)
- VI. Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)
 Laboratorul plante tropicale.
- VII. Executorii
	<i>Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului</i>
	Țîmbali V. – șef. laborator Toderăș N. – cerc- șt. coordonator Murzac E. – cerc. șt. Gușanova V. – cerc.șt.stajiar Rogacico S. – cerc.șt.staj. Grigorița L.- cerc.șt.staj. Iațco N.- spec.coord. Vdovicenco T. – spec.coord. Ionescu O. – spec.coord. Ciupercă N. – spec.coord.
- VIII. Sumarul activităților proiectului realizate în perioada evaluată
	<i>Activități planificate</i>	<i>Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)</i>
1.	Cercetarea particularităților bio-morfologice a unor specii noi de plante din fam. <i>Cactaceae, Agavaceae, Rosaceae, Solanaceae, Crasulaceae</i> și evidențierea celor de perspectivă pentru înverzirea interiorurilor și în aer liber.	Au fost evidențiate 3 specii optimele (<i>Peireskiopsis spathulata, Werckleocereus glaber, Hylocereus purpusii</i>) din cele 7 folosite ca portaltoi pentru altoirea a 3 specii: <i>Epiphylopsis gaertneri, E. Gaertneri var. tiburtii, Schlumbergera russeliana</i> . S-a stabilit faza generativă (înflorisc) 5 specii de plante din genul <i>Agave</i> (14,29%) din cele 35, iar semințe formează 3 (8,57%). Productivitatea semincieră potențială variază în mediu de la 267 semințe într-un fruct la <i>A. ferdinandi-regis</i> , 116 la <i>A. victoriae-reginae</i> și 23 la <i>A. schottii</i> , iar cea reală corespunzător - 44 (16,3%), 7 (6,26%) și 2 (9,44%). Pentru înverzirea grădinilor de iarnă a fost evidențiată <i>Eriobotria japonica</i> (fam. <i>Rosaceae</i>), care în condiții de teren protejat înfloresce abundent (XI-XII) și leagă fructe comestibile. <i>Solanum pseudocapsastrum</i> și <i>Capsicum annum</i> (fam. <i>Solanaceae</i>) pot fi folosite pentru decorarea localurilor și în aer liber pe perioada caldă a anului. Din cei 58 taxoni ai gen. <i>Briophyllum</i> și <i>Kalanchoe</i> faza generativă ating 38, iar semințe formează 11.
2	Mobilizarea și majorarea genofondului de plante de seră cu 30-40 de taxoni noi.	Genofondul de plante de seră a fost completat cu 54 taxoni noi: fam. <i>Cactaceae</i> – 33, <i>Begoniaceae</i> – 4, <i>Geraniaceae</i> – 4 taxoni etc. La moment genofondul numără 2635 taxoni ce revin la 550

		de genuri și 126 familii.
3	Mentținerea colecțiilor create (cca 2500 taxoni) și reînnoirea expozițiilor din serele cu plante succulente, subtropicale și tropicale	În rezultatul efectuării unui complex de măsuri agrotexnice pe parcursul întregului an colecțiile sunt menținute în stare satisfăcătoare. Au fost reînnoite expozițiile (4) și creată o nouă expoziție în sera cu cactuși.

IX. Lista lucrărilor științifice (monografii, articole, obiecte de proprietate intelectuală) cu referință la proiectul dat pe anul 2012 (conform **forme** 4 din structura raportului)

Articole în culegeri naționale:

ȚÎMBALÎ V., TODIRĂȘ N., GRIGORIȚA L. Colecția de plante succulente a Grădinii Botanice(I) a AȘM. *Conservation of plant diversity International scientific symposium 2nd edition, 16-19 may 2012*, Chisinau, Republic of Moldova, p.343-350. ISBN 978-9975-62-311-7.

ȚÎMBALÎ V., GUȘANOVA V., ROGACICO S. Unele aspecte ale introducerii plantelor din fam *Cactaceae* Juss. În serele Grădinii Botanice (I) a AȘM *Conservation of plant diversity International scientific symposium 2nd edition, 16-19 may 2012*, Chisinau, Republic of Moldova, p.350-354. ISBN 978-9975-62-311-7.

TODIRASH N. Development rhythms of genus *Hawortia* Haw. In the Greenhouse of Botanical Garden (I) of Academy of Sciences of Moldova *Conservation of plant diversity International scientific symposium 2nd edition, 16-19 may 2012*, Chisinau, Republic of Moldova, p.355-362. ISBN 978-9975-62-311-7.

VLAS C., ȚÎMBALI V. The action of physiologically active substances over of rooting cuttings of some species of tropical lianas *Conservation of plant diversity International scientific symposium 2nd edition, 16-19 may 2012*, Chisinau, Republic of Moldova, p.363-366. ISBN 978-9975-62-311-7.

MURZAC E. Introducerea speciilor de plante din flora tropicală și subtropicală a ord. *Asparagales* în Grădina Botanică(I) a AȘM *Conservation of plant diversity International scientific symposium 2nd edition, 16-19 may 2012*, Chisinau, Republic of Moldova, p.388-390. ISBN 978-9975-62-311-7.

ȚÎMBALÎ V., GRIGORIȚA L. Some aspects of introducing species of *Agave* L. in the Botanical Garden (I) of ASM. *Conservation of plant diversity International scientific symposium 2nd edition, 16-19 may 2012*, Chisinau, Republic of Moldova, p.391-396. ISBN 978-9975-62-311-7.

Articole în culegeri internaționale:

ТОДИРАШ Н. Опыт вегетативного размножения *Brugmansia suaveolens* (Humb.&Bonpl.ex Willd.) Bercht.&J.Presl. Материалы Международной Научной Конференции посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада г.Ялта, Украина 5-8 июня 2012. Том-1, стр. 131

ЦЫМБАЛЫ В. Интродукция суккулентных растений в Ботаническом саду (И) АН Молдовы. Материалы Международной Научной Конференции посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада г.Ялта, Украина 5-8 июня 2012, Том-1, стр. 140-141

ВЛАС К., ЦЫМБАЛЫ В.И. Использование физиологически активных веществ для укоренения черенков тропических лиан. Материалы Международной Научной Конференции посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада г.Ялта, Украина 5-8 июня 2012, Том-2, стр.

ТОДИРАШ Н.А. Коллекция каланхое Ботанического сада РМ и перспективы их использования в озеленении. Материалы 11 Международной научно-практической конференции «Ботанические чтения», Ишим, 11-12 мая, 2012. стр.130-131. ISBN 978-5-91307-190-3

ТОДИРАШ Н.А., ГРИГОРИЦА Л.Д. Перспективы использования представителей рода Агава в озеленении открытого и закрытого грунта. Материалы 11 Международной научно-практической конференции «Ботанические чтения», Ишим, 11-12 мая, 2012. стр.131-132. ISBN 978-5-91307-190-3

ЦЫМБАЛЫ В.И. Использование некоторых тропических и субтропических растений для оздоровления воздуха помещений. Материалы 11 Международной научно-практической конференции «Ботанические чтения», Ишим, 11-12 мая, 2012. стр.132-133. ISBN 978-5-91307-190-3

X. Relevanța rezultatelor științifice obținute (până la 200 de cuvinte), 2012

Cercetările efectuate asupra plantelor din gen. *Agave*, *Eriobotria*, *Kalanchoe*, vor duce la introducerea lor pe larg în lucrările de amenajare atât a spațiilor închise, cât și a celor deschise pe perioada caldă a anului. Colecțiile de plante de teren protejate servesc ca material didactico-ilustrativ la orele de biologie a elevilor, liceenilor, studenților, masteranzilor. Speciile evidențiate în procesul de studiu vor servi la completarea sortimentului de plante folosit pentru înverzirea și amenajarea spațiilor închise, cât și în aer liber pe perioada caldă a anului.

Conducătorul proiectului

(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

Fișa proiectului de cercetări aplicative

I.	Denumirea direcției strategice, codul și denumirea proiectului	
	<i>Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă. 11.817.08.10A Cercetarea, conservarea și valorificarea plantelor ornamentale introduse în Republica Moldova.</i>	
II.	Obiectivele proiectului	
	A introduce și cerceta noi taxoni de plante ornamentale în condițiile Republicii Moldova; În baza genofondului acumulat a obține forme și hibrizi noi de plante ornamentale; A implementa rezultatele introducerii și ameleorării în economia națională; Editarea rezultatelor cercetărilor; promovarea speciilor noi și a soiurilor obținute. Instruirea și educația populației vis-a-vis de biodiversitatea vegetală.	
III.	Termenul executării	
	2011-2014	
IV.	Volumul total planificat al finanțării	
	(mii lei)	
V.	Volumul finanțării pe perioada evaluată (mii lei)	
	Finanțarea planificată 898,4 (mii lei)	Executată 898,4 (mii lei)
VI.	Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)	
	Laboratorul floricultura.	
VII.	Executorii	
	Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului	
	Sîrbu Tatiana – doctor în biologie, cercetător conferențiar, conducătorul proiectului; Cleșnina Liudmila - cercetător superior, doctor în agricultură, executor; Sava Victor – doctor habilitat în biol., cerc. princ., executor; Voinec Ina – doctor în biol., cerc. superior, executor; Sfecă Irina - cercetător stagiar, executor; Constantin Eudochia – specialist coordonator, executor; Josan Olga– specialist coordonator, executor; Lupu Larisa- – specialist coordonator, executor; Platon Natalia – specialist coordonator, executor; Curuci Natalia – specialist coordonator, executor.	
VIII.	Sumarul activităților proiectului realizate în perioada evaluată	
	Activități planificate	Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)
1.	Etapa I. Cercetarea plantelor introduse, menținerea, ameleorarea și valorificarea taxonilor de perspectivă pentru economia națională: Cercetări fenologice; măsurări biometrice, lucrul cu Delectus Seminum, schimb de material viu cu alte grădini botanice etc. Includerea în cultură a taxonilor achiziționați. Menținerea colecțiilor, conservarea germoplasmei. Realizarea excursiilor, seminarelor, iarmaroacelor, expozițiilor, promovarea	În scopul mobilizării genofondului au fost consultate, analizate sursele de semințe din cca 35 grădini botanice. Au fost achiziționați 52 taxoni noi, prin intermediul Delectus Seminum, din 15 grădini botanice, care vor fi incluși în cultură inițială. Au fost procurate 9 specii noi de Sedum, 1 sp. Jovibarba și 1 sp. de Sempervivum și 3 soiuri de crizantemă. Grădina Botanică din Ialta și Iași ne-au oferit 15 soiuri de crizantemă. Deasemenea GB din București ne-a oferit 10 specii noi pentru colecții. Astfel achizițiile anului current însumează 88 specii și cultivaruri. Realizate cursurile de lecții la disciplinele: Floricultura, Proiectarea spațiilor verzi și Arboricultura ornamentală pentru studenții UASM (Sfecă I). Inclusiv practicile de producere și didactice pentru ei. Au fost pregătiți 6 licențiați (Sfecă I.) Studiat în continuare ciclul vital la Hosta undulata, H. siboldiana “Elegans”, Kniphofia galpinii, K. citrine, S. ewersii și

<p>rezultatelor prin intermediul mass media, Agenției de Transfer Tehnologic, întreprinderilor mici și mijlocii. Cursuri de lecții și practici pentru studenți. Inițierea lucrărilor asupra unui catalog de plante ornamentale.</p> <p>Cercetarea ciclului vital a speciilor <i>Sedum rubens</i>, <i>S. spatulifolium</i>, <i>Hosta undulata</i> și <i>Kniphofia galpinii</i>, stabilirea etapelor și fazelor ontogenetice. Elaborarea publicațiilor științifice.</p> <p>Selectarea formelor parentale și executarea hibridărilor (<i>Paeonia</i>, <i>Chrysanthemum</i>); Prelucrarea rizomilor, bulbilor și semințelor cu raze-gama . Selectarea preliminară a formelor și hibridizilor obținuți. Menținerea, multiplicarea și promovarea formelor, hibridizilor și soiurilor obținute în anii precedenți.</p>	<p><i>Sedum</i> rupestre.</p> <p>Analizată familia <i>Crassulaceae</i>, în colecție este reprezentată prin 6 genuri, (<i>Sedum</i>, <i>Hylotelephium</i>, <i>Phedimus</i>, <i>Petrosedum</i>, <i>Aizoon</i>, <i>Sempervivum</i>) 20 specii și 11 cultivaruri., conform sistemelor de clasificare moderne, stabilită apartenența taxonomică a speciilor. Deasemenea a fost concretizată structura taxonomică a genului <i>Kniphofia</i>.</p> <p>Stabilită calitatea semințelor: determinat procentul germinării și condițiile de germinare la <i>Allium caeruleum</i> Pall. (0%), <i>A. aflatunense</i> Regl. (10%), <i>A. giganteum</i> Regl. (100%), <i>A. chrystopatii</i> (42%).</p> <p>Stabilită acțiunea stimuloare a preparatului Reglald, în înrădăcinarea și multiplicare bulbilor de <i>Hyacinthus orientalis</i> prin solzi de bulb.</p> <p>Efectuată inventarierea colecțiilor: actualmente sunt constituite din cca 1500 specii, varietăți, cultivaruri.</p> <p>Au fost colectate din flora spontană în anul de referință semințe și material săditor de <i>Salvia nemorosa</i> fl. rosae, <i>Aster amellus</i>, <i>Paeonia peregrina</i> și cu suportul laboratorului Floră spontană și herbar: <i>Colchicum fominii</i>, <i>Sempervivum rutenicum</i>, care au fost plantate în colecții.</p> <p>Sunt selectate 3 forme de crizantemă, 2 forme de <i>Paeonia chinensis</i> pentru promovarea lor la Comisia de Stat pentru încercarea soiurilor. Este elaborat setul de documente pentru 2 soiuri de bujor pentru brevetarea lor ulterioară.</p>
<p>Etapa II. Cercetarea și elaborarea metodelor de combatere a patogenilor și dăunătorilor plantelor introduse în Grădina Botanică (I) a A.Ș.M.:</p> <p>Evidențierea izvoarelor noi de elaborare a extractelor (reprezentanții fam. Asteraceae) pe exemplul <i>Chrysanthemum</i>.</p> <p>Elaborarea extractelor din diferite specii și diferite părți ale plantei, în special din reprezentanții fam. Asteraceae (<i>Inula</i>, <i>Calendula</i>, <i>Tagetes</i>, <i>Pyretrum</i>, <i>Rudbeckia</i> etc.)</p> <p>Studiul efectului extractelor din plante asupra diferitor specii ornamentale.</p> <p>Evidențierea celor mai efective.</p> <p>Colectarea materialului pentru extracte în diferite perioade ale</p>	<p>În anul de referință a fost continuată experiența de elaborare a fitoextractelor, baza cărora o formează reprezentanții fam. Asteraceae: <i>Rudbeckia laciniata</i>, <i>Rudbeckia hybrida</i>, <i>Taraxacum officinalis</i>, <i>Tagetes</i> sp, <i>Echinacea purpurea</i>, <i>E. angustifolia</i>, <i>E. purpurea „alba”</i>, <i>Artemisia absintium</i>, <i>Inula helenium</i> etc. Ele au fost testate pe colecția de <i>Chrysanthemum</i> (Semințe, butași, plante) și <i>Echinacea</i>. Experiența a fost completată cu 6 variante noi, deci constă din 36 variante. Este important să menționăm, că extractul elaborat în anul current din galele produse de <i>Cynips quercusfoii</i> L. are un impact impresionant asupra procentului de germinare și energiei de creștere a semințelor de echinacee și crizantemă. Extractului din galele de <i>Sacchiphantes viridis</i> Ratz. nu a avut nici o acțiune asupra germinării semințelor. Din analiza datelor bibliografice este cunoscut faptul, că țesuturile galelor, conțin substanțe tanante, deasemenea – substanțe stimuloare ale creșterii și posedă proprietăți antibacteriene accentuate, utilizat dăja în medicină.</p> <p>Se fac cercetări asupra situației fitosanitare la <i>Chrysanthemum indicum</i> și <i>Echinacea purpurea</i> var. alba. Cei mai răspândiți dăunători identificați în colecția de <i>Chrysanthemum</i> sunt afidele și larvele de buhă. Alte specii - <i>Philaenus spumarius</i> S., <i>Thrips tabacii</i> Lindl., <i>Tetranychys urticae</i> Koc., <i>Trialeurodes vaporariorum</i> Westw. Au fost identificați în anul de referință un șir de patogeni (fungi). Printre care s-au manifestat mai activ – <i>Septoria chrysanthemella</i> Sacc., <i>S. obesa</i> Syb., <i>Alternaria</i></p>

<p>anului; Obținerea extractelor cu utilizarea băii de aburi; Prelucrarea, prin pulverizare a rizomilor, semințelor și plantelor în întregime;</p> <p>Controlul sistematic al stării fitosanitare a colecțiilor de plante din teren deschis și protejat din Grădina Botanică (I) a A.Ș.M. A studia biologia dezvoltării obiectelor periculoase și de carantină, în scopul combaterii eficiente a lor. Aprecieria stării fitosanitare a formelor, soiurilor destinate Sectorului de Stat pentru testare.</p>	<p>chrzsanthemii Simmons et Crosier, A. tenuissima Nees., A. alternata (Fr.) Keissl., deasemenea 2 patogeni care provoacă făinaria - <i>Oidium chrysanthemi</i> Rab., <i>Erysiphe cichoracearum</i> DC. f. <i>chrysanthemi</i> Jacz. – ciuperci depistate în cadrul colecției de crizantemă.</p> <p>S-au efectuat observări periodice de identificare a patogenilor și dăunătorilor în colecțiile și expozițiile Grădinii Botanice în teren deschis și protejat. În condițiile anului 2012 s-au manifestat vădit unii dăunători: <i>Lymantria dispar</i> (L.) <i>Dispar</i> (omida păroasă a dudului), și <i>Neodiprion sertifer</i> Geoffr. (vespea roșcată a pinului), - la <i>Pinus silvestris</i>, <i>P. mugo</i> și la alte conifere. În anul de referință, grație condițiilor climaterice deosebite și a prelucrărilor chimice efectuate, a fost diminuată acțiunea moliei miniere a castanului <i>Cameraria ohridella</i> Deschka and Dimic., care în această perioadă a avut numai 3 generații, totodată puțin numeroase. Pentru prima dată pe teritoriul RM este atestat ca obiect de carantină dăunătorul <i>Gossyparia spuria</i> Modeer, care atacă plantele de ulm, conimus, măr, arin, alun și alte foiase. Au fost efectuate în această perioadă 62 prelucrări în teren protejat și 24 prelucrări chimice în teren deschis – total 71 prelucrări.</p>
<p>Etapa III. Generalizarea rezultatelor introducerii plantelor ornamentale și editarea monografiei „Plante decorative erbacee introduse în Republica Moldova” :</p>	<p>A fost elaborate parțial materialele textuale și fotografiile pentru următoarele capitole: Plante anuale și biennale (au fost descrise 50 specii); plante perene (25 taxoni); Plante rizomifere – <i>chrysanthemum</i> (20 soiuri). Protecția plantelor ornamentale – pentru cultura <i>Iris</i>, <i>Challisthephus</i>, <i>Chrisanthemum</i>.</p>

IX. Lista lucrărilor științifice (monografii, articole, obiecte de proprietate intelectuală) cu referință la proiectul dat pe anul 2012 (conform **formei 4** din structura raportului)

1. КЛЕШНИНА Л.Г. Минирующие моли древесных растений. *Материалы II международной научно-практической конференции «Ботанические чтения»*. Ишим. 2012г. С. 93 – 94.
2. КЛЕШНИНА Л.Г. Экологические и фитопатологические аспекты интродукции на примере импортного посадочного материала саженцев туй. *“Геоэкологические и биологические проблемы Северного Причерноморья” Материалы 4 Междунар. науч.-практ. конф.* 9-10 нояб. 2012., Тирасполь – стр 143 -145.
3. СФЕКЛЭ И. Особенности развития подземных органов у *Kniphofia tarmscutata* Baker: *Материалы II международной научно-практической конференции «Ботанические чтения»*. Ишим 2012, с. 63-64.
4. СЫРБУ Т., ЧОКЫРЛАН Н. Представители семейства *Crassulaceae* J. ST.-NIL в условиях ex-situ. // *Материалы 4 Международной научно-практической конференции «Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья»*. Tiraspol, 2012, стр. 292-295.
5. CIOCĂRLAN N., ȘIRBU T. Ex-situ conservation and cultivation of *ADONIS* L. and *Digitalis* L. species in the Botanical Garden (I) of ASM. // *Материалы 4 Международной научно-практической конференции «Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья»*. Tiraspol, 2012, pag. 346-348.
6. ȘIRBU T. Коллекция травянистых пионов Ботанического Сада АН Молдовы. *Материалы Международной Научной Конференции, посвященной 200-летию Никитского Ботанического Сада. Ялта. 5-8 июнь. Т.1, 2012. стр. 128.*
7. ȘIRBU T., CIOCĂRLAN N. Интродукция видов рода *Sedum* L. в Ботаническом Саду (И) АН Молдовы и перспективы их использования. *Международная конференция «Интродукция, сохранение и использование биологического разнообразия мировой флоры», посвященная 80-летию ГНУ «Центральный ботанический сад»*

Национальной академии наук Беларуси». 19-22 июня 2012 г. Минск, с. 286-289.

8. ВОЙНЯК И.В. Селекция хризантем в Молдове. *Материалы международной конференции, посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада*. - Ялта, 2012. С.25.

9. ВОЙНЯК И.В. Новые селекционные формы хризантем в ландшафтных композициях. *Материалы II международной научно-практической конференции ботанический сад НАН Украины*. Киев. 2012, pag.110-115.

10. ВОЙНЯК И.В. Селекционные формы хризантем перспективные для озеленения. *Материалы международной конференции «Ботанические чтения»*. – Ишим, 2012.

11. ВОЙНЯК И.В. Изучение видов рода ALLIUM L. в условиях Кишиневского Ботанического сада". *Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья". Междунар.науч.-практ.конф.(4;2012; Тирасполь), Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья: Материалы 4 Междунар. науч.-практ.конф. 2012г., Тирасполь, "Poligrafist", стр..*

Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane culegeri (naționale / internaționale),

- SÎRBU, T. Colecția de Paeonia L a GB(I) a A.Ș.M. – realizări și perspective. *Sesiunea a XVIII-a de comunicări științifice a Grădinii Botanice „D. Brandza” a Universității din București*. 2012. p. 46.

Articole de popularizare a științei:

- CLEȘNINA L.. Способы борьбы с американской белой бабочкой. *Омнибус*. №9. 2012 г.с. 17 – 19.

- CLEȘNINA L. Молдове впервые выявлен вредитель древесных культур - вязовый войлочник. *Омнибус*. №7 2012 г. с 17 - 18.

Publicații electronice:

- CLEȘNINA L. Каштанам Молдовы угрожает опасность. 08.05.2012, на сайте «Инфотаг» (www.infotag.md).

X. Relevanța rezultatelor științifice obținute (până la 200 de cuvinte), 2012

Introducerea, conservarea și valorificarea plantelor ornamentale, în toate Grădinile Botanice ale lumii, constituie una din direcțiile principale de activitate a lor. Crearea colecțiilor, care însumează reprezentanți din diverse regiuni floristice ale Terrei, păstrarea lor în condiții noi de viață și promovarea celor mai decorativi și rezistenți taxoni pentru economia națională este sarcina de bază a laboratorului Floricultură. Totodată colecțiile servesc drept bază instructiv –educativă pentru diferite categorii ale populației. Analiza ecologică, fitogeografică preventivă a sortimentului floricol din diverse regiuni, permite prognozarea reușitei introducerii plantelor.

Posedind un vast genofond de plante ornamentale, întrunit în colecții renumite și peste hotarele țării, este oportun de ale menține, înnobi, multiplica și promova la diferit nivel. În primul rând în scopul conservării biodiversității vegetale și în scopuri de cercetare. Deasemenea, pentru fitoameliorarea mediului ambiant, spațiilor urbane și rurale. Totodată pentru dezvoltarea producției autohtone de flori tăiate și plante la ghiveci. Floricultura în țara noastră se află într-o etapă de constituire. Fluxul plantelor de import a favorizat în ultimii ani apariția unui număr mare de patogeni și dăunători, ce pun în pericol producătorii autohtoni. Plantele floricole autohtone, deja acomodată la condițiile existente sunt cu mult mai rezistente, păstrându-și indicii decorativi.

Relevanța socială: În scopul promovării rezultatelor științifice cercetătorii laboratorului au participat la 5 emisiuni radio-TV, au elaborat și citit 3 cursuri la disciplinele Floricultura, Proiectarea spațiilor verzi și Arboricultura ornamentală, au pregătit 6 licențiați, 2 articole de popularizare a științei, 2 publicații electronice.

Relevanță economică:

Au fost prestate servicii de consultanță în cadrul organizației ACSA (pentru întreprinzătorii mici și mijlocii) - organizate 5 seminare cu recomandări de organizare a pepinierelor de plante ornamentale.

Conducătorul proiectului _____

(nume, prenume, grad, titlu științific) _____ (semnătura)

Fișa proiectului de cercetări aplicative

I. Denumirea direcției strategice, codul și denumirea proiectului

*Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă.
11.817.08.12A Cercetarea proceselor de dezvoltare și multiplicare microclonală „in vitro”, „ex vitro” și „ex situ” a unor culturi valoroase pentru economia națională.*

II. Obiectivele proiectului

1. Stabilirea și utilizarea potențialului morfogenetic, evidențierea, selectarea și crearea condițiilor adecvate, dezvoltării celulelor calusare și țesutului cultivat.
2. Optimizarea mediilor de cultură pentru fiecare etapă de cultivare aparte; mediu pentru inoculare, pentru declanșarea proceselor de proliferare a calusului, pentru regenerarea din el meristemoizelor și regenerarea din ei a plantulelor, medii pentru inițierea proceselor rizogenetice și formării sistemului radicular;
3. Testarea și selectarea diferitor tipuri de explante .
4. Stabilirea gradul de influență a diferitor regulatori de creștere în diferite etape a dezvoltării vitroculturii;
5. Inducerea înrădăcinării regeneranților, și evidențierea condițiile adecvate dezvoltării și transplantării vitroculturilor din „in vitro” în „ex vitro” la culturile aflate în studiu.
6. Elaborarea tehnologiilor de micropropagare materialului săditor în masă cu evidențierea eficienței tehnico-economice și socială, recomandărilor propuse vizând implementarea rezultatelor științifice și a elaborărilor tehnico-științifice executate, importanța și impactul lor asupra dezvoltării științei, economiei și culturii naționale.
7. Aprecierea gradului de rezistență la secetă a hibrizilor distanți BC₂-BC₄ (*Vitis vinifera* L. x *Vitis rotundifolia* L.)
8. Determinarea compoziției chimice calitative a pigmentilor antocianici ai fructelor mature la hibrizii distanți BC₃-BC₄ (*Vitis vinifera* L. x *Vitis rotundifolia* Michx.)
9. Caracteristica uvologică a hibrizilor distanți de perspectivă pentru a fi recomandați la omologare în calitate de soiuri de masă și soiuri-portaltoi.

III. Termenul executării

2011-2014

IV. Volumul total planificat al finanțării

(mii lei)

V. Volumul finanțării pe perioada evaluată (mii lei)

Finanțarea planificată 898,4 (mii lei)

Executată 898,4 (mii lei)

VI. Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Lab.Embriologie și Biotehnologie

VII. Executorii

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

Ciorchina Nina, Dr. Conducător proiectului,
Ciubotaru Alexandru Dr.hab. cercetător științific principal
Codreanu Valentin Dr.hab cercetător științific principal
Cutcovschi-Muștuc Alina Dr.nda cercetător științific stagiar
Sedenco Maria Dr.nda cercetător științific stagiar
Sofronii Maria spec. coordonator
Bulgaru Alexandra spec. coordonator
Lodzinski Mariana masteranda spec. coordonator
Mațcan Iolanta spec.coordonator

VIII. Sumarul activităților proiectului realizate în perioada evaluată

Activități planificate

*Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului
(150 de cuvinte)*

<p>1.</p>	<p>A. Studii asupra condițiilor de cultură <i>in vitro</i> și <i>ex vitro</i> favorabile micropropagării unor culturi: <i>Artemisia balchanorum</i>, <i>Rosmarinus officinalis</i>, <i>Lavandula vera</i>.</p> <p>Etapa 1. Selectarea și testarea mediilor de cultură în scopul elaborării tehnologiilor de regenerare prin organogeneză directă și indirectă. .</p> <p>Etapa 2. Inducerea rizogenezii la plantulele calusare, adaptarea și cultivarea butașilor înrădăcinați la condiții <i>ex vitro</i></p> <p>Etapa 3. Optimizarea metodelor de regenerare unor specii decorative cu înmulțirea dificilă din genurile: <i>Pawlonia</i>, <i>Lirodendron</i>, <i>Magnolia</i>, 3 forme <i>Thuja occidentalis</i>.</p> <p>Etapa 4. Particularitățile biomorfologice a dezvoltării în cultura <i>in vitro</i> la <i>Witania somnifera</i>, 3 specii din fam Liliaceae. Studiarea varietăților samoclonală <i>in vitro</i> la <i>Stevia rebaudiana</i>.</p>	<p>A fost determinată balanța hormonală de auxine și citochinine în scopul selectării mediilor de cultură adecvate dezvoltării a explanților inoculați, testarea acestor medii pentru multiplicarea cea mai reușită al fiecărei specie, soi, formă.</p> <p>Au fost create condiții de dezvoltare și creștere corespunzătoare a culturilor pe tot parcursul ciclului „<i>in vitro</i>, <i>ex vitro</i>, <i>in vivo</i>”.</p> <p>Au fost obținute plantule din linii omogene productive de pelin lămâios provenite din masa calusara, pe un mediu principial nou pe care obținem procesul de aclimatizarea la condițiile <i>ex vitro</i> și tot odată parcurge și rizogeneză. Pentru <i>R. officinalis</i> s-a obținut masa calusara organogenă.</p> <p>S-a evidențiat componenta cantitativă și calitativă al mediilor de cultură, testarea acestor medii și substratului pentru microclonarea regeneranților și adaptarea lor la condițiile „<i>ex vitro</i>” la două soiuri de mur (<i>Rubus</i>) și hibridului între mur x zmeur (<i>Taiberry</i>)</p> <p>S-a evidențiat balanța hormonală de auxine și citochinine în scopul elaborării și alcătuirii componenței mediilor, adecvate inducerii proceselor rizogene la <i>Rosmarinus officinalis</i> L. (soiul ST).</p> <p>S-au creat condițiile corespunzătoare de dezvoltare și cultivare a neoplantulelor pe tot parcursul ciclului „<i>in vitro</i>”, „<i>ex vitro</i>” și „<i>in vivo</i>”.</p> <p>S-au obținut plante-donor din masa calusară, la culturile pelin lămâios, la mur, zmeur, <i>Licium barbarum</i>, <i>amelancher canadiensis</i> aplicate pe viitor pentru microclonare.</p> <p>S-au aplicat diferite metode de înmulțire inclusiv și generative la speciile cu regenerarea dificilă. Studiile pe acesta etapa sunt în continuă fiecare an sunt testate butași de la forme noi decorative, semințe obținute din alte Grădini Botanice primite prin schimbul de semințe dilectus ect.</p> <p>1. Pentru cultura <i>Witania somnifera</i>, a fost cercetată componența biochimică în scopul introducerii acestei culturi în calitate de plantă medicinală în R. Moldova. S-a generalizat studiul privind multiplicarea, cultivarea, agrotehnica și implementarea acestei specii valoroase în economia națională.</p> <p>2. S-a generalizat studiile privind particularitățile biomorfologice în cultura <i>in vitro</i> la speciile <i>Lilium martagon</i>, <i>Fritillaria melleagroides</i>, <i>Belevalia sarmatica</i>.</p> <p>3. S-au elaborat tehlogii de multiplicare și cultivare pentru speciile <i>Fritillaria melleagroides</i>, <i>Belevalia sarmatica</i>.</p> <p>Cu scopul de a evidenția caracterele morfoanatomice ale laminei frunzei viței de vie, care pot fi folosite în lucrările de selecție și introducere în cadrul genului <i>Vitis L.</i>, sunt determinate valorile biometrice a 21 caractere morfoanatomice ale laminei frunzei la 10 hibridi distanți, 5 specii ale genului <i>Vitis L.</i> și 10 soiuri ale speciei <i>Vitis vinifera L.</i></p> <p>În rezultatul studierii acestor 21 caractere morfoanatomice ale</p>
-----------	---	---

<p>B. <i>Studierea potențialului adaptiv al hibrizilor distanți de viță de vie propioradiculari F₂-F₃ (Vitis vinifera L. x V.rotundifolia Michx.) la factorii ecologici ai mediului ambiant.</i></p> <p><i>Etapa 5. Studiarea anatomiei comparate a laminei frunzei la hibridii distanți Vitis vinifera L. x V. rotundifolia (Muscadinia rotundifolia Michx.) din generațiile BC₁, BC₄ (I-2010-IV-2010).</i></p>	<p>laminei frunzei, sunt stabilite 6 caractere care cauzează rezistența la secetă a speciilor genului <i>Vitis L.</i>, a soiurilor speciei <i>Vitis vinifera L.</i> și a hibrizilor distanți ai viței de vie: Grosimea medie mai mare a laminei frunzei; Suprafață medie mai mică a laminei frunzei; Raportul suprafață : volum al laminei frunzei uscate mai mic; Masa mai mare a laminei frunzei uscate; Gradul de suculență mai mare al laminei frunzei; Gradul de sclerofilie mai mare al laminei frunzei.</p> <p>2. La hibridii distanți ai viței de vie, la speciile genului <i>Vitis L.</i> și la soiurile speciei <i>Vitis vinifera L.</i>, mai rezistente la secetă, masa uscată a laminei frunzei este mai mare, iar cantitatea apei laminei frunzei proaspete este mai mică.</p>
--	---

IX. Lista lucrărilor științifice (monografii, articole, obiecte de proprietate intelectuală) cu referință la proiectul dat pe anul 2012 (conform **formeii 4** din structura raportului)

1. Al. Fira, Doina Clapa, Nina Ciorchină, Adelina Dumitraș, E. Alexandrov, I. Roșca The applicathion of hydroculture for rooting cuttings in some horticultural species. *Materialele Simpozionului Internațional „Conservarea diversității plantelor”*. Ediția a 2-a. 16-19 mai 2012. or. Chișinău, 2012. p. 27- 35
2. Doina Clapa, A.Fira, Nina Ciorchină, Adelina Dumitraș, V. Singureanu, Păunița Pop (Boanca). The Production of *Stevia rebaudiana* Bertoni plantting material by microropagation *Materialele Simpozionului Internațional „Conservarea diversității plantelor”*. Ediția a 2-a. 16-19 mai 2012. or. Chișinău, 2012. p.19- 27
3. Alina Cutcovschi-Mustuc Biology flowering and morfological specific features of *Withania somnifera*(Dunal) L. *Materialele Simpozionului Internațional „Conservarea diversității plantelor”*. Ediția a 2-a. 16-19 mai 2012. or. Chișinău, 2012. p.54-59.
4. Nina Ciorchină. Realizări și perspective privind cercetări biotehnologice în Grădina Botanică (Institut) AȘM *Materialele Simpozionului Internațional „Conservarea diversității plantelor”*. Ediția a 2-a. 16-19 mai 2012. or. Chișinău, 2012. p.84-92.
5. I.Roșca, Nina Ciorchină, Adelina Dumitraș, Doina Clapa. Topiary- the most magnificent horticultural art through the years. *Materialele Simpozionului Internațional „Conservarea diversității plantelor”*. Ediția a 2-a. 16-19 mai 2012. or. Chișinău, 2012. p.451-457.
6. Adelina Dumitraș, Al.Teleuță, Nina Ciorchină, Păunița Pop (Boanca), E.Alexandrov, V.Singureanu, Doina Clapa. Landscape desing stages of residențial neighborhoods case study. *Materialele Simpozionului Internațional „Conservarea diversității plantelor”*. Ediția a 2-a. 16-19 mai 2012. or. Chișinău, 2012. p.457-465.
7. Adelina Dumitraș, Păunița Pop (Boanca), E.Alexandrov, Nina Ciorchină, G. Mazăre, I.Roșca. Residențial development landscape – design principles. *Materialele Simpozionului Internațional „Conservarea diversității plantelor”*. Ediția a 2-a. 16-19 mai 2012. or. Chișinău, 2012. p.465-471.
8. V. Codreanu. Anatomia cantitativa a laminei frunzei vișei de vie (*Vitis L.*) *Materialele Simpozionului Internațional „Conservarea diversității plantelor”*. Ediția a 2-a. 16-19 mai 2012. or. Chișinău, 2012. p.103-111.
9. Cutcovschi-Muștuc Alina. Inducerea sistemului radicular in vitro la *Withania somnifera* și adaptarea vitroculturii la condițiile ex vitro. *Revista botanică*, vol. IV, nr. 1(5), 2012.
10. Cutcovschi-Muștuc Alina. Inițierea și dezvoltarea organogenezei din masa calusară la *Withania somnifera* (l) Dunal. *Revista botanică*, vol. IV, nr. 1(5), 2012.
11. Adelina Dumitraș, Alexandru Teleuță, Nina Ciorchină, Eugeniu Alexandrov, Ion Roșca. „Amenajarea spațiilor verzi” manual elaborat în cadrul proiectului bilateral Moldo-Român cu suportul Grădinii Botanice (I.) AȘM și Universitatea de Științe agricole și Medicina Veterinară din Cluj-Napoca România. Chișinău, 2012, 344 p.

X. Relevanța rezultatelor științifice obținute (până la 200 de cuvinte), 2012

A fost stabilit potențialului morfogenetic (pentru culturile aflate în studiu), utilizarea lui în evidențierea, selectarea și crearea condițiilor adecvate, dezvoltării celulelor și țesutului cultivat. Pentru fiecare specie, soi, varietate a fost determinată balanța hormonală de auxine și citochinine cu scopul elaborării și alcătuirii componenteii mediilor, adecvate multiplicării. S-a studiat modalitatea creării condițiilor corespunzătoare de dezvoltare și cultivare a neoplantulelor pe tot parcursul ciclului „*in vitro*”, „*ex vitro*” și „*in vivo*”. Înlocuite unele tulpini calusare spontane cu cele productive aceste sunt unele din problemele realizarea cărora a dat posibilitate pe deplin de aplica cele două particularități a țesuturilor vegetale cultivate „*in vitro*” ce determin caracterul tehnologiilor elaborate în baza lor. Micromultiplicarea clonală prin organogeneza este o metodă deja verificată și aprobată, utilizată pentru înmulțirea vegetativă a unor specii și varietăți, la care regenerarea tradițională este dificilă și nu dă rezultate satisfăcătoare. În baza tehnologiei elaborate și materialului săditor însănătoșit, obținut prin cultura *in vitro*, a fost fondată o colecție de plante-donor a speciei prețioase pentru economia națională *Artemisia balchanorum* Krasch. Elaborată tehnologia de micropropagare unor soiuri de arbuști fructiferi mur fără spini- *Rubus fruticosus* 4 soiuri . Soiurile *Thonfree*, *Chester*, *Arapaho*, *Thornless Evergreen*, la fel și hibridul *Tayberry* se bucură în prezent de atenția multor specialiști din întreaga lume. Au fost elaborate metode de multiplicare a unor specii de plante necesare pentru crearea și amenajarea spațiilor verzi. Elaborate propuneri de proiectare pentru amenajarea spațiilor verzi, ca elemente de conservare a biodiversității, pentru 4 localități din R.Moldova. A fost selectat sortimentul de plante pentru terenuri degradate și poluate. În cadrul proiectului a fost editat manual “Amenajarea spațiilor verzi”. A fost generalizate cercetările privind dezvoltarea *Witania somnifera* în condiții *in vitro* și prezentată prima variantă a lucrării. La fel au fost finisate lucrările pe tema: *Conservarea și multiplicarea speciilor rare prin cultura in vitro. la trei specii din familia Liliaceae*. A fost stabilite condițiile menținerii pe termen mediu și lung culturilor aflate în studiu: 1. camera de creștere care să asigure condiții de iluminare, temperatura și umiditate diferite, pentru menținerea culturilor *in vitro* pe termen mediu. Aceasta se poate realiza prin diferite metode: scăderea temperaturii suboptimale, utilizarea mediilor de cultura caracterizate prin reducerea sursei de carbon, sarurilor minerale, folosirea osmolitilor etc. Cu scopul de a evidenția caracterele morfoanatomice ale laminei frunzei viței de vie, care pot fi folosite în lucrările de selecție și introducere în cadrul genului *Vitis L.*, sunt determinate valorile biometrice a 21 caractere morfoanatomice ale laminei frunzei la 10 hibridi distanți, 5 specii ale genului *Vitis L.* și 10 soiuri ale speciei *Vitis vinifera L.* În rezultatul studierii acestor 21 caractere morfoanatomice ale laminei frunzei, sunt stabilite 6 caractere care cauzează rezistența la secetă a speciilor genului *Vitis L.*, a soiurilor speciei *Vitis vinifera L.* și a hibridilor distanți ai viței de vie: Grosimea medie mai mare a laminei frunzei; Suprafață medie mai mică a laminei frunzei; Raportul suprafață : volum al laminei frunzei uscate mai mic; Masa mai mare a laminei frunzei uscate; Gradul de suculență mai mare al laminei frunzei; Gradul de sclerofilie mai mare al laminei frunzei. 2. La hibridii distanți ai viței de vie, la speciile genului *Vitis L.* și la soiurile speciei *Vitis vinifera L.*, mai rezistente la secetă, masa uscată a laminei frunzei este mai mare, iar cantitatea apei laminei frunzei proaspete este mai mică.

Conducătorul proiectului

----- (nume, prenume, grad, titlu științific) ----- (semnătura) -----

Fișa proiectului de cercetări aplicative

I.	Denumirea direcției strategice, codul și denumirea proiectului																	
	<i>Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă. 11.817.08.11A Introducerea, studierea și utilizarea rațională a plantelor lemnoase.</i>																	
II.	Obiectivele proiectului																	
	Studierea particularităților ecologo-biologice ale unor specii și cultivaruri de plante lemnoase ornamentale; evidențierea celor prețioase și de perspectivă pentru crearea spațiilor verzi; Îmbogățirea genofondului de plante lemnoase, îndeosebi cu cultivaruri noi înalt decorative; Elaborarea de tehnologii speciale de multiplicare și cultivare pentru speciile și varietățile noi de plante lemnoase; Completarea și amenajarea expozițiilor de plante lemnoase ale Grădinii Botanice, ca model de grupuri de landșaft și obiect de educație ecologică și estetică a populației; Studiarea agrobiologică a unor forme de nuc, care posedă însușiri prețioase, selectarea celor mai valoroase cu calități superioare celor ale soiurilor existente și pregătirea lor pentru încercarea de stat; Studiarea formelor precoce de nuc (<i>J. r. f. fertilis</i> Petz. et Kirch.), care posedă un șir de caractere dezirabile, cum ar fi: intrarea timpurie pe rod, fructificarea laterală, habitus mijlociu ș. a.; Introducerea a două specii: <i>J. hindsii</i> Jeps., <i>J. rupestris</i> Engelm. – noi pentru Republica Moldova și a unui hibrid <i>J. n. x J. r. F₃</i> și cercetarea lor în calitate de portaltoi pentru nucul comun și ca specii forestiere, totodată, perfecționarea oculației nucului în sol deschis; Introducerea pecanului – cultură nuciferă nouă pentru Republica Moldova care posedă calități superioare, în raport cu cele ale nucului comun; Evaluarea hibrizilor distanți de F ₅ alte derivate de la hibridări cu <i>Vitis rotundifolia</i> după criterii ampelografice, citologice, palinologice, agrobiologice, rezistența la condițiile mediului, boli și vătămători, inclusiv filoxeră.																	
III.	Termenul executării																	
	2011-2014																	
IV.	Volumul total planificat al finanțării																	
	(mii lei)																	
V.	Volumul finanțării pe perioada evaluată (mii lei)																	
	<i>Finanțarea planificată 1331,3 (mii lei)</i>	<i>Executată 1331,4 (mii lei)</i>																
VI.	Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)																	
	Laboratorul dendrologie																	
VII.	Executorii																	
	<table border="1"> <thead> <tr> <th><i>Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>I. Comanici, d.h.b., prof., cerc.st.princ.</td></tr> <tr><td>Topală Șt., d.h.b., prof., cerc. st. princ.,</td></tr> <tr><td>Bucațel V., dr. în biol., șef lab. dendrologie,</td></tr> <tr><td>Onica Elizaveta, dr. în biol., cerc. st. coord.</td></tr> <tr><td>Palancean A., dr. în biol., cerc. st. coord.,</td></tr> <tr><td>Alexandrov E. dr. în biol., cerc. st. coord.,</td></tr> <tr><td>Roșca I., dr. st. biol., cerc. șt.,</td></tr> <tr><td>Ivasisin Daniela, cerc. șt. stagiar,</td></tr> <tr><td>Bazatin Elena, spec. coord.,</td></tr> <tr><td>Cipciriuc Vera, spec. coord.,</td></tr> <tr><td>Dima A., spec. coord.,</td></tr> <tr><td>Ceban I., spec. coord.,</td></tr> <tr><td>Butucea D. spec. coord.,</td></tr> <tr><td>Istrati Maria, spec. cat. I,</td></tr> <tr><td>Coguteac Vera, spec.</td></tr> </tbody> </table>		<i>Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului</i>	I. Comanici, d.h.b., prof., cerc.st.princ.	Topală Șt., d.h.b., prof., cerc. st. princ.,	Bucațel V., dr. în biol., șef lab. dendrologie,	Onica Elizaveta, dr. în biol., cerc. st. coord.	Palancean A., dr. în biol., cerc. st. coord.,	Alexandrov E. dr. în biol., cerc. st. coord.,	Roșca I., dr. st. biol., cerc. șt.,	Ivasisin Daniela, cerc. șt. stagiar,	Bazatin Elena, spec. coord.,	Cipciriuc Vera, spec. coord.,	Dima A., spec. coord.,	Ceban I., spec. coord.,	Butucea D. spec. coord.,	Istrati Maria, spec. cat. I,	Coguteac Vera, spec.
<i>Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului</i>																		
I. Comanici, d.h.b., prof., cerc.st.princ.																		
Topală Șt., d.h.b., prof., cerc. st. princ.,																		
Bucațel V., dr. în biol., șef lab. dendrologie,																		
Onica Elizaveta, dr. în biol., cerc. st. coord.																		
Palancean A., dr. în biol., cerc. st. coord.,																		
Alexandrov E. dr. în biol., cerc. st. coord.,																		
Roșca I., dr. st. biol., cerc. șt.,																		
Ivasisin Daniela, cerc. șt. stagiar,																		
Bazatin Elena, spec. coord.,																		
Cipciriuc Vera, spec. coord.,																		
Dima A., spec. coord.,																		
Ceban I., spec. coord.,																		
Butucea D. spec. coord.,																		
Istrati Maria, spec. cat. I,																		
Coguteac Vera, spec.																		
VIII.	Sumarul activităților proiectului realizate în perioada evaluată																	
	<i>Activități planificate</i>	<i>Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)</i>																

1.	<p>Etapa 1. Introducerea speciilor și cultivarurilor noi de plante lemnoase, studierea și valorificarea lor în economia națională.</p> <p>Etapa 2. Studierea diversității nucleului (<i>Juglans L.</i>) și genului <i>Carya Nutt.</i> și valorificarea formelor mai prețioase.</p> <p>Etapa 3. Studierea și aprecierea potențialului adaptiv al hibridilor distanți de viță de vie proprioradiculari F₁–F₅ (<i>Vitis vinifera L.</i> x <i>V. rotundifolia Michx.</i>).</p>	<p>Genofondul de plante decorative lemnoase s-a completat cu 25 cultivari noi. Altoirile de iarnă-primăvară în containere au dat rezultate pozitive la: <i>Catalpa bignonioides</i> □Globosa□ – 90%, <i>Sorbus aucuparia</i> □Pendula□ –85%, <i>Aesculus hippocastanum</i> □i <i>A. carnea</i> – 78%, rezultate negative la <i>Quercus robur</i> □Fastigiata□. Au fost selectate 4 forme de <i>Cornus mas</i> mai productive □i mai rezistente la t° scăzute primăvara devreme, care vor fi antrenate în ameliorarea cornului.</p> <p>Expozițiile dendrariului au fost completate cu 10 taxoni noi; pinariu – 5; rozariu – 27 soiuri. A fost pregătită pentru tipar lucrarea metodică ”Reproducerea speciilor lemnoase”, 95 p.</p> <p>În legătură cu temperaturile ridicate s-a înregistrat fenomenul rar întâlnit de autogamie la formele protogine de nuc urmat de polenizare. După gradul înalt de legare a fructelor □i conținutul sporit de miez s-au evidențiat formele precoce de nuc (2-3 PR; 3-3 SW; 4-3 NW; 4-4 NW). Au fost selectate forme de <i>Carya pecan</i> valoroase pentru a fi cultivate în Republica Moldova: masa nucii – 3,5-4,0 g; conținutul de miez – 47-53%.</p> <p>În studiu au fost incluși 40 de hibridi distanți fertili de F₅ □i cca 20 puie□i de F₆, obținuu□i din semin□e de la polenizarea liberă. Au fost cerceta□i puie□ii ob□ini□i din cele 930 de semin□e din recolta anului 2011. Au fost analiza□i 15 hibridi din alte genera□ii din colec□ia hibridilor distanți.</p> <p>Au fost selectate trei forme hibride de vi□ă de vie de perspectivă pentru multiplicare cu combinare reu□ită a rodnicei □i rezisten□ei.</p> <p>A fost pregătită pentru tipar monografia: ”Cariologia, poliploidia □i hibridarea distantă la vi□a de vie”. 20 c. a.</p>
----	---	--

IX. Lista lucrărilor științifice (monografii, articole, obiecte de proprietate intelectuală) cu referință la proiectul dat pe anul 2012 (conform **formei 4** din structura raportului)

<p align="center">Publicații internaționale</p> <p>БУКАЦЕЛ В. А. Краткие итоги и перспективы интродукции голосеменных растений в Республике Молдова. Материалы Межд. науч. конф. «Дендрология, цветоводство и садово-парковое искусство», посв. 200-летию Никитского ботанического сада. 5–8 июня 2012, Ялта, Украина. 2012, Т. – 1, с. 21.</p> <p>БУКАЦЕЛ В. А. Прививка – ускоренный и эффективный метод интродукции хвойных. Материалы III міжнародної наукової конференції ”Інтродукція, селекція та захист рослин”: (Донецьк, 25-28 веревня 2012 р.) - Донецьк, 2012. С. 31.</p> <p>БУКАЦЕЛ В. А. Старинные парки Молдовы – состояние и перспективы использования. Тезисы II Межд. науч.-практ. конф. «Биоразнообразие и устойчивое развитие» посв. 200-летию Никитск. Бот. сада, Симферополь, Украина, 12-16 сентября 2012. Симферополь, 2012, с. 344-347.</p> <p>БУКАЦЕЛ В., ТЕЛЕУЦА А. Старинные парки Молдовы – проблемы сохранения и восстановления. Материалы IV Всероссийской конференции с международным участием «Ландшафтная архитектура в ботанических садах и дендропарках», 26-28 июня 2012, Москва, МГУЛ, 2012. С. 94-97.</p> <p>БУКАЦЕЛ В. А. Краткий очерк истории интродукции голосеменных растений в Республике Молдова. Материалы Международной конференции «Интродукция, сохранение и использование биологического разнообразия мировой флоры», посв. 80-летию Центрального ботанического сада НАН Беларуси (19-22 июня 2012), В 2 ч. Ч. 1, Минск, 2012. С. 40-42.</p> <p>ТЕЛЕУЦА А., БУКАЦЕЛ В. Ботанический сад АН Молдовы – научный центр по сохранению растительного разнообразия. Материалы Международной конференции «Интродукция, сохранение и использование биологического разнообразия мировой флоры», посв. 80-летию Центрального ботанического сада НАН Беларуси (19-22 июня 2012), В 2 ч. Ч. 1, Минск, 2012. С.</p>

БУКАЦЕЛ В. А. Таксономическое разнообразие интродуцированных голосеменных растений в Республике Молдова. «Геологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья». Материалы IV Международной научн.-практ. конф. (Тирасполь, 9-10 ноября 2012 г.) Тирасполь, 2012. С. 40-42.

ИВАСИШИНА Д. Представители рода *VITIS* L. в декоративном садоводстве Молдовы. Материалы IV Всероссийской конференции с международным участием «Ландшафтная архитектура в ботанических садах и дендропарках», 26-28 июня 2012, Москва, МГУЛ, 2012. С. 90-93.

ROSHKA I. A. About vegetative propagation from cuttings in plant trays of the cultivar *Vitis sempervirens* 'Suffruticosa'. Материалы Межд. науч. конф. «Дендрология, цветоводство и садово-парковое искусство», посв. 200-летию Никитского ботанического сада. 5–8 июня 2012, Ялта, Украина. 2012, Т. 2, с. 152.

IVASIȘINA D. The synthesis of new grapevine genome in the Republic of Moldova. Материалы Межд. науч. конф. «Дендрология, цветоводство и садово-парковое искусство», посв. 200-летию Никитского ботанического сада. 5–8 июня 2012, Ялта, Украина. 2012, Т. 1, с. 170.

IVASISHINA D. Distant hybridisation as a method for producing new synthetic species. Материалы III міжнародної наукової конференції "Інтродукція, селекція та захист рослин": (Донецьк, 25-28 вересня 2012 р.) - Донецьк, 2012. С. 141.

Publicații naționale

Monografii

ALEXANDROV E. Hibrizii distanți ai viței de vie (*Vitis vinifera* L. x *Muscadinia rotundifolia* Michx.). Aspecte biomorfologice și uvologice". Chișinău. 2012. Tipogr. A.Ș.M. 140 p. ISBN 978-9975-62-312-4.

Categoria C

TELEUȚĂ A., ALEXANDROV E. Modelarea creșterii arborilor și arbuștilor (Topiary). Akademos. 2012, nr. 1 (24), p. 121-123. ISSN 1857-0461.

TOPALĂ Ș. An Analysis of Modern Works of Deciphering *Vitis vinifera* L. Grape Genome. Akademos, 2012. 36-39. Co-author: Dadu C. ISSN 1857-0461.

BUCAȘEL V. Arta topiară și coniferele. Simp. șt. int. „Conserv. diversit. plant”. Chișinău. 16-19 mai 2012. P. 492-497. ISSN 978-9975-62-311-7.

COMANICI I. Contribuții la cunoașterea formelor precoce de nuc (*Juglans regia* f. *fertilis* Retz. et Kirch.). Simp. șt. int. „Conserv. diversit. plant”. Chișinău. 16-19 mai 2012. P. 412-417. ISSN 978-9975-62-311-7.

TOPALA S. The synthesis of new genome of grapevine as a biological means to conquer the phylloxera (*Viteus vitifolii* (Fitch. Shimer). Simp. șt. int. „Conserv. diversit. plant”. Chișinău. 16-19 mai 2012. P. 403-412. ISSN 978-9975-62-311-7.

ТОПАЛЭ Ш. Итоги 40-летних кариологических исследований винограда. Виноделие и виноградарство. 2012, 1, с. 43-45.

ТОПАЛЭ Ш. Итоги 40-летних кариологических исследований винограда. Виноделие и виноградарство (продолжение). 2012, 2, с. 37-39.

ТОПАЛЭ Ш. Анализ современных работ по дешифровке генома винограда вида *Vitis vinifera* L. Садоводство, виноградарство и виноделие. 2012, 2 (38), с. 35-36. (соавторы: Даду К., Даниела Ивасишина).

ТОПАЛЭ Ш. Анализ современных работ по дешифровке генома винограда вида *Vitis vinifera* L. Садоводство, виноградарство и виноделие. 2012, 3 (38) с. 32-34. (соавторы: Даду К., Даниела Ивасишина).

PALANCEAN A., ONICA E. Vegetative propagation of the ornamental shrubs introduced in Republic Moldova. Simp. șt. int. „Conserv. diversit. plant”. Chișinău. 16-19 mai 2012. P. 331-336.

PALANCEAN A., ROȘCA I. Asortimentul de plante lemnoase de perspectivă pentru arta topiară. Simp. șt. int. „Conserv. diversit. plant”. Chișinău. 16-19 mai 2012. P. 467-486. ISSN 978-9975-62-311-7.

ONICA E. Comparative anatomy of the leaf petiole at the distant hybrids F₁ - F₂ *Cydonia* x *Malus*. Simp. șt. int. „Conserv. diversit. plant”. Chișinău. 16-19 mai 2012. P. 59-63. ISSN 978-9975-62-311-7.

ROȘCA I. et al. Topiary – the most magnificent horticultural art through years. Simp. șt. int. „Conserv. diversit. plant”. Chișinău. 16-19 mai 2012. P. 451-457. ISSN 978-9975-62-311-7.

ALEXANDROV E., GAINA B. Particularități fizico-chimice și biomorfologice comparative ale unor hibridi distanți de viță de vie (*Vitis vinifera* L. x *Muscadinia rotundifolia* Michx.). Simp. șt. int.

„Conserv. diversit. plant”. Chişinău. 16-19 mai 2012. P. 268-272. ISSN 978-9975-62-311-7.
 TELEUŢĂ A., ALEXANDROV E. Modelarea creşterii arborilor şi arbuştilor (topiary). Simp. şt. int. „Conserv. diversit. plant”. Chişinău. 16-19 mai 2012. P. 430-438. ISSN 978-9975-62-311-7.
 ALEXANDROV E., ROŢCA I. et. al. The application of hydroculture for rooting cuttings in some horticultural species. Simp. şt. int. „Conserv. diversit. plant”. Chişinău. 16-19 mai 2012. P. 27-33. ISSN 978-9975-62-311-7.
 ALEXANDROV E., ROŢCA I. et. al. Residential development landscape – design principles. Simp. şt. int. „Conserv. diversit. plant”. Chişinău. 16-19 mai 2012. P. 465-471. ISSN 978-9975-62-311-7.
 COMANICI I., BOTEZATU G. ”Plante medicinale şi medicina populară la Nişcani”, ”Vegetaţia de la Copanca” – lucrări valoroase de Alexe Arvat. Revista Botanică. 2012, vol. 1, nr. 5, p.

X. Relevanţa rezultatelor ştiinţifice obţinute (până la 200 de cuvinte), 2012

S-au obţinut date noi privind introducerea plantelor ornamentale lemnoase privind particularităţile de creştere şi dezvoltare, multiplicarea generativă şi vegetativă; rezistenţa la condiţiile pedoclimatice. Perfectarea tehnologiei de multiplicare a speciilor şi formelor de arbuşti fructiferi netradiţionali (*Cornus mas*, *Actinidia kolomikta*, *Chaenomeles japonica*, *Schizandra chinensis*, forme selectate din genurile *Sorbus*, *Crataegus*, *Morus*, *Amelanchier*) permite creşterea lor în masă, care ulterior urmează a fi ameliorate.

În legătură cu temperaturile ridicate s-a înregistrat fenomenul rar întâlnit de autogamie la formele protogine de nuc urmat de polenizare. După gradul înalt de legare a fructelor şi conţinutul sporit de miez s-au evidenţiat formele precoce de nuc (2-3 PR; 3-3 SW; 4-3 NW; 4-4 NW). Au fost selectate forme de *Carya pecan* valoroase pentru a fi cultivate în Republica Moldova: masa nucii – 3,5-4,0 g; conţinutul de miez – 47-53%.

În baza hibridilor distanţi de generaţia a doua (F_2) de origine şi ameliorare americană DRX-55, DRX-58-5, care conţin în garnitura somatică un număr fără soţ de cromozomi ($2n=39$), graţie cărui fapt sunt absolut sterili la gametofitul masculin (după polen), dar totodată parţial fertili la gametofitul feminin (după ovule) şi ca rezultat al multiplelor retroîncrucişări, backcross-uri cu hibridi complecşi francezi, soiuri standarde de *Vitis vinifera*, forme poliploide, speciile native parentale au fost obţinute un şir de specii sintetice de viţă de vie, care luate la un loc alcătuiesc o nouă specie de plante de genul (tipul) speciei *V. vinifera* L., similară la propriu cu viţa de vie cultivată pe rădăcini proprii până la apariţia filoxerei (1868), dar, care, principial diferă de aceasta, prin originea sa şi rezistenţa avansată la filoxeră (*Viteus vitifolii* Fitch, Shimer). În anul de referinţă speciile sintetice de viţă de vie au fost evaluate ca producători şi genitori după capacitatea de încrucişare şi formare a seminţelor, calitatea recoltei, acumularea zaharurilor şi aciditate.

Conducătorul proiectului _____

(nume, prenume, grad, titlu ştiinţific)

(semnătura)

Fișa proiectului pentru tineri cercetători

I. Denumirea direcției strategice, codul și denumirea proiectului

Valorificarea resurselor umane, naturale și informaționale pentru dezvoltarea durabilă.

12.819.18.07A Studiul particularităților biologice de creștere a plantelor decorative lemnoase în containere și elaborarea tehnologiilor de cultivare.

II. Obiectivele proiectului

* Cercetarea multiplicării generative și fortificarea la container; * Studiarea multiplicării vegetative prin butași în tăvi alveolate a cultivarurilor de arbori și arbuști decorativi, foioase și conifere; * Stabilirea substraturilor de cultură și a substraturilor de rizogeneză optimale; * Determinarea normelor de administrare a soluțiilor nutritive și a fertilizanților la cultura plantelor decorative; * Evaluarea substraturilor de cultură și a accesibilității ionilor nutritivi asupra ritmului de creștere a plantelor decorative lemnoase; * aprecierea rezistenței la iernare și propunerea modurilor de conservare.

III. Termenul executării

2012-2013

IV. Volumul total planificat al finanțării

200.00

V. Volumul finanțării pe perioada evaluată (mii lei)

Finanțarea planificată 85,0 (mii lei)

Executată 85,0 (mii lei)

VI. Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)

Laboratorul dendrologie

VII. Executorii

Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului

Roșca Ion	Conducător de proiect
Mârza Daniela	Cercetător științific
Cutcovschi Alina	Cercetător științific
Ababii Vitalie	Cercetător științific
Dima Alexandru	Colaborator științific
Onufrii Claudia	Contabil-economist

VIII. Sumarul activităților realizate pînă în prezent (perioada realizării proiectului)

	<i>Activități planificate</i>	<i>Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)</i>
1.	Înființare pepinierii de producere a materialului săditor decorativ, nivelarea terenului, amenajarea terenului, pregătirea platformei tehnologice, așternerea pânzei de protecție pe care vor fi instalate containerele cu arborii și arbuștii decorativi containerizați. Coordonarea asortimentului de arbori și arbuști decorativi care vor fi repicați la container, determinarea asortimentului de arbori și arbuști decorativi, conifere și foioase de diverse cultivaruri. Pregătirea substraturilor de cultură pentru creșterea și dezvoltarea plantelor în condiții de container	Pregătit lotul de producere și a platformei tehnologice de 0,30 ha, nivelat terenul, așternut pânza de protecție – 20X50 m ² Procurarea materialului săditor decorativ inițial necesar pentru containerizare. Pregătirea mediilor de cultură (substraturi de cultură), pentru 1500 buc. material săditor decorativ, turbă, perlit, nisip, rumeguș
2.	Plantarea la container a arborilor și arbuștilor decorativi. Instalarea sistemului de irigare. Fertilizarea	Repicarea la container (plantarea materialului săditor decorativ în containere, 1500 buc.) Irigarea plantelor containerizate, sistem de irigare. Sporirea

	arborilor și arbuștilor decorativi	ritmului de creștere și dezvoltare a plantelor containerizate, fertilizant Osmocote (NPK – 15,10,9 + 3 Mg + microelemente
3.	Lucrări agro-tehnice. Pregătirea plantelor containerizate spre realizare. Realizarea materialului săditor decorativ containerizat către persoane juridice precum și pentru persoane fizice. Realizarea recomandărilor necesare pentru producerea materialului săditor decorativ containerizat	Întreținerea plantelor containerizate, plivitul containerelor, dirijarea plantelor, stropiri cu insecticide și fungicide Etichetarea și realizarea materialului săditor containerizat, imprimarea etichetelor cu specificarea speciei, varietății sau cultivarului propus spre realizare. Realizarea profitului scontat. Realizarea recomandărilor pentru instituțiile științifice de profil, unitățile de producție cu capital majoritar de stat cât și pentru întreprinderile particulare

IX. Sumarul activităților proiectului realizate în perioada evaluată

	<i>Activități planificate</i>	<i>Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)</i>
1.	Înființare pepinierii de producere a materialului săditor decorativ, nivelarea terenului, amenajarea terenului, pregătirea platformei tehnologice, așternerea pânzei de protecție pe care vor fi instalate containerele cu arborii și arbuștii decorativi containerizați. Coordonarea asortimentului de arbori și arbuști decorativi care vor fi repicați la container, determinarea asortimentului de arbori și arbuști decorativi, conifere și foioase de diverse cultivaruri. Pregătirea substraturilor de cultură pentru creșterea și dezvoltarea plantelor în condiții de container	Pregătirea lotului de producere și a platformei tehnologice de 0,30 ha, nivelarea terenului, așternerea pânzei de protecție – 20X50 m ² Procurarea materialului săditor decorativ inițial necesar pentru containerizare. Pregătirea mediilor de cultură (substraturi de cultură), pentru 1500 buc. material săditor decorativ, turbă, perlit, nisip, rumeguș
2.	Plantarea la container a arborilor și arbuștilor decorativi. Instalarea sistemului de irigare. Fertilizarea arborilor și arbuștilor decorativi	Repicarea la container (plantarea materialului săditor decorativ în containere, 1500 buc.) Irigarea plantelor containerizate, sistem de irigare. Sporirea ritmului de creștere și dezvoltare a plantelor containerizate, fertilizant Osmocote (NPK – 15,10,9 + 3 Mg + microelemente
3.	Lucrări agro-tehnice. Pregătirea plantelor containerizate spre realizare. Realizarea materialului săditor decorativ containerizat către persoane juridice precum și pentru persoane fizice. Realizarea recomandărilor necesare pentru producerea materialului săditor decorativ containerizat	Întreținerea plantelor containerizate, plivitul containerelor, dirijarea plantelor, stropiri cu insecticide și fungicide Etichetarea și realizarea materialului săditor containerizat, printarea etichetelor cu specificarea speciei, varietății sau cultivarului propus spre realizare. Realizarea profitului scontat. Realizarea recomandărilor pentru instituțiile științifice de profil, unitățile de producție cu capital majoritar de stat cât și pentru întreprinderile particulare

X. Lista lucrărilor științifice (monografii, articole, obiecte de proprietate intelectuală) cu referință la proiectul dat pe anul 2012 (conform **formeii 4** din structura raportului)

- Rosca I., N. Ciorchina, A. Dumitras, D. Clapa. Topiary – the most magnificent horticultural art through the years. Simp. șt. int. „Conservarea diversității plantelor”, Chișinău. 16-19 mai 2012. p. 451-457.
- I. A. Roshka. About vegetative propagation from cuttings in plant trays of the cultivar *Buxus*

sempervirens 'Suffruticosa'. Мат. Межд. науч. конф. «Дендрология, цветоводство и садово-парковое искусство», посв. 200-летию Никитск. бот. сада. 5 – 8 июня 2012, Ялта, Украина. 2012. Т. 2, с. 152.

XI. Relevanța rezultatelor științifice obținute (până la 200 de cuvinte), 2012

Gradul de noutate și valoarea teoretică a proiectului constă în introducerea în cultură a noi specii și cultivări de arbori și arbuști decorativi containerizați, impact socio-economic de amploare, aplicarea tehnologiilor de cultură și a materiilor prime moderne pentru reducerea costurilor de producție, crearea competitivității pepinierei, sporirea valorii producției de plante decorative lemnoase la nivel național;

Introducerea și crearea unei pepiniere moderne de cultivare a materialului săditor decorativ containerizat cu implementarea a noi tehnologii (irigare modernă, aplicarea a noi și moderne tipuri de fertilizatori, cultivarea a noi specii și cultivări) prin avantajul unui climat favorabil, forță de muncă, dezvoltarea infrastructurii se va promova posibilitatea obținerii unor costuri reduse și a unei game largi de plante decorative lemnoase;

Republica Moldova oferă condiții foarte avantajoase pentru crearea pepinierei de producere a materialului săditor decorativ containerizat;

Din punct de vedere a impactului socio-economic crearea pepinierei oferă posibilitatea implicării în proiect a tinerilor specialiști și nu mai puțin important prin realizarea competitivității.

Conducătorul proiectului dr. Ion Rosca

(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

Fișa proiectului de transfer tehnologic

I. Denumirea proiectului

Implementarea tehnologiei inovative de cultivare a soiurilor speciilor aromatic – condimentare necesare la producerea sării și uleiului aromatizat alimentar.

II. Volumul finanțării

200,0 (mii lei)

III. Informație privind cofinanțatorii

(organizația, volumul cofinanțării, inclusiv în bani și/sau în bunuri sau servicii (utilaj, echipament, materiale), (mii lei)), pe întreaga perioadă și pentru anul curent SRL”Rovazena”

IV. Scopul major al proiectului de transfer tehnologic (până la 100 de cuvinte)

Majorarea suprafețelor industriale autohtone de producere a materiei prime, reproducere a semințelor, materialului săditor, posibilități de comercializare a produselor autohtone obținute atât pe piața internă, cât și după hotare, producerea condimentelor autohtone sare și ulei aromatizat cu calități curative și gustative deosebite, posibilitatea de școlarizare în domeniul cultivării plantelor nominalizate a cât mai mulți beneficiari la crearea și exploatarea loturilor personale sau colective, posibilitatea fondării plantațiilor iar ca urmare păstrarea și utilizarea rațională a resurselor vegetale naturale din flora spontană.

V. Gradul de realizare a obiectivelor proiectului de transfer tehnologic pentru întreaga perioadă (până la 100 de cuvinte)

Au fost create plantații de producere de specii anuale și montate cele perene, pe suprafețe industriale solicitate de Beneficiar. Au fost folosite în acest scop 10 soiuri noi ale speciilor aromatic-condimentare, cultivate prin aplicarea unor elemente tehnologice noi, organice, obținută producție curată, cât și mostre experimentale de sare și ulei aromatizat din specii anuale și a speciilor perene.

VI. Gradul de realizare a obiectivelor proiectului de transfer tehnologic pentru perioada raportată (până la 100 de cuvinte)

VII. Realizări concrete în cadrul proiectului de transfer tehnologic pe întreaga durată de implementare a proiectului

Produsele sau serviciile noi obținute în baza proceselor tehnologiile și/sau procedeele noi elaborate, dezvoltate sau îmbunătățite în cadrul proiectelor de transfer tehnologic

Volumul finanțării de la bugetul de stat/cofinanțarea în bani sau bunuri și servicii

Elaborarea implementată de noi sunt produsele condimentare aromatice autohtone originale ca **sarea, uleiul, oțetul aromatizate** cu materie primă produsă din soiuri și speciile aromatice și condimentare, care sunt o noutate pentru industria farmaceutică și alimentară autohtonă. Condimentele nou produse au proprietăți de eliminare din organism a produselor metabolice și de catalizare a proceselor fermentative asigurând un bun schimb de substanțe, o digestie sănătoasă.

de la bugetul de stat-400 mii lei
Cofinanțare 400 mii lei

VIII. Realizări concrete în cadrul proiectului de transfer tehnologic pentru perioada raportată

<i>Produsele sau serviciile noi obținute în baza proceselor tehnologiile și/sau procedeele noi elaborate, dezvoltate sau îmbunătățite în cadrul proiectelor de transfer tehnologic</i>	<i>Volumul finanțării de la bugetul de stat/cofinanțarea în bani sau bunuri și servicii</i>
a. soiuri noi autohtone cu o productivitate sporită și rezistență la secetă și arșiță b. tehnologia ecologică pentru fondarea plantațiilor de producere a materiei prime soiurilor autohtone;	<i>de la bugetul de stat 200 mii lei, cofinanțarea 200 mi lei bunuri și servicii</i>

IX. Continuitatea proiectului

Pentru producerea sării, uleiului aromatice și oțetului balsamic SRL”Rovazena” a fondat plantații de 50-55 ha, în r-n. Cahul, s. Giurgulești, r-n Hîncești, s.Cioara, Șofrîncani, Edineț cu suportul Grădinii Botanice. Eficiența economică a tehnologiei și soiurilor noi este cu 10% superioară celor aplicate anterior.

Conducătorul proiectului _____ (nume, prenume, grad, titlu științific) _____ (semnătura)

Fișa proiectului internațional

I.	Denumirea proiectului	
	"Fundamentarea principiilor si metodologiilor de proiectare a modelelor experimentale în vederea valorificării spațiilor verzi și terenurilor degradate, cu impact asupra reducerii poluării mediului în contextul integrării în platforma europeană de management durabil al resurselor și reconstrucției ecologice, în conformitate cu normele si standardele UE"	
II.	Denumirea programului /organizației/fondului internațional	
	Program de cooperare bilaterală România-Republica Moldova. Academia de Științe a Moldovei	
III.	Obiectivele proiectului	
	I - Informare si documentare privind stadiul internațional a tematicii abordate. Armonizarea legislației Romaniei si a Republicii Moldova in tematica cercetata cu cea a Uniunii Europene II Stabilirea metodologiilor generale de cercetare si proiectarea modelelor experimentale (studii, analize, documentatii) in vederea valorificarii spatiilor verzi si terenurilor degradate in contextul integrarii in platforma europeana de management durabil al resurselor si reconstrucției ecologice III. Cercetare fundamentală și aplicativă – activități suport transferul și valorificarea rezultatelor cercetării.	
IV.	Termenul executării	
	2010-2012	
V.	Costul total al proiectului	
VI.	Cofinanțarea din partea Republicii Moldova (în cazul cofinanțării)	
	Cofinanțarea totală planificată 100,0 (mii lei)	Cofinanțarea pe perioada evaluată 100,0 (mii lei)
VII.	Subdiviziunile organizației executoare (laborator, secție, sector etc.)	
	Laboratorul embriologie și biotehnologie; Laboratorul dendrologie; Laboratorul resurse vegetale.	
VIII.	Executorii	
	Nume, prenume, funcția în cadrul proiectului	
	Ciorchina Nina, dr. Teleuță Alexandru, dr. Ciubotaru alexandru, acad. Alexandrov Eugeniu, dr. Roșca Ion, dr. Sofroni Maria.	
IX.	Sumarul activităților realizate până în prezent	
	Activități planificate	Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)
1.	I. Informare si documentare privind stadiul internațional a tematicii abordate. Armonizarea legislației Romaniei si a Republicii Moldova in tematica cercetata cu cea a Uniunii Europene	A urmărit stabilirea contactelor noi ale echipei de cercetatori de la Universitatea de Științe Agricole și Medicina Veterinara Cluj-Napoca, România cu cercetătorii de la Grădina Botanică (Institut) a AȘM care a favorizat dezvoltarea potențialului de inovare în beneficiul reciproc al părților în ceea ce privește armonizarea unor concepții moderne de amenajare și reamenajare (reabilitare) a spațiilor verzi, conform principiilor de proiectare, în concordanță cu standardele referitoare la tehnologiile de mediu, pentru realizării unui management durabil, al conservării potențialului resurselor naturale și a biodiversității prin restaurarea factorilor de mediu, care vor contribui la

	<p>II. Stabilirea metodologiilor generale de cercetare si proiectarea modelelor experimentale (studii, analize, documentatii) in vederea valorificarii spatiilor verzi si terenurilor degradate in contextul integrării in platforma europeana de management durabil al resurselor si reconstrucției ecologice</p>	<p>reducerea poluării și îmbunătățirii calității vieții si sănătății umane.</p> <p>Vizitele de documentare și schimburi de idei care au fost efectuate între partenerii va fi o pîrghie puternică de comunicare și soluționarea a unor obiective practice care vor putea fi utilizate atunci cand este cazul. Rezultatele obținute prin finantarea proiectului vor fi utilizate ca baza de cunoștinte în cercetare, proiectare peisagistica, ameliorării terenurilor degradate etc.</p> <p>Proiectul este structurat pe trei etape, cate una in fiecare an de derulare.</p> <p>In etapa I s-a facut informare si documentare privind stadiul international a tematicii abordate. A fost organizat schimb de experiență prin deplasarea echipei de cercetare române la Grădina Botanică (I) A.Ș.M., in prima parte a derularii etapei, în vederea stabilirii tuturor parametrilor pentru buna derulare a proiectului. De asemenea, tot în aceasta etapa s-a realizat delegația a echipei de cercetători din Republica Moldova in România. Cu aceasta ocazie s-a organizat o vizita de lucru la unele obiective relevante pentru tema proiectului, obiective aflate in regiunea SE a tarii. Atât cercetătorii români cât și cei din Republica Moldova au participat in aceasta etapă la Simpoziunul anual international al Universității de Științe Agricole si Medicina Veterinară Cluj-Napoca unde s-a prezentat lucrări științifice ce vor conține rezultate obținute in urma derulării acestei etape. Delegația română a participat la lucrările Simpozionului științific internațional “Conservarea diversității plantelor”, 7-9 octombrie 2010. O secție a acestui simpozion a fost consacrată domeniul “Amenajarea spațiilor verzi ale localităților urbane și rurale”. Au fost publicate 23 lucrări pe tema proiectului de cercetorii Moldoveni și cercetătorii Români</p> <p>Spațiile verzi sunt factori esențiali ai vieții omului și amenajării teritoriilor care contribuie la asigurarea condițiilor necesare creșterii calității vieții. De altfel, modul de amenajare și ponderea pe care au spațiile verzi, constituie un indicator al gradului de civilizație al unui popor.</p> <p>Cunoașterea principiilor, normelor și regulilor de proiectare ale spațiilor verzi ajută specialiștii să folosească mai bine totalitatea potențialului uman și se găsească o corelare mai precisă și mai perfectă a omului cu mediului înconjurător.</p> <p>A amenaja un spațiu verde, indiferent de întinderea acestuia, înseamnă a disciplina relieful, mobilitatea apei, iregularitatea formelor vegetale, contrastul suprafețelor strălucitoare și palide, armonia culorilor florilor, arborilor și arbuștilor și a diferitelor construcții.</p> <p>O condiție importantă a estetizării vieții constă în realizarea unui ansamblul unitar al formelor naturale cu cele artificiale. Preocuparea pentru păstrarea frumuseții naturale a peisajului trebuie să fie cunoscute trebuie să fie cunoscute de către toți cei care se ocupă cu refacerea naturii, și de adevărata pătrundere a esteticii în viața umană.</p> <p>În prezent se conturează tot mai bine știința despre speciile decorative de arbori și arbuști ornamentali, dendrologia peisagistică, care deschide largi posibilități de cunoaștere a bogăției excepționale a formelor, structurii și coloritului</p>
--	--	---

	<p>III. Cercetare fundamentală și aplicativă – activități suport transferul și valorificarea rezultatelor cercetării</p>	<p>plantelor lemnoase ornamentale.</p> <p>Amenajarea spațiilor verzi nu trebuie privită ca o simplă artă decorativă , ca o expoziție de plante sau ca o “umplutură a spațiilor goale dintre clădiri”, ci ca o știință care posedă principii, metode, procedee proprii sau preluate de la arhitectură și pictură, între care ar putea fi studiate.</p> <p>Pentru atingerea scopului a fost elaborat sortimentul plantelor dendrologice și floricole aplicate în amenajarea spațiilor verzi. Au fost elaborate tehnologii de multiplicare rapidă a unor plante folosite în amenajarea spațiilor verzi 13 la număr</p> <p>A fost realizat un studiu privind Acumularea metalelor grele (Pb) de plantele floricole. Gazele de eșapament ale automobilelor reprezintă cauza principală a poluării atmosferei orașului. În atmosfera acestora se găsesc câteva mii de particule de aerosoli pe m³, față de câteva sute în localitățile rurale. Aerosolii proveniți de la automobile constituie particule de 0,5 μm și se compun din particule de cărbune, combinații ale plumbului, cărbunelui, produși de azot sunt în permanență prezenți în gazele de eșapament ale automobilelor și în aerul marilor orașe și intră în categoria celor mai toxici poluați ai atmosferei.</p> <p>în scopul evaluării rezultatelor lucrărilor prevăzute</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A fost editat manualul „<i>Amenajarea spațiilor verzi</i>”. Acesta lucrare include transferarea și valorificarea rezultatelor cercetării, elaborarea, asimilarea și implementarea propunerilor de amenajare, a procedurilor generale și specifice în conformitate cu sistemul de managementul calității normele și standardele UE. 2. Executorii proiectului a organizat și participat la simpozionul internațional întru promovarea rezultatelor obținute și proiectelor elaborate pe 18-19 mai 2012 3. Au fost organizate întrunirile echipelor de lucru a GB(I) a AȘM și a USAMV, Cluj-Napoca, România. (S-a organizat pe parcursul I semestrului anului 2012 2 ateliere de lucru 1 în România și 1 în Moldova) în Moldova 14.05.2012-21.05.2012 au fost esire în teren echipelor din ambele părți în r-nele Orhei, r-nele Causeni, Ștefan Vodă, Fălești, vizitând unele din proiecte deja implementate și terenurile aflate în curs de realizare. Mobilitatea în România în perioada 23.06.2012-30.06.2012 a fost consacrată expediției-mobile în unul din județele cu un colorit deosebit de arhitectură pastrată ce ține de portul național, Județul Maramureș, și amenajări specifice pentru zona dată. 4. Au fost elaborate propuneri de proiectare privind renovarea și valorificarea spațiilor verzi, terenurilor degradate, parcurilor vechi cu scopul reabilitării acestora ca elemente de conservare a biodiversității. Pentru 5 localități din R.Moldova. <p>3. <i>Popularizarea rezultatelor obținute prin diferite mijloace.</i> Membrii proiectului țin prelegeri la facultățile și catedrele a instituțiilor de învățământ respective respective. Dr. Alexandru Teleuță, Dr.Eugeniu Alexandrov, Dr.Ion Roșca, familizând generația tânără de specialiaști cu cerențele și standardele</p>
--	--	--

	<p>privind amenajarea spațiilor verzi în conformitate cu managementul al calității.</p> <p>În România fiind în Sighetul-Marmației a fost organizată o emisiune la postul de televiziune județene cu participarea directorului al spațiilor verzi municipale, dr. Marta Albu dr. Adelina Dumitraș, delegației al Gr.Botanice (I.) AȘM dr.N.Ciorchină, dr. E.Alexandrov, dr.I.Roșca în cadrul emisiunii au fost abordate problemele – <i>Valorificarea spațiilor verzi și terenurilor degradate în contextul integrării în platforma europeană de management durabil al resurselor și reconstrucției ecologice.</i></p>
--	---

X. Sumarul activităților proiectului realizate în perioada evaluată

	<i>Activități planificate</i>	<i>Activități realizate și rezultate noi obținute în cadrul proiectului (150 de cuvinte)</i>
1.	<p>I. Informare și documentare privind stadiul internațional a tematicii abordate. Armonizarea legislației României și a Republicii Moldova în tematica cercetată cu cea a Uniunii Europene</p> <p>II. Stabilirea metodologiilor generale de cercetare și proiectarea modelelor experimentale (studii, analize, documentații) în vederea valorificării spațiilor verzi și terenurilor degradate în contextul integrării în platforma europeană de management durabil al resurselor și reconstrucției ecologice</p> <p>III. Cercetare fundamentală și aplicativă – activități suport transferul și valorificarea rezultatelor cercetării</p>	<p>- Elaborat și selectat sortimentul de plante cu valori decorative pentru utilizarea și sădirea pe terenuri poluate și degradate;</p> <p>- Întocmite tehnologii de multiplicare rapidă și cultivarea speciilor cu valori decorative;</p> <p>- Elaborate și propuse pentru implementare 5 proiecte de amenajare peisajistică a localităților din R.Moldova:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Proiect de amenajarea peisajistică raionul Edineț localitatea Cupcini; 2. Proiect de amenajarea peisajistică a Colegiului Agroindustrial din Ungheni; 3. Proiect de amenajarea peisajistică din satul Obreja Veche raionul Falești; 4. Două proiecte al Grădinii publice din s. Sărătenii Vechi raionul Telenești. <p>- Editat manual pentru instituțiile universitare și postuniversitare: „Amenajarea spațiilor verzi” 344 pag.</p>

XI. Lista lucrărilor științifice (monografii, articole, obiecte de proprietate intelectuală) cu referință la proiectul dat (conform **forme** 4 din structura raportului)

Manual:

1. DUMITRAȘ A., TELEUȚĂ A., CIORCHINA N., ALEXANDROV E., ROȘCA I. *Amenajarea spațiilor verzi*. Ch.: Tipogr. AȘM, 2012. 344 p. ISBN 978-9975-62-332-2.

Articole publicate în culegeri internaționale:

2. CLAPA DOINA, FIRA ALEXANDRU, CIORCHINA NINA, DUMITRAS ADELINA, VALENTIN SINGUREANU, POP (BOANCA) PAUNITA: The Production of *Stevia rebaudiana* Bertoni Planting Material by Micropropagation. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 19-26
3. DUMITRAȘ A., POP (BOANCA) P., ALEXANDROV E., CIORCHINA N., MAZĂRE G., ROȘCA I. Residential development landscape – design principles. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 465-471.
4. DUMITRAȘ A., TELEUȚĂ A., CIORCHINĂ N., POP (BOANCA) P., SINGUREANU V., CLAPA D. Landscape design stages of residential neighborhoods case study. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.t
5. FIRA AL., CLAPA D., CIORCHINA N., DUMITRAȘ A., ALEXANDROV E., ROȘCA I. The

application of hydroculture for rooting cuttings in some horticultural species. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 27-33.

6. POP (BOANCĂ) P., DUMITRAȘ A., TELEUȚĂ A., SINGUREANU V., CLAPA D., MAZĂRE G. Energy efficient landscape. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.471-477.
7. ROȘCA I., CIORCHINA N., DUMITRAȘ A., CLAPA D. Topiary – the most magnificent horticultural art through the years. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.451-457.
8. SINGUREANU V., MOLDOVAN G., DUMITRAȘ A., PĂUNIȚĂ POP BOANCĂ, CLAPA DOINA, MAZĂRE G. Case study regarding the development of grown container plants by innovating an advanced capillarity irrigation system. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.486-492.

XII. Relevanța rezultatelor științifice obținute (până la 200 de cuvinte), 2012

Spațiile verzi sunt factori esențiali ai vieții omului și amenajării teritoriilor care contribuie la asigurarea condițiilor necesare creșterii calității vieții. De altfel, modul de amenajare și ponderea pe care au spațiile verzi, constituie un indicator al gradului de civilizație al unui popor.

Cunoașterea principiilor, normelor și regulilor de proiectare ale spațiilor verzi ajută specialiștii să folosească mai bine totalitatea potențialului uman și se găsească o corelare mai precisă și mai perfectă a omului cu mediului înconjurător. O condiție importantă a estetizării vieții constă în realizarea unui ansamblu unitar al formelor naturale cu cele artificiale. Preocuparea pentru păstrarea frumuseții naturale a peisajului trebuie să fie cunoscute de către toți cei care se ocupă cu refacerea naturii, și de adevărată pătrundere a esteticii în viața umană.

În prezent se conturează tot mai bine știința despre speciile decorative de arbori și arbuști ornamentali, dendrologia peisagistică, care deschide largi posibilități de cunoaștere a bogăției excepționale a formelor, structurii și coloritului plantelor lemnoase ornamentale.

Amenajarea spațiilor verzi nu trebuie privită ca o simplă artă decorativă, ca o expoziție de plante sau ca o “umplutură a spațiilor goale dintre clădiri”, ci ca o știință care posedă principii, metode, procedee proprii sau preluate de la arhitectură și pictură, între care ar putea fi studiate.

Conducătorul proiectului _____

(nume, prenume, grad, titlu științific)

(semnătura)

Denumirea elaborării

Chrysanthemum indicum Zviozdopad 80/12

I. Data și codul/nr. documentului de înregistrare a elaborării

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată elaborarea
11.817.08.10 A Tema "Cercetarea, conservarea și valorificarea plantelor ornamentale introduse în RM"

III. Organizația-executor

Denumirea organizației
Grădina Botanică (Institut) a A.Ș.M.
Localitate **Chișinău**
Telefon/Fax **22 55 04 43**
E-mail: **gradinabotanica@moldnet.md**
Pagina WEB: **http://www.gradinabotanica.asm.md**

IV. Autorii elaborării

Voineac Ina, doctor în biologie, 55 04 43
Cleșnina Liudmila, doctor în agricultură, 55 04 43

V. Descrierea elaborării (până la 150 cuvinte)

Tufă compactă, piramidală cu talia de 75 cm, frunze mici, verde deschis, slab pubescente. Inflorescențe-antodii, plene, roz, la începutul înfloririi centrul este mai expresiv, la finele înfloririi centrul devine roz deschis. Diametrul antodiilor e de 4-5 cm. Pe o tijă florală sunt cca 40 inflorescențe, pe o plantă – peste 250 antodii. Formă cu înflorire medie: din I decadă a lunii octombrie până la sfârșitul lunii noiembrie. Rezistent la patogeni și dăunători, deasemenea și în condiții nefavorabile climatice. E recomandată pentru amenajarea spațiilor verzi și pentru flori tăiate.

VI. Tipul elaborării:

Se evidențiază tipul elaborării:

Inovație/optimizare (îmbunătățirea unui produs sau a unei idei existente).

VII. Costul estimativ total al elaborării, domeniul de implementare și evaluarea potențialului economic în urma implementării

Poate fi promovat în domeniul horticulturii, pentru material săditor și producerea florilor tăiate.

VIII. Caracteristici tehnice și economice, încercări experimentale

Caracteristicile tehnice. Prețul de cost produsului. Comparați prețul de cost cu prețurile produselor de pe piață. A fost deja efectuată exploatarea experimentală a elaborării? Descrieți rezultatele.

IX. Stadiul de pregătire pentru implementare

Forma este pregătită pentru transmitere la Sectorul de Stat a Comisiei de Stat pentru încercarea soiurilor. Vor fi pregătite documentele necesare pentru aprobarea lor la Consiliul Științific al GB (I) a AȘM.

X. Drepturile de autor

Se preconizează înaintarea cererii pentru adeverință de soi Comisiei de Stat pentru încercarea soiurilor de plante și pentru brevetare la AGIP

XI. Posibilitățile de realizare pe piața autohtonă și mondială

Descrieți posibilitatea de implementare a rezultatelor științifice pe piața locală. Care este volumul pieței naționale?

XII. Beneficiar (pentru elaborări finanțate din surse extrabugetare)

Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Trestul de înverzire a orașului Chișinău ș.a. organizații de profil, mici întreprinzători.

Avantaje (în comparație cu produsele anologice existente), efectul economic și social preconizat sau real. Forma obținută în condițiile pedoclimaterice ale țării noastre este decorativă și rezistentă la poluare, față de boli și dăunători. Posedă o perioadă îndelungată de vegetare și de înflorire.

Denumirea elaborării

Chrysanthemum indicum Zviozdopad 34/12

I. Data și codul/nr. documentului de înregistrare a elaborării

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată elaborarea

11.817.08.10 A Tema "Cercetarea, conservarea și valorificarea plantelor ornamentale introduse în RM"

III. Organizația-executor

Denumirea organizației

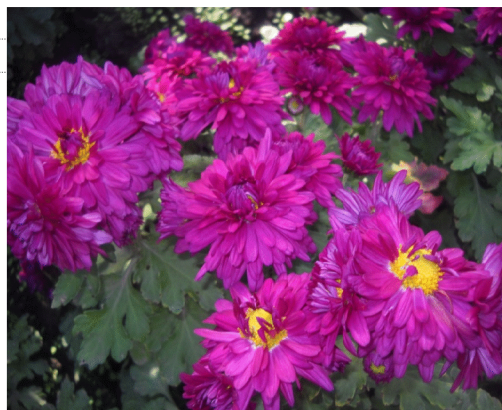
Grădina Botanică (Institut) a A.Ș.M.

Localitate **Chișinău**

Telefon/Fax **22 55 04 43**

E-mail: **gradinabotanica@moldnet.md**

PaginaWEB: **http://www.gradinabotanica.asm.md**

IV. Autorii elaborării

Voineac Ina, doctor în biologie, 55 04 43

Cleșnina Liudmila, doctor în agricultură, 55 04 43

V. Descrierea elaborării (până la 150 cuvinte)

Tufă compactă, globuloasă, cu talia de 40 cm. Frunze mijlocii, verde închis, slab pubescente. Inflorescențe-antodii, plene, violet închis. Diametrul antodiilor e de 5-6 cm. Circa 100 antodii în tufă.

Formă cu înflorire medie: din I decadă a lunii octombrie și își păstrează decorativitatea pe parcursul 35 zile. Rezistent la patogeni și dăunători și condiții climaterice nefavorabile.

Recomandat pentru lucrările de amenajare a spațiilor verzi, cultura la container și ca flori tăiate.

VI. Tipul elaborării:

Se evidențiază tipul elaborării:

Inovație/optimizare (îmbunătățirea unui produs sau a unei idei existente).

VII. Costul estimativ total al elaborării, domeniul de implementare și evaluarea potențialului economic în urma implementării

Poate fi promovat în domeniul horticulturii, pentru material săditor și producerea florilor tăiate.

VIII. Caracteristici tehnice și economice, încercări experimentale

Caracteristicile tehnice. Prețul de cost produsului. Comparați prețul de cost cu prețurile produselor de pe piață.

A fost deja efectuată exploatarea experimentală a elaborării? Descrieți rezultatele.

IX. Stadiul de pregătire pentru implementare

Forma este pregătită pentru transmitere la Sectorul de Stat a Comisiei de Stat pentru încercarea soiurilor. Vor fi pregătite documentele necesare pentru aprobarea lor la Consiliul Științific al GB (I) a AȘM.

X. Drepturile de autor

Se preconizează înaintarea cererii pentru adeverință de soi Comisiei de Stat pentru încercarea soiurilor de plante și pentru brevetare la AGEPI

XI. Posibilitățile de realizare pe piața autohtonă și mondială

Descrieți posibilitatea de implementare a rezultatelor științifice pe piața locală. Care este volumul pieței naționale?

XII. Beneficiar (pentru elaborări finanțate din surse extrabugetare)

Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Trestul de înverzire a orașului Chișinău ș.a. organizații de profil, mici întreprinzători.

Avantaje (în comparație cu produsele anologice existente), efectul economic și social preconizat sau real. Forma obținută în condițiile pedoclimaterice ale țării noastre este decorativă și rezistentă la poluare, față de boli și dăunători. Posedă o perioadă îndelungată de vegetare și de înflorire.

Denumirea elaborării

Chrysanthemum indicum Zviozdropad 44/12

I. Data și codul/nr. documentului de înregistrare a elaborării

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată elaborarea
11.817.08.10 A Tema “Cercetarea, conservarea și valorificarea plantelor ornamentale introduse în RM “

III. Organizația-executor

Denumirea organizației

Grădina Botanică (Institut) a A.Ș.M.

Localitate **Chișinău**

Telefon/Fax **22 55 04 43**

E-mail: **gradinabotanica@moldnet.md**

PaginaWEB:**http://www.gradinabotanica.asm.md**

IV. Autorii elaborării

Voineac Ina, doctor în biologie, 55 04 43

Cleșnina Liudmila, doctor în agricultură, 55 04 43

V. Descrierea elaborării (până la 150 cuvinte)

Tufă compactă, semiglobuloasă, cu talia de 25 cm. Frunze mici, verde deschis, slab pubescente. Inflorescențe-antodii, plene, pompon, cărămizii, la finele înfloririi devin mai deschise. Diametrul antodiilor e de 2,5-3 cm. Formă cu înflorire medie: din I decadă a lunii octombrie și își păstrează decorativitatea pe parcursul a 45 zile. Rezistent la patogeni și dăunători, deasemenea și la condiții nefavorabile climaterice. E recomandat pentru lucrările de amenajare a spațiilor verzi și pentru cultura la container.

VI. Tipul elaborării:

Se evidențiază tipul elaborării:

Inovație/optimizare (îmbunătățirea unui produs sau a unei idei existente).

VII. Costul estimativ total al elaborării, domeniul de implementare și evaluarea potențialului economic în urma implementării

Poate fi promovat în domeniul horticulturii, pentru material săditor și producerea florilor tăiate.

VIII. Caracteristici tehnice și economice, încercări experimentale

Caracteristicile tehnice. Prețul de cost produsului. Comparați prețul de cost cu prețurile produselor de pe piață.

A fost deja efectuată exploatarea experimentală a elaborării? Descrieți rezultatele.

IX. Stadiul de pregătire pentru implementare

Forma este pregătită pentru transmitere la Sectorul de Stat a Comisiei de Stat pentru încercarea soiurilor. Vor fi pregătite documentele necesare pentru aprobarea lor la Consiliul Științific al GB (I) a AȘM.

X. Drepturile de autor

Se preconizează înaintarea cererii pentru adeverință de soi Comisiei de Stat pentru încercarea soiurilor de plante și pentru brevetare la AGIP

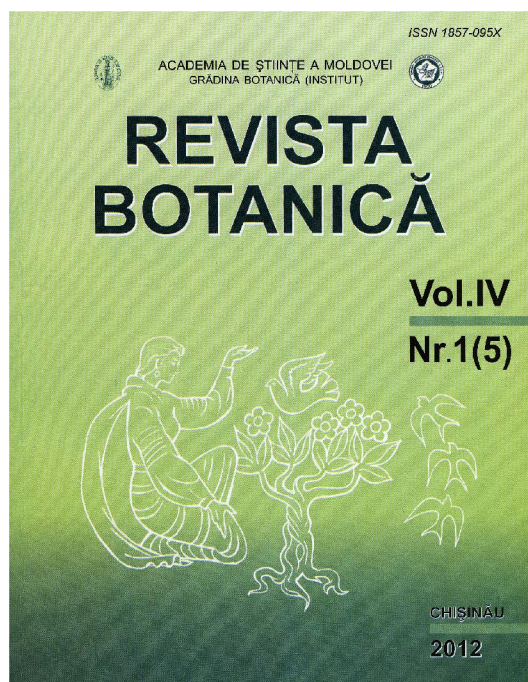
XI. Posibilitățile de realizare pe piața autohtonă și mondială

Descrieți posibilitatea de implementare a rezultatelor științifice pe piața locală. Care este volumul pieței naționale?

XII. Beneficiar (pentru elaborări finanțate din surse extrabugetare)

Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Trestul de înverzire a orașului Chișinău ș.a. organizații de profil, mici întreprinzători.

Avantaje (în comparație cu produsele analoge existente), efectul economic și social preconizat sau real. Forma obținută în condițiile pedoclimaterice ale țării noastre este decorativă și rezistentă la poluare, față de boli și dăunători. Posează o perioadă îndelungată de vegetare și de înflorire.

I. Denumirea și tipul lucrării

Revista Botanică vol. IV nr. 1(5)

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată lucrarea

III. ISBN-ul lucrării

ISSN 1857-095X

IV. Autorul (ii) lucrării

Numele, prenumele, titluri științifice și onorifice, locul de muncă

V. Descrierea științifică a lucrării (până la 100 de cuvinte)

Sunt publicate 14 articole științifice, 2 articole biografice jubiliare și decizia Simpozionului științific internațional „Conservarea diversității plantelor”, ediția a II-a, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova. Volumul 125 pag.

VI. Denumirea și tipul lucrării

Hibridii distanți ai viței de vie (Vitis vinifera L. y Muscadinia rotundifolia Michx.). Aspecte biomorfologice și uvologice.

VII. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată lucrarea

VIII. ISBN-ul lucrării

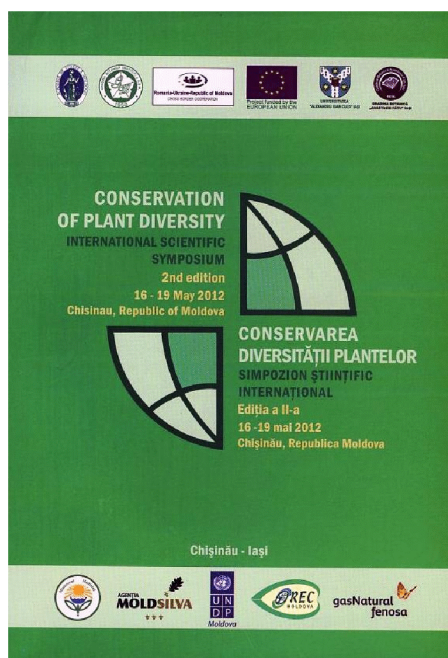
978-9975-62312-4.

IX. Autorul (ii) lucrării

Numele, prenumele, titluri științifice și onorifice, locul de muncă
Alexandrov Eugeniu, dr., conf. Cercet., Grădina Botanică (Institut) a AȘM

X. Descrierea științifică a lucrării (până la 100 de cuvinte)

Vița de vie a fost supusă de foarte mult timp și într-o măsură aproape incredibilă – ameliorării astfel că în zilele noastre au ajuns să existe aproape 12 000 de soiuri. Ar putea fi pusă întrebarea: dacă sunt așa de multe soiuri de ce este nevoie de crearea altora, noi? Răspunsul ar putea fi simplu: pentru că nu s-a creat încă soiul de viță de vie perfect, productiv și multifuncțional în același timp. Când va fi creat un soi de viță de vie care să cuprindă caracteristicile diferitor grupe, să fie propioradicular, să dețină cele mai înalte proprietăți cantitative și calitative ale diverselor specii, cum ar fi: struguri de calitate superioară, roadă înaltă la hectar, - particularități caracteristice ale speciei *Vitis vinifera* L.; rezistență sporită la boli și dăunători, îndeosebi la filoxeră, - caracteristică speciei sălbatice americane *Muscadinia rotundifolia* Michx.; rezistența la temperaturi joase, - proprie speciei *Vitis amurensis* ș.a. atunci, poate, cei ce se ocupă cu ameliorarea se vor opri, doar timp de o clipă, pentru a savura victoriile obținute, dar vor porni din nou la treabă pentru că posibilitatea obținerii unor soiuri cu caractere și însușiri noi este practic infinită. Aplicând metode de investigații moderne, printre care și hibridarea distanță în ameliorarea viței de vie va fi posibilă crearea unor soiuri cu caractere și însușiri nebănuite, chiar dacă acest lucru nu se va produce atât de curînd. În rezultat, se va diminua considerabil utilizarea produselor fitosanitare în procesul de cultivare și protecție a viței de vie contra bolilor și dăunătorilor, fapt ce va contribui considerabil și la protecția mediului ambiant.

I. Denumirea și tipul lucrării

Conservarea diversității plantelor

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată lucrarea

Organizarea manifestărilor științifice „*Conservarea diversității plantelor*”.

III. ISBN-ul lucrării

978-9975-62-311-7

IV. Autorul (ii) lucrării

Numele, prenumele, titluri științifice și onorifice, locul de muncă

V. Descrierea științifică a lucrării (până la 100 de cuvinte)

La simpozion au participat 150 de persoane din Republica Moldova și 30 de persoane din Grădinile Botanice și centrele de cercetare din: Rusia, Ucraina, Belarusia, România, Slovacia. Lucrările prezentate la simpozion au fost publicate în culegerea „*Conservarea diversității plantelor*”.

Din Republica Moldova au participat reprezentanții instituțiilor: Grădina Botanică (Institut) a AȘM, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Institutul de Genetică și Fiziologie a Plantelor al AȘM, Institutul de Ecologie și Geografie al AȘM, Institutul de Horticultură și Tehnologii a Produselor Alimentare, Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat Tiraspol, Agenția Moldsilva, Ministerul Mediului, Centrul Regional de Mediu din Moldova (REC-Moldova) etc.

Din străinătate:

1. România:

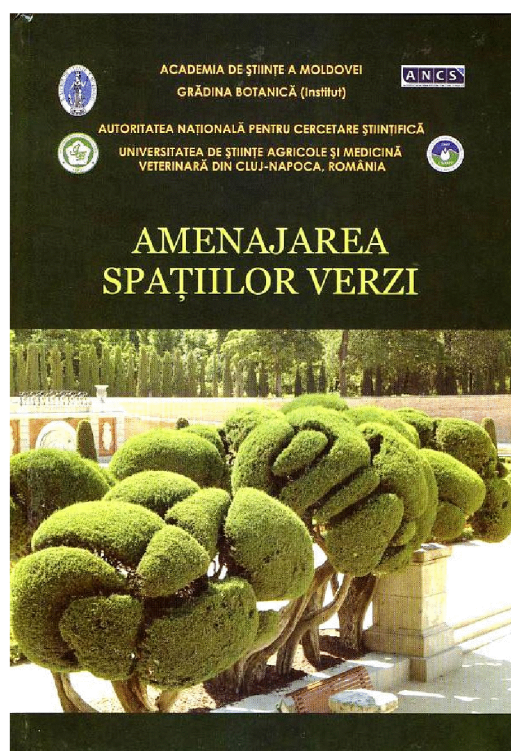
- a. Universitatea de științe Agricole și Medicină veterinară, Cluj-Napoca (10 persoane)
- b. Grădina Botanică A.Fătu, Iași (8 persoane)
- c. Universitatea „Al.I.Cuza”, Iași, România (1 persoană)
- d. Grădina Botanică “D.Brandza”, București (2 persoane)

2. Ucraina:

- a. Grădina Botanică Națională „N.N.Grișco”, Kiev (2 persoane)
- b. Grădina Botanică, Odesa (1 persoană)
- c. Universitatea de Stat „T.Șevcenco” (2 persoane)

3. Slovacia:

- a. Slovak University of Agriculture in Nitra, Faculty of Agrobiolgy and Food Resources, Department of genetics and plant breeding, Institute of Biodiversity and Biosafety (5 persoane).

I. Denumirea și tipul lucrării

Amenajarea spațiilor verzi.

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată lucrarea

“Fundamentarea principiilor și metodologiilor de proiectare a modelelor experimentale în vederea valorificării spațiilor verzi și terenurilor degradate, cu impact asupra reducerii poluării mediului în contextul integrării în platforma europeană de management durabil al resurselor și reconstrucției ecologice, în conformitate cu normele și standardele UE”

III. ISBN-ul lucrării

978-9975-62-332-2

IV. Autorul (ii) lucrării

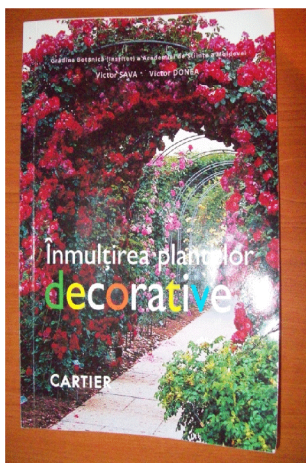
Numele, prenumele, titluri științifice și onorifice, locul de muncă

- Dr. Dumitraș Adelina, Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca, România;
- Dr. Teleuță A., Grădina Botanică (Institut) a AȘM;
- Dr. Ciorchina Nina, Grădina Botanică (Institut) a AȘM;
- Dr. Alexandrov E., Grădina Botanică (Institut) a AȘM;
- Dr. Roșca I., Grădina Botanică (Institut) a AȘM.

V. Descrierea științifică a lucrării (până la 100 de cuvinte)

Prezenta lucrare reprezintă un manual pentru studenți și specialiștii în amenajarea spațiilor verzi. Este expusă clasificarea spațiilor verzi, normele de proiectare și amenajare spațiilor verzi. Modalitatea de elaborare și întocmire a proiectului de amenajare a spațiilor verzi.

Imagine

I. Denumirea și tipul lucrării

Înmulțirea plantelor decorative.- Culegere tematică

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată lucrarea

11.817.08.10 A Tema "Cercetarea, conservarea și valorificarea plantelor ornamentale introduse în RM "

III. ISBN-ul lucrării

ISBN 978-9975-79-729-0

635.9:631.53

IV. Autorul (ii) lucrării

Sava Victor, doctor habilitat în biologie, profesor universitar, Om Emerit în știință. Grădina Botanică (I) a A.Ș.M.

V. Descrierea științifică a lucrării (până la 100 de cuvinte)

Lucrarea însumează 46 pagini, 3 tabele, 34 figuri, care atestă metode clasice și contemporane de înmulțire a plantelor ornamentale floricole. Este descrisă înmulțirea generativă, vegetativă naturală și artificială (altoire, butași, marcotaj) și înmulțirea prin cultura in-vitro.

I. Denumirea și tipul lucrării

**СТЕПНАЯ РАСТИТЕЛЬНОСТЬ РЕСПУБЛИКИ
МОЛДОВА**

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată lucrarea

III. Anul nr. ISBN al lucrării

Chișinău: „Eco-TIRAS”, 2012, 264 c. (Tipogr. „Elan Poligraf”
SRL) ISBN 978-9975-66-285-7.

IV. Autorii lucrării

Г. ШАБАНОВА

V. Descrierea științifică a lucrării (până la 100 cuvinte)

В книге рассматриваются основные типы современных первичных степей и вторичных экосистем степных пастбищ Республики Молдова, их использование, стадии деградации, пути улучшения. Освещаются проблемы сохранения и восстановления степной растительности и редких видов, охраняемых на национальном уровне, степень их охваченности территориальной охраной. Рассматривается возможное изменение зональных степных экосистем в условиях прогнозируемого глобального потепления климата. Книга иллюстрирована фотографиями основных типов степных экосистем и редких видов растений. Рассчитана для научных сотрудников, преподавателей, студентов, специалистов в области ботаники, зоологии и охраны природы, сельского хозяйства, почвоведения.

I. Denumirea și tipul lucrării

**ДИКОРАСТУЩИЕ ХОЗЯЙСТВЕННО-ЦЕННЫЕ РАСТЕНИЯ ЗАПОВЕДНИКА
«ЯГОРЛЫК»**

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată lucrarea

III. Anul nr. ISBN al lucrării

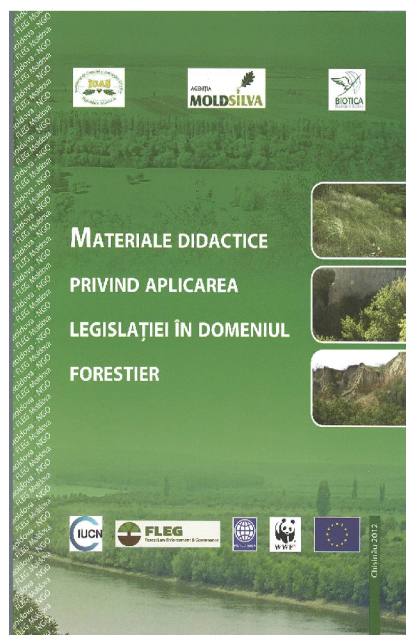
Chișinău: „Еco-TIRAS”, 2012. 264 с. (Tipogr. „Elan Poligraf” SRL)
ISBN 978-9975-66-263-5.

IV. Autorii lucrării

Г. ШАБАНОВА, Т. ИЗВЕРСКАЯ, В. ГЕНДОВ

V. Descrierea științifică a lucrării (până la 100 cuvinte)

Книга является обзором хозяйственно-ценных дикорастущих растений заповедника «Ягорлык», включающим следующие группы: пищевые, лекарственные, эфирно- и жирномасличные, ядовитые, кормовые, технические, инсектицидные, декоративные и используемые для озеленения. Рассчитана на широкий круг читателей, интересующихся полезными свойствами растений.

I. Denumirea și tipul lucrării

MATERIALE DIDACTICE PRIVIND APLICAREA LEGISLAȚIEI ÎN DOMENIUL FORESTIER

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată lucrarea

“Evaluarea și consolidarea capacităților instituționale și a resurselor umane în cadrul activităților ENPI/FLEG”

III. Anul nr. ISBN al lucrării

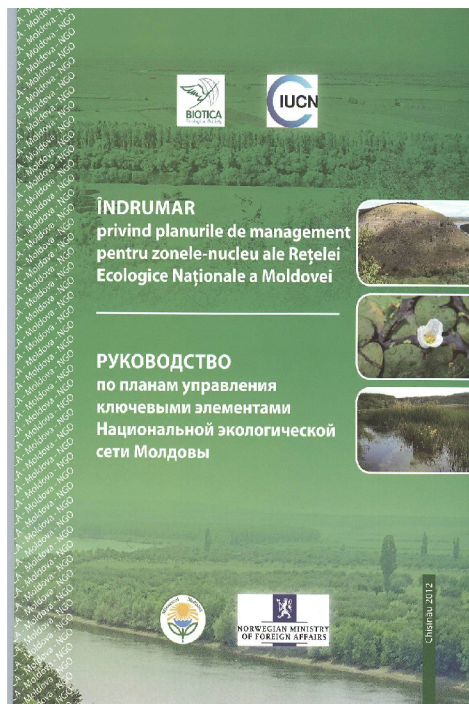
Chișinău: Soc. ecologică „BIOTICA”, 2012 (Tipogr. “Elena-V.I.” SRL)
ISBN 978-9975-4178-3-9.

IV. Autorii lucrării

A. GALUPA, D. GALUPA, V. GHENDOV, G. ȘABANOVA și al.

V. Descrierea științifică a lucrării (până la 100 cuvinte)

Publicația conține informații referitor la aplicarea legislației silvice, aspecte privind managementul pădurilor comunale și private, particularitățile procesului de amenajare a pădurilor, asigurarea conservării biodiversității în cadrul pădurilor și altor tipuri de vegetație forestieră, particularități privind organizarea odihnei și turismului în cadrul fondului forestier, utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul combaterii și evidenței contravențiilor silvice

I. Denumirea și tipul lucrării

ÎNDRUMAR PRIVIND PLANURILE DE MANAGEMENT PENTRU ZONELE-NUCLEU ALE REȚELEI ECOLOGICE NAȚIONALE A MOLDOVEI

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată lucrarea

„Crearea Rețelei Ecologice Naționale a Moldovei ca parte a Rețelei Ecologice Paneuropene, cu accentul pe colaborarea transfrontalieră”.

III. Anul nr. ISBN al lucrării

Chișinău: Soc. ecologică „BIOTICA”(Tipogr. “Elena-V.I.” SRL), 2012.
101 p., ISBN 978-9975-4346-7-6.

IV. Autorii lucrării

A. ANDREEV, T. IZVERSCAIA, G. ȘABANOVA și al.

V. Descrierea științifică a lucrării (până la 100 cuvinte)

Lucrarea include atât valorile biodiversității, valorile natural-istorice, direcțiile principale de gestionare a zonelor-nucleu REN, cât și recomandări privind managementul ecosistemelor silvice, erbacee, palustre și acvatice din cadrul zonelor-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale a Moldovei ca parte a Rețelei Ecologice Paneuropene.

I. Denumirea și tipul lucrării

Rezervația „Prutul de jos”

II. Denumirea și codul proiectului în cadrul căruia a fost realizată lucrarea

III. Anul nr. ISBN al lucrării

2012, ISBN 978-9975-53-153-5.

IV. Autorii lucrării

POSTOLACHE, GH., MUNTEANU, A., POSTOLACHE, DR., COJAN, C.

V. Descrierea științifică a lucrării (până la 100 cuvinte)

LISTA

lucrărilor publicate în anul 2012

1. Monografii (naționale/internaționale):

1.1. naționale:

- 1.1.1. ALEXANDROV, E. *Hibridii distanți ai viței de vie (Vitis vinifera L. x Muscadinia rotundifolia Michx.). Aspecte biomorfologice și uvologice*. Ch.: Tipogr. AȘM, 2012. 140 p. ISBN 978-9975-62312-4.
- 1.1.2. POSTOLACHE, GH., MUNTEANU, A., POSTOLACHE, DR., COJAN, C. *Rezervația Prutul de Jos*. Ch.: Știința, 2012. 152 p. ISBN 978-9975-53-153-5.
- 1.1.3. ШАБАНОВА, Г. А. *Степная растительность Республики Молдова*. /Asoc. Intern. Ecologică „Eco-Tiras”. – Ch.: Elan Poligraf SRL. 2012. – 264 p.
- 1.1.4. ШАБАНОВА, Г. А., ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д., ГЕНДОВ, В. С. *Дикорастущие хозяйственно-ценные растения заповедника «Ягорлык»*. Asoc. Intern. Ecologică „Eco-Tiras”. – Ch.: Elan Poligraf SRL. 2012. – 264 p. ISBN 978-9975-66-263-5.

2. Manuale/ dicționare/ lucrări didactice (naționale/internaționale):

2.1. Manual:

2.1.1. internațional:

- 2.1.1.1. DUMITRAȘ, A., TELEUȚĂ, A., CIORCHINA, N., ALEXANDROV, E., ROȘCA, I. *Amenajarea spațiilor verzi*. Ch.: Tipogr. AȘM, 2012. 344 p. ISBN 978-9975-62-332-2.

3. Capitole în monografii și culegeri (naționale / internaționale):

3.1. naționale:

- 3.1.1. NEGRU, A., GHENDOV, V., IZVERSCAIA, TATIANA, CANTEMIR, V., IONIȚA, OLGA. *Flora Movilei Măgura. În broșura Zona ecoturistică „Movila Măgura”*. 2011, p. 12-38

4. Reviste:

- 4.1. „Revista Botanica”, vol. IV. Nr. 1(5), 2012.

5. Articole din alte reviste editate în străinătate:

- 5.1. CANTEMIR, V., NEGRU, A., ȘTEFĂRȚA, A. Taxonomical position and distribution of *Buschia lateriflora* (DC.) Ovcz. (*Ranunculaceae* Juss.) species in the Bessarabia. *Journal of plant development (Iași, România)*, 2011 vol. 18: 117-120;
- 5.2. GHENDOV, V. Rare species of *Allium* L. (*Alliaceae*) in the flora of Republic of Moldova. In: *Ботанические чтения. Ишим. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, сс. 6-7. ISBN 978-5-91307-190-3.
- 5.3. GHENDOV, V. The distribution of rare sedges (*Carex* L., *Cyperaceae*) in the flora of Republic of Moldova. In: *Ботанические чтения. Ишим. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, сс. 7-8. ISBN 978-5-91307-190-3.
- 5.4. IONIȚA, O. *Pilosella* Hill genus in the Bessarabia's flora. In: *Journal of plant development . Iași, România*: 2011. **18**. p. 109-116. ISSN 2065-3158; e-ISSN 2066-9917.
- 5.5. ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д. Конспект видов бобовых (*Fabaceae* Lindl.) Днестровско-Прутского междуречья. In: *Ботанические чтения. Ишим. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, сс. 8-9. ISBN 978-5-91307-190-3.

- 5.6. ИЗВЕРСКАЯ, Т. Д. Род чина (*Lathyrus* L.) во флоре Республики Молдова. In: *Ботанические чтения. Иишм. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, сс. 10-11. ISBN 978-5-91307-190-3.
- 5.7. ИОНИЦА, О. Новые данные о распространении некоторых редких видов подсемейства *Cichorioideae* (*Asteraceae*) во флоре Республики Молдова. *Ботанические чтения. Иишм: изд-во ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, с. 16-17. ISBN 978-5-91307-190-3.
- 5.8. ИОНИЦА, О. Редкие виды рода *Pilosella* Hill (*Asteraceae*) во флоре Республики Молдова. In: *Ботанические чтения. Иишм: изд-во ИГПИ им. П.П.Ершова*, 2012, с. 17-18. ISBN 978-5-91307-190-3.

6. articole din reviste naționale:

6.1. categoria B:

- 6.1.1. GHENDOV, V. New record of *Allium montanum* (*Alliaceae*) for the flora of Republic of Moldova. In: *Bull. Șt. Revistă de Etnografie, Științe ale Naturii și Muzeologie*. Vol. 12(25), Chișinău, 2012, p. . ISSN 1857-0054.

6.2. categoria C:

- 6.2.1. ALEXANDROV, E. Distant hybrids (*Vitis vinifera* L. x *Muscadinia rotundifolia* Michx.) and resistance to drought. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 74-78. ISSN 1857-095X.
- 6.2.2. ALEXANDROV, E., GAINA, B. Biochemical characteristics and color of the grape berries of vine inter-specific hybrids of 4th backcross (*Vitis vinifera* L. x *Muscadinia rotundifolia* Michx) and of *Vitis vinifera* subsp. *sylvestris* Gmel. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1(5), Chișinău p. 79-83. ISSN 1857-095X.
- 6.2.3. COLȚUN, M., CIUBOTARU, A., TELEUȚĂ, A., CHISNICEAN, L. Aspecte ale tehnologiei de producere a marcașilor de levănțică în scopul fondării plantațiilor industriale. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 90-94. ISSN 1857-095X.
- 6.2.4. COMANICI, I., BOTEZATU, G. „Plante medicinale și medicina populară la Nișcani”, „Vegetația de la Copanca” – lucrări valoroase de Alexe Arvat. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 95-106. ISSN 1857-095X.
- 6.2.5. CUTCOVSCHI-MUȘTUC, A. Inducerea sistemului radicular *in vitro* la *Withania somnifera* și adaptarea vitroculturii la condițiile *ex vitro*. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 62-67. ISSN 1857-095X.
- 6.2.6. CUTCOVSCHI-MUȘTUC, A. Inițierea și dezvoltarea organogenezei din masa calusară la *Withania somnifera* (L.) Dunal. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 68-73. ISSN 1857-095X.
- 6.2.7. GHENDOV, V. Genul *Polygonum* L. (*Polygonaceae* Juss.) în flora Republicii Moldova. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 29-40. ISSN 1857-095X.
- 6.2.8. GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., ȘABANOVA, G. Pre-identified Red list of vascular plants in the flora of Republic of Moldova. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 41-52. ISSN 1857-095X.
- 6.2.9. IONIȚA, O. Genul *Chondrilla* L. din flora Basarabiei. *Revista Botanica*. Vol. IV nr.5. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 22-28. ISSN 1857-095X.
- 6.2.10. LAZU, ȘT., TELEUȚA, AL., TALMACI, L., MIRON, A. Pajiștile de luncă cu habitat sodic din Republica Moldova. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 9-21. ISSN 1857-095X.
- 6.2.11. POSTOLACHE, Gh. Aria naturală Olănești. *Mediul Ambient*. 2012, nr 3, 25-29.
- 6.2.12. POSTOLACHE, Gh. Arborii ocrotiți de stat din Moldova. *Mediul Ambient*. 2012, nr. 1, 22-37.
- 6.2.13. POSTOLACHE, Gh. CIUBOTARU, Al, TELEUȚA, Al. Grădina Botanică Bălți. Harta Vegetației. *Mediul Ambient*. 2012, nr. 4, 25-33.

- 6.2.14. POSTOLACHE, Gh. Zona cu protecție integrală din Rezervația Prutul de Jos. *Mediul Ambient*. 2012, nr 2, 21-26.
- 6.2.15. POSTOLACHE, Gh., TELEUȚĂ, Al. Al VI Congres al Grădinilor Botanice din Europa. *Mediul Ambient*. 2012, nr.4, 49.
- 6.2.16. SAVA, V. Amenajarea pădurilor-parc cu plante decorative. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 110-114. ISSN 1857-095X.
- 6.2.17. SAVA, V. Rolul spațiilor verzi în îmbunătățirea mediului ambient din orașul Chișinău. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 107-109. ISSN 1857-095X.
- 6.2.18. TELEUȚĂ, A., ALEXANDROV, E. Modelarea creșterii arborilor și arbuștilor (Topiary). *Akademios*. nr. 1 (24), 2012. ISSN 1857-0461. pag. 121-123.
- 6.2.19. TOPALĂ Ș. An Analysis of Modern Works of Deciphering *Vitis vinifera* L. Grape Genome. *Akademios*, 2012. 36-39. Co-author: Dadu C. ISSN 1857-0461.
- 6.2.20. ИЗВЕРСКАЯ, Т. Род горошек (Вика) – *Vicia* L. во флоре Днестровско-Прутского междуречья. *Revista Botanica*. Vol. IV nr. 1 (5), Chișinău p. 53-61. ISSN 1857-095X.
- 6.2.21. ТОПАЛЭ Ш. Анализ современных работ по дешифровке генома винограда вида *Vitis vinifera* L. Садоводство, виноградарство и виноделие. 2012, 2 (38), с. 35-36. (соавторы: Даду К., Даниела Ивасишина).
- 6.2.22. ТОПАЛЭ Ш. Анализ современных работ по дешифровке генома винограда вида *Vitis vinifera* L. Садоводство, виноградарство и виноделие. 2012, 3 (38) с. 32-34. (соавторы: Даду К., Даниела Ивасишина).
- 6.2.23. ТОПАЛЭ Ш. Итоги 40-летних кариологических исследований винограда. Виноделие и виноградарство. 2012, 1, с. 43-45.
- 6.2.24. ТОПАЛЭ Ш. Итоги 40-летних кариологических исследований винограда. Виноделие и виноградарство (продолжение). 2012, 2, с. 37-39.

7. articole în culegeri (naționale / internaționale),

7.1. internaționale:

- 7.1.1. ALEXANDROV, E., GAINA, B. Particularitățile fizico-chimice și biomorfologice comparative ale unor hibrizi distanți de viță de vie (*Vitis vinifera* L. x *Muscadinia rotundifolia* Michx.). *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 268-272.
- 7.1.2. BOTNARESCU, V., POSTOLACHE, GH. Forest stands in the natural protected area “Forest Hincești”. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 141-145.
- 7.1.3. BUCĂȚEL, V. Arta topiară și coniferele. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 492-498.
- 7.1.4. CANTEMIR, V. Genul *Ranunculus* L. (*Ranunculaceae* Adans.) în flora Basarabiei. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 146-155.
- 7.1.5. CHISNICEAN, L. Contribution to the study of the biology and multiplication of *Cymbopogon flexuosus* (D.C.) Stapf. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 273-277.
- 7.1.6. CIOCARLAN, N. Introduction aspects of some new medicinal plants in the Botanical Garden of ASM. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 283-290.

- 7.1.7. CIOCARLAN, N. Some medicinal plants used in landscape architecture. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.277-283.
- 7.1.8. CIOCĂRLAN, N., SÎRBU, T. Ex-situ conservation and cultivation of ADONIS L. and Digitalis L. species in the Botanical Garden (I) of ASM. // *Материалы 4 Международной научно-практической конференции «Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья»*. Tiraspol, 2012, pag. 346-348.
- 7.1.9. CIOCĂRLAN, N. *Ajuga reptans* L. (*Lamiaceae*) – a valuable ornamental and medicinal species. Международные чтения, посвященные 110-летию со дня рождения профессора Л. И. Рубцова, Киев-Тростянец, 2012
- 7.1.10. CIOCĂRLAN, N. Medicinal species of *Ajuga* L. (*Lamiaceae*) in the flora of Republic of Moldova /Ботанические чтения. Ишим. Изд. ИППИ им. П.П.Ершова, 2012, р. 5-6.
- 7.1.11. CIORCHINA, N. Realizări și perspective privind cercetări biotehnologice în Grădina Botanică (Institut) a AȘM. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 84-90.
- 7.1.12. CLAPA, D., FIRA, A., CIORCHINA, N., DUMITRAS, A., SINGUREANU, V., POP (BOANCA) P. The Production of *Stevia rebaudiana* Bertoni Planting Material by Micropropagation. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 19-26
- 7.1.13. CODREANU, V. Anatomia cantitativă a laminei frunzei viței de vie (*Vitis* L.). *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 103-110.
- 7.1.14. COLȚUN, M. Aspects for domestication of *Perovskia atriplicifolia* Benth species. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.295-298.
- 7.1.15. COLȚUN, M., CIUBOTARU, A., CHISNICEAN, L. Some aspects of production technology for lavender layers for industrial plantations foundation. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.298-302.
- 7.1.16. COMANICI, I. Contrivuiții la cunoașterea formelor precoce de nuc (*Juglans regia* F.Fertilis retz. Et kirch.). *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.412-418.
- 7.1.17. CUTCOVSCHI-MUȘTUC, A. Biology flowering and morphological specific features of *Withania somnifera*. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 54-58.
- 7.1.18. DUMITRAȘ, A., POP (BOANCĂ), P., ALEXANDROV, E., CIORCHINA, N., MAZĂRE, G., ROȘCA, I. Residential development landscape – design principles. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 465-471.
- 7.1.19. DUMITRAȘ, A., TELEUȚĂ, A., CIORCHINĂ, N., POP (BOANCĂ), P., SINGUREANU, V., CLAPA, D. Landscape design stages of residential neighborhoods case study. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.
- 7.1.20. FIRA, AL., CLAPA, D., CIORCHINA, N., DUMITRAȘ, A., ALEXANDROV, E., ROȘCA, I. The application of hydroculture for rooting cuttings in some horticultural

- species. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 27-33.
- 7.1.21. GHENDOV, V. Notes on some rare *Alismataceae* species in Republic of Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.167-174.
- 7.1.22. GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G. Distributional pattern of some rare feather-grasses (*Stipa*, *Poaceae*) in the Republic of Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 161-167.
- 7.1.23. GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G. Rare vascular plants of european importance in the flora of Republic of Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.155-161.
- 7.1.24. IONITA, O. The rare species of *Tragopogon* L. (*Asteraceae*) in the Bessarabia's Flora. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 174-180.
- 7.1.25. IZVERSCAIA, T. Notes on some genera *Astragalus* L. (*Fabaceae*) species in dneister-prit river region. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.180-189.
- 7.1.26. JARDAN, N., NEGRU, A. *Cerastium* L. species in the flora of the Republic of Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.189-195.
- 7.1.27. KLESHNINA, L. White rust quarantine pests for Chrysanthemums. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.290-295.
- 7.1.28. LAZU, ȘT., POSTOLACHE, GH., TALMACI, L. Rezervația peisagistică „Tețcani”. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 245-253.
- 7.1.29. LAZU, ȘT., TELEUȚĂ, AL., TALMACI, L. Pajiștile de luncă cu habitat calcicol din Republica Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.253-263.
- 7.1.30. MURZAC, E. Introducerea speciilor de plante din flora tropicală și subtropicală a ord. *Asparagales* în Grădina Botanică a AȘM. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.388-391.
- 7.1.31. ONICA, E. Comparative anatomy of the leaf petiole at the distant hybrids F₁ - F₂ *Cydonia* x *Malus*. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 59-62.
- 7.1.32. PALANCEAN, A., ONICA, E. Vegetative propagation of the ornamental shrubs introduced in the Republic of Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.331-336.
- 7.1.33. PALANCEAN, A., ROȘCA, I. Asortimentul de plante lemnoase de perspectivă pentru arta topiară. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.477-486.
- 7.1.34. PAVLIUC, A. Forest stands from Ocnita Forest District. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.202-205.

- 7.1.35. POP (BOANCĂ), P., DUMITRAȘ, A., TELEUȚĂ, A., SINGUREANU, V., CLAPA, D., MAZĂRE, G. Energy efficient landscape. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.471-477.
- 7.1.36. ROȘCA, I., CIORCHINA, N., DUMITRAȘ, A., CLAPA, D. Topiary – the most magnificent horticultural art through the years. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.451-457.
- 7.1.37. SINGUREANU, V., MOLDOVAN, G., DUMITRAȘ, A., POP (BOANCĂ), P., CLAPA, D., MAZĂRE, G. Case study regarding the development of grown container plants by innovating an advanced capillarity irrigation system. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.486-492.
- 7.1.38. SÎRBU, T., CIOCĂRLAN, N. Contributions to introduction of *Thymus* L. species in the Botanical Garden (I) of ASM. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.336-343.
- 7.1.39. ȘTEFÎRȚA, A. Genurile *Samolus*, *Hottonia*, *Lysimachia* (Primulaceae) în flora Basarabiei. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.240-245.
- 7.1.40. TELEUȚĂ, A., LAZĂR, Ch., ROTARU, A. Conservarea biodiversității iologice – realizări și perspective. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.111-114.
- 7.1.41. TELEUȚĂ, A., ȚÎȚEI, V., COȘMAN, S., ABABII, V. Introduction of *Silphium perfoliatum* L. and utilization possibilities. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 263-268.
- 7.1.42. TELEUȚĂ, A., ȚÎȚEI, V., MUNTEAN, A. Specii noi de plante pentru producerea biocombustibilului în Republica Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.396-403.
- 7.1.43. TELEUȚĂ, AL., ALEXANDROV, E. Modelarea creșterii arborilor și arbuștilor (topiary). *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag. 430-438.
- 7.1.44. TITICA, G. Semi-desert steppes vegetation communities of yellow bluestem (*Botriochloetum ischaemi*) in the Republic of Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.220-225.
- 7.1.45. TITICA, G., POSTOLACHE, G. Phytosociological survey of semi-desert steppes wormwood communities (*Artemisia austriacae*) in the Republic of Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.212-220.
- 7.1.46. TODIRASH, N. Development rhythms of the genus *Haworthia* (Haworthia Naw.) in the Greenhouse of Botanical Garden (I) of Academy of Sciences of Republic of Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.355-363.
- 7.1.47. TOPALĂ, S. The synthesis of new genome of grapevine as a biological means to conquer the phylloxera (*Viteus vitifolii* Fitch. Shimer). *Simpozionul științific internațional*

- „*Conservarea diversității plantelor*”, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.403-412.
- 7.1.48. ȚÎMBALÎ, V., GRIGORIȚA, L. Some aspects of introducing species of *Agave* L. in the Botanical Garden (I) of ASM. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.391-396.
- 7.1.49. ȚÎMBALÎ, V., GUȘANOVA, V., ROGACICO, S. Unele aspecte ale introducerii plantelor din fam. *Cactaceae* Juss în serele Grădinii Botanice (I) a AȘM. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.350-355.
- 7.1.50. ȚÎMBALÎ, V., TODIRAȘ, N., GRIGORIȚA, L. Colecția de plante suculente a Grădinii Botanice (I) a AȘM. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.343-350.
- 7.1.51. ȚÎȚEL, V. Introducerea, particularitățile agrobiologice și tehnologice a cultivarilor de tutun a varetății Burley în condițiile Republicii Moldova. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.366-374.
- 7.1.52. VLAS, C., ȚÎMBALÎ, V. The action of physiologically active substances over of rooting cuttings of some species of tropical lianas. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.363-366.
- 7.1.53. VOINEAC, I. Breeding of new sorts of *Chrysanthemum*. *Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”*, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, ISSN 978-9975-62-311-7, pag.424-430.
- 7.1.54. БУКАЦЕЛ В. А. Краткие итоги и перспективы интродукции голосеменных растений в Республике Молдова. Материалы Межд. науч. конф. «Дендрология, цветоводство и садово-парковое искусство», посв. 200-летию Никитского ботанического сада. 5–8 июня 2012, Ялта, Украина. 2012, Т. – 1, с. 21.
- 7.1.55. БУКАЦЕЛ В. А. Краткий очерк истории интродукции голосеменных растений в Республике Молдова. Материалы Международной конференции «Интродукция, сохранение и использование биологического разнообразия мировой флоры», посв. 80-летию Центрального ботанического сада НАН Беларуси (19-22 июня 2012), В 2 ч. Ч. 1, Минск, 2012. С. 40-42.
- 7.1.56. БУКАЦЕЛ В. А. Старинные парки Молдовы – состояние и перспективы использования. Тезисы II Межд. науч.-практ. конф. «Биоразнообразие и устойчивое развитие» посв. 200-летию Никитск. Бот. сада, Симферополь, Украина, 12-16 сентября 2012. Симферополь, 2012, с. 344-347.
- 7.1.57. БУКАЦЕЛ В. А. Таксономическое разнообразие интродуцированных голосеменных растений в Республике Молдова. «Геологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья». Материалы IV Международной науч.-практ. конф. (Тирасполь, 9-10 ноября 2012 г.) Тирасполь, 2012. С. 40-42.
- 7.1.58. БУКАЦЕЛ В., ТЕЛЕУЦА А. Старинные парки Молдовы – проблемы сохранения и восстановления. Материалы IV Всероссийской конференции с международным участием «Ландшафтная архитектура в ботанических садах и дендропарках», 26-28 июня 2012, Москва, МГУЛ, 2012. С. 94-97.
- 7.1.59. ВЛАС, К., ЦЫМБАЛЫ, В. Использование физиологически активных веществ для укоренения черенков тропических лиан. Материалы Международной Научной Конференции посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада г.Ялта, Украина 5-8 июня 2012, Том-2, стр.

- 7.1.60. ВОЙНЯК, И. Изучение видов рода *ALLIUM* L. в условиях Кишиневского Ботанического сада". Геозокологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья". *Международ.науч.-практ.конф.(4;2012; Тирасполь), Геозокологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья: Материалы 4 Международ. науч.-практ.конф. 2012г., Тирасполь, "Poligrafist", стр..*
- 7.1.61. ВОЙНЯК, И. Новые селекционные формы хризантем в ландшафтных композициях. *Материалы II международной научно-практической конференции ботанический сад НАН Украины. Киев. 2012, pag.116-117.*
- 7.1.62. ВОЙНЯК, И. Селекционные формы хризантем перспективные для озеленения. *Материалы международной конференции «Ботанические чтения». – Ишим, 2012.*
- 7.1.63. ГЕНДОВ, В., ИЗВЕРСКАЯ, Т., ШАБАНОВА, Г. Дополнение к флоре заповедника «Ягорлык»: некоторые редкие виды однодольных. In: *Геозокологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья: Мат. IV Международ. науч.-практ. конф. Тирасполь, 9-10 ноября 2012г. – Тирасполь: Изд-во Приднестр. Ун-та, 2012. С. 71-73.*
- 7.1.64. ИВАСИШИНА Д. Представители рода *VITIS* L. в декоративном садоводстве Молдовы. Материалы IV Всероссийской конференции с международным участием «Ландшафтная архитектура в ботанических садах и дендропарках», 26-28 июня 2012, Москва, МГУЛ, 2012. С. 90-93.
- 7.1.65. ИЗВЕРСКАЯ, Т., ГЕНДОВ, В., ШАБАНОВА, Г. Растительное и флористическое разнообразие узловой территории национальной Экологической сети международного значения «Prutul de Jos». In: *Int. Conf. „Ecological networks – introduction to experiences and approaches”, 13-14 october 2011, Chisinau, 2012. p. 195-201. ISBN 978-9975-4178-2-2.*
- 7.1.66. ИЗВЕРСКАЯ, Т., ГЕНДОВ, В., ШАБАНОВА, Г. Роль заповедника «Ягорлык» в сохранении редких видов сосудистых растений европейского значения. In: *Геозокологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья: Мат. IV Международ. науч.-практ. конф. Тирасполь, 9-10 ноября 2012г. – Тирасполь: Изд-во Приднестр. Ун-та, 2012. С. 122-124.*
- 7.1.67. КИСНИЧАН Л. Коллекция пряно-ароматических трав как элемент сохранения биоразнообразия. В материалах второй международной научно - практической конференции «Биоразнообразие и устойчивое развитие», Симферополь, 2012, стр. 76-78
- 7.1.68. КИСНИЧАН, Л. Интродукция и перспективы использования некоторых видов семейства *Cucurbitaceae* в коллекции Ботанического Сада АН Молдовы. В материалах XXI Международного Симпозиума «Охрана био-ноосферы
- 7.1.69. КИСНИЧАН, Л. Перспективы интродукции и использования Физалиса(*Physalis* spp.) в Молдове. Материалы Международной научной конференции «Онтогенез - состояние, проблемы и перспективы изучения растений в культурных и природных ценозах», Херсон, 2012, стр.298-301
- 7.1.70. КЛЕШНИНА, Л. Минирующие моли древесных растений. *Материалы II международной научно-практической конференции «Ботанические чтения». Ишим. 2012г. С. 93 – 94.*
- 7.1.71. КЛЕШНИНА, Л. Экологические и фитопатологические аспекты интродукции на примере импортного посадочного материала саженцев туи. *"Геозокологические и биологические проблемы Северного Причерноморья" Материалы 4 Международ.науч.-практ.конф.,9-10 нояб.2012., Тирасполь – стр 143 -145.*
- 7.1.72. СФЕКЛЭ, И. Особенности развития подземных органов у *Kniphofia tarmcutata* Baker: *Материалы II международной научно-практической конференции «Ботанические чтения». Ишим 2012, с. 63-64.*

- 7.1.73. СЫРБУ, Т. Интродукция видов рода *Sedum* L. в Ботаническом Саду (И) АНМ и перспективы их использования. Международная конференция «Интродукция, сохранение и использование биологического разнообразия мировой флоры», посвященная 80-летию ГНУ «Центральный ботанический сад Национальной академии наук Беларуси». 19-22 июня 2012 г. Минск, с. 286- 289.
- 7.1.74. СЫРБУ, Т. Коллекция травянистых пионов Ботанического Сада АНМ. *Материалы Международной Научной Конференции, посвященной 200-летию Никитского Ботанического Сада. Ялта.* 5-8 июнь. Т.1, 2012. стр. 128.
- 7.1.75. СЫРБУ, Т., ЧОКЫРЛАН, Н. Представители семейства *Crassulaceae* J. ST.-НП в условиях ex-situ. *Материалы 4 Международной научно-практической конференции «Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья».* Tiraspol, 2012, стр. 292-295.
- 7.1.76. ТЕЛЕУЦА А., БУКАЦЕЛ В. Ботанический сад АН Молдовы – научный центр по сохранению растительного разнообразия. *Материалы Международной конференции «Интродукция, сохранение и использование биологического разнообразия мировой флоры», посв. 80-летию Центрального ботанического сада НАН Беларуси (19-22 июня 2012), В 2 ч. Ч. 1, Минск, 2012. С.*
- 7.1.77. ТЕЛЕУЦЭ, А. С., ЦЫЦЕЙ, В.Г. Химический состав и питательность зеленой массы малораспространенных кормовых культур сем. Бобовых. *Проблеми експериментальної ботаніки та біотехнології.* Випуск 1. Київ 2012 . с. 206-211. ISBN 978-966-306-165-3
- 7.1.78. ТОДИРАШ, Н. ГРИГОРИЦА, Л. Перспективы использования представителей рода Агава в озеленении открытого и закрытого грунта. *Материалы 11 Международной научно-практической конференции «Ботанические чтения», Ишим, 11-12 мая, 2012. стр.131-132. ISBN 978-5-91307-190-3*
- 7.1.79. ТОДИРАШ, Н. Коллекция каланхое Ботанического сада РМ и перспективы их использования в озеленении. *Материалы 11 Международной научно-практической конференции «Ботанические чтения», Ишим, 11-12 мая, 2012. стр.130-131. ISBN 978-5-91307-190-3*
- 7.1.80. ЦЫМБАЛЫ, В. Интродукция суккулентных растений в Ботаническом саду (И) АН Молдовы. *Материалы Международной Научной Конференции посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада г.Ялта, Украина 5-8 июня 2012, Том-1, стр. 140- 141*
- 7.1.81. ЦЫМБАЛЫ, В. Использование некоторых тропических и субтропических растений для оздоровления воздуха помещений. *Материалы 11 Международной научно-практической конференции «Ботанические чтения», Ишим, 11-12 мая, 2012.стр.132-133. ISBN 978-5-91307-190-3.*
- 7.1.82. ЦЫЦЕЙ, В.Г., ТЕЛЕУЦЭ, А. С., КОШМАН, С.И., БАХЧИВАНЖИ, М.А., КОШМАН, В.Д. Гречиха сахалинская – нетрадиционная кормовая культура в Республике Молдова. *Проблеми експериментальної ботаніки та біотехнології.* Випуск 1. Київ 2012 . с. 65-72. ISBN 978-966-306-165-3
- 7.1.83. ЧОКЫРЛАН, Н. Лекарственные виды рода *Vitex* L. перспективные для озеленения. *Ботанические чтения.* Ишим. Изд. ИГПИ им. П.П.Ершова, 2012, сс. 133-135.
- 7.1.84. ШАБАНОВА, Г., ГЕНДОВ, В. Виды рода *Ruscinellia* Parl. (Poaceae) во флоре Республики Молдова. In: *Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья: Мат. IV Междунар. науч.-практ. конф.* Тирасполь, 9-10 ноября 2012г. – Тирасполь: Изд-во Приднестр. Ун-та, 2012. С. 351-353.
- 7.1.85. ШАБАНОВА, Г., ГЕНДОВ, В. Природные лесные экотопы узловых территорий Экологической сети Республики Молдова. In: *Int. Conf. „Ecological networks –*

introduction to experiences and approaches”, 13-14 october 2011, Chisinau, 2012. p. 135-144. ISBN 978-9975-4178-2-2.

7.1.86. ШАБАНОВА, Г., ИЗВЕРСКАЯ, Т., ГЕНДОВ, В. Редкие виды сосудистых растений узловых территорий Национальной Экологической сети Республики Молдова. In: Int. Conf. „*Ecological networks – introduction to experiences and approaches*”, 13-14 october 2011, Chisinau, 2012. p. 157-163. ISBN 978-9975-4178-2-2.

8. Rapoarte publicate / Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane, în culegeri (naționale / internaționale),

8.1. internaționale:

- 8.1.1. GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G. Threatened vascular plants of the natural flora of Republic of Moldova. In: *Dendrology, floriculture and landscape gardening*. Materials of Int. Sci. Conf. Vol. – 2. Nikitsky Botanical Gardens, Yalta, Ukraine, June 5-8, 2012. p. 17.
- 8.1.2. IVASIȚINA D. The synthesis of new grapevine genome in the Republic of Moldova. Материалы Межд. науч. конф. «Дендрология, цветоводство и садово-парковое искусство», посв. 200-летию Никитского ботанического сада. 5–8 июня 2012, Ялта, Украина. 2012, Т. 1, с. 170.
- 8.1.3. IVASISHINA D. Distant hybridisation as a method for producing new synthetic species. Матеріали III міжнародної наукової конференції ”Інтродукція, селекція та захист рослин”: (Донецьк, 25-28 вересня 2012 р.) - Донецьк, 2012. С. 141.
- 8.1.4. ROSHKA, I. About vegetative propagation from cuttings in plant trays of the cultivar *Buxus sempervirens* 'Suffruticosa'. Мат. Межд. науч. конф. «Дендрология, цветоводство и садово-парковое искусство», посв. 200-летию Никитск. бот. сада. 5 – 8 июня 2012, Ялта, Украина. 2012. Т. 2, с. 152.
- 8.1.5. SÎRBU, T. Colecția de Paeonia L a GB(I) a A.Ș.M. – realizări și perspective. *Sesiunea a XVIII-a de comunicări științifice a Grădinii Botanice „D. Brandza” a Universității din București*. 2012. p. 46.
- 8.1.6. TELEUTA, A., TITEL, V. Biological peculiarities, productivity and nutritive value of the new folder crop *Galega orientalis* Lam. in Republic of Moldova. “Інтродукція, селекція та захист рослин”. Матеріали III міжнародної наукової конференції Донецьк, 2012. с.142 ISBN 978-966-02-6519-6
- 8.1.7. TITEL, V. Introduction of *Polygonum sachalinense* Fr. Schmidt and its utilization possibilities. “Інтродукція, селекція та захист рослин”. Матеріали III міжнародної наукової конференції - Донецьк, 2012. с.143 ISBN 978-966-02-6519-6
- 8.1.8. БУКАЦЕЛ В. А. Прививка – ускоренный и эффективный метод интродукции хвойных. Матеріали III міжнародної наукової конференції ”Інтродукція, селекція та захист рослин”: (Донецьк, 25-28 вересня 2012 р.) - Донецьк, 2012. С. 31.
- 8.1.9. ВОЙНЯК, И. Селекция хризантем в Молдове. Материалы международной конференции, посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада. - Ялта, 2012. С.25.
- 8.1.10. ИЗВЕРСКАЯ, Т., ГЕНДОВ, В., ШАБАНОВА, Г. Операционный список сосудистых растений Республики Молдова. In: *Dendrology, floriculture and landscape gardening*. Materials of Int. Sci. Conf. Vol. – 2. Nikitsky Botanical Gardens, Yalta, Ukraine, June 5-8, 2012. p. 29.
- 8.1.11. КИСНИЧАН, Л. Селекция базилика (*Ocimum basilicum* L.) в Ботаническом Саду (Институте) АН Молдовы. В материалах III международной научной конференции «Інтродукція, селекція и защита растений», Донецк, 2012, стр.60 ISBN 978-966-02-6519-6

- 8.1.12. КИСНИЧЕАН Л. Особенности интродукции вида *Symbopogon* в коллекции пряно – ароматических растений. Материалы международной научной конференции «Дендрология, Цветоводство и садово-парковое строительство», Ялта, 2012, стр.210
- 8.1.13. ТОДИРАШ, Н. Опыт вегетативного размножения *Brugmansia suaveolens* (Humb.&Bonpl.ex Willd.) Bercht.&J.Presl. Материалы Международной Научной Конференции посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада г.Ялта,Украина 5-8 июня 2012. Том-1, стр. 131
- 8.1.14. ЦЫЦЕЙ, В.Г. Сильфия пронзеннолистная – ценная культура для Молдовы. “Дендрология, цветоводство и садово-парковое строительство”. Материалы международной научной конференции, посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада. Том 1. Ялта. 2012. с.235.
- 8.1.15. ЦЫЦЕЙ, В.Г., ТЕЛЕУЦЭ, А. С., КОШМАН, С.И., Биологические особенности и кормовые достоинства гречихи сахалинской в условиях Республице Молдова. “Дендрология, цветоводство и садово-парковое строительство”. Материалы международной научной конференции, посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада Том -2. Ялта. 2012. с.

10. Articole de popularizare a științei:

1. CLEȘNINA, L. Способы борьбы с американской белой бабочкой. *Омнибус*. №9. 2012 г.с. 17 – 19.
2. CLEȘNINA, L. Молдове впервые выявлен вредитель древесных культур - вязовый войлочник. *Омнибус*. №7 2012 г. с 17 - 18.

11. Alte publicații:

1. CHIRICĂ, L., LOZAN, A., JOSU, V., POSTOLACHE, G. ș.a. Rețeaua Emerald în Republica Moldova. Emerald Network in Moldova. Ch.: Editerra Prim, 2012, 32 p. ISBN 978-9975-4126-7-4.
2. SAVA, V. Înmulțirea plantelor decorative. Editura „Cartier”. Chișinău. 2012, 26 pag. Broșură.

12. Publicații electronice:

1. CLEȘNINA, L. Каштанам Молдовы угрожает опасность. 08.05.2012. www.infotag.md
2. SFECLĂ, I. Catalog de plante ornamentale. www.nicolflora.md

13. Lucrări didactice (naționale / internaționale)

1. GHENDOV, V. , ȘABANOVA, G. și al. (coautori) *Materiale didactice privind aplicarea legislației în domeniul forestier*. Chișinău: Soc. ecologică „BIOTICA”, 2012 (Tipogr. “Elena-V.I.” SRL) ISBN 978-9975-4178-3-9.
2. IZVERSCAIA, T., ȘABANOVA, G., GHENDOV, V. și al. (coautori) *Îndrumar privind planurile de management pentru zonele-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale a Moldovei*. Chișinău: Soc. ecologică „BIOTICA”(Tipogr. “Elena-V.I.” SRL), 2012. ISBN 978-9975-4346-7-6.

14. Placate, Hărți

1. *Plante rare de pădure din Republica Moldova*. Placat. /MĂRGINEANU, G., GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G.; Soc. Ecologică „BIOTICA”. – Ch.: BIOTICA, 2012.
2. *Flora indicatoare a tipurilor de păduri din Republica Moldova (păduri cu stejar, xerice cu gorun, xerice cu stejar pufos)*. Placat. /MĂRGINEANU, G., GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G.; Soc. Ecologică „BIOTICA”. – Ch.: BIOTICA, 2012.

3. *Flora indicatoare a tipurilor de păduri din Republica Moldova (păduri de luncă, cu fag, cu gorun)*. Placat. /MĂRGINEANU, G., GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., SHABANOVA, G.; Soc. Ecologică „BIOTICA”. – Ch.: BIOTICA, 2012.
4. Republica Moldova. *Zonele-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale: Aplicarea pilot a NATURA-2000: evidențierea habitatelor*. Hartă. /ANDREEV, A., SÎRODOEV, GH., GHENDOV, V., IZVERSCAIA, T., TALMACI, I., SHABANOVA, G.; SE „BIOTICA”, ÎS „INGEOCAD”. – Chișinău, 2012.
5. Republica Moldova. *Zonele-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale: Zonarea pilot a ariilor-nucleu*. Hartă. /ANDREEV, A., SÎRODOEV, GH., GHENDOV, V., DERJANSCHI, V., JURMINSCHI, S., IZVERSCAIA, T., MUNTEANU, A., TALMACI, I., ȚURCANU, V., SHABANOVA, G.; SE „BIOTICA”, ÎS „INGEOCAD”. – Chișinău, 2012.
6. Republica Moldova. *Zonele-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale: Speciile țință*. Hartă. /ANDREEV, A., SÎRODOEV, GH., BONDARENCO, A., GHENDOV, V., DERJANSCHI, V., JURMINSCHI, S., IZVERSCAIA, T., MANTOROV, O., MUNTEANU, A., ȚURCANU, V., SHABANOVA, G., RUȘCIUC, A., TIȘCENCOV, A., COTOMINA, A.; SE „BIOTICA”, ÎS „INGEOCAD”. – Chișinău, 2012.
7. Republica Moldova. *Zonele-nucleu ale Rețelei Ecologice Naționale: Valorile de bază ale biodiversității*. Hartă. /ANDREEV, A., SÎRODOEV, GH., BONDARENCO, A., GHENDOV, V., DERJANSCHI, V., JURMINSCHI, S., IZVERSCAIA, T., MANTOROV, O., MUNTEANU, A., ȚURCANU, V., SHABANOVA, G., RUȘCIUC, A., TIȘCENCOV, A., COTOMINA, A.; SE „BIOTICA”, ÎS „INGEOCAD”. – Chișinău, 2012.

Secretarul științific _____

(semnătura)

Anexă la Forma 4

Activitatea editorială în cadrul organizației din sfera științei și inovării în anul 2012

Articole naționale			Articole în alte reviste naționale	Articole în culegeri naționale	Articole în reviste cu factor de impact				Articole numai cu autori autohtoni	Articole în alte reviste editate în străinătate	Articole în culegeri internaționale	Monografii editate în:		Manuale/dicționare/lucrări didactice	Culegeri	Teze ale comunicărilor la congrese, conferințe, simpozioane	
A	B	C			> 3	1,0-2,9	0,1-0,9	0,01-0,09				țară	Străinătate			Naț	Inte r
-	1	24	8	-	-	-	-	80	8	86	4	-	1	1	-	15	

Secretarul științific _____

(semnătura)

LISTA

obiectelor de proprietate intelectuală (OPI) înregistrate sau depuse în perioada raportată

Nr. d/o	Numele, prenumele autorilor	OPI – brevet de invenție, hotărâre de acordare a brevetului, certificat de drept de autor	Sursa de finanțare (instituțional, din programe de stat, proiecte independente sau internaționale), costul estimativ al OPI	Data și numărul OPI
		<i>Brevet de invenție</i>		
		<i>Certificat de înregistrare</i>		
		Alte OPI (de specificat)		
		<i>Hotărâre de acordare a brevetului (sau alte OPI)</i>		
		<i>Cerere de brevet (sau alt OPI)</i>		
	Chisnicean Lilia Colțun Maricica Ciocîrlan Nina	4	proiecte	Depusă cerere, decembrie
	Teleuță Alexandru Țiței Victor	3	proiecte	Depusă cerere, decembrie

Forma 6. Anexă la Raportul de activitate
al Grădinii Botanice (Institut) a AȘM

L I S T A

cercetătorilor științifici ai organizației la 31.12. 2012 pe subdiviziuni

<i>Nr. d/o</i>	<i>Numele, prenumele</i>	<i>Anul nașterii</i>	<i>Specialitatea (denumirea și cifra)</i>	<i>Gradul și titlul științific anul conferirii</i>	<i>Bază/cumul/acord de muncă</i>	<i>Funcția, telefon</i>
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Laboratorul Resurse Vegetale						
1.	Teleuță Alexandru	31.10.1952	05.00.06 – agricultură	Dr. șt. agr. – 1980	cumul intern	director 52-38-98
2.	Colțun Maricica	13.01.1970	03.00.05 – botanica	Dr. șt. biol. – 1998	cumul inten	vicedirector pe știință 55-61-45
3.	Ciocîrlan Nina	31.08.1971	03.00.05 – botanica	Dr. șt. biol. – 2000	bază	colaborator știin. coordonator
4.	Chisnicean Lilia	24.01.1956	05.00.06 – agricultură	Dr. șt. agr. - 1995	bază	colaborator știin. coordonator
5.	Țiței Victor	14.02.1966	03.00.05 – botanica	Dr. șt. biol. - 1984	bază	colaborator știin. coordonator
6.	Ababii Vitalie	18.03.1985			cumul extern	cercetător știin. stagiar
Laboratorul Dendrologie						
7.	Comanici Ion	14.07.1933	03.00.05 – botanica	Dr.hab. - 1982	bază	colaborator știin. coordonator
8.	Palancean Alexei	29.03.1950	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. - 1979	bază	colaborator știin. coordonator
9.	Roșca Ion	26.12.1977	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. - 2011	bază	cercetător științific
10.	Onica Elizaveta	13.02.1959	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. – 1993	bază	colaborator știin. coordonator
11.	Ivasișin Daniela	04.09.1976	03.00.05 – botanica		bază	cercetător știin. stagiar
12.	Topală Ștefan	19.03.1938	03.00.05 – botanica	Dr.hab. – 1988	bază	colaborator știin. coordonator
13.	Bucățel Vasile	22.10.1958	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. – 1987	bază	colaborator știin. coordonator
14.	Alexandov Eugeniu	01.01.1973	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. - 2003	cumul intern	Secretar științific
Laboratorul Floră Spontană și Ierbar						

15.	Cantemir Valentina	19.12.1952	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. – 1993	bază	șef interimar
16.	Șabanova Galina	14.01.1932	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. – 1980	bază	colaborator știin. coordonator
17.	Izverscaia Tatiana	29.01.1962	03.00.05 – botanica	Dr. biol. – 1988	bază	colaborator știin. coordonator
18.	Ghendov Veaceslav	28.05.1972	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. – 1998	bază	colaborator știin. coordonator
19.	Ștefîrță Ana	30.07.1939	03.00.05 – botanica	Dr. Hab. – 1997	bază	colaborator știin. principal
20.	Ioniță Olga	02.08.1979			bază	cercetător știin. stagiar
21.	Tofan-Dorofeev Elena	23.05.1981			bază	cercetător știin. stagiar
Laboratorul Embriologie și Biotehnologie						
22.	Ciorchină Nina	13.03.1953	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. – 1993	bază	șef al laborator
23.	Ciubotaru Alexandru	20.02.1932	03.00.05 – citologie- botanica- embriologie	Dr. Hab. – 1970	bază	consultant științific
24.	Chițan Raisa	07.08.1973			bază	cercetător științific
25.	Cutcovschii Muștuc Alina	19.03.1985			bază	cercetător știin. stagiar
26.	Codrean Valentin	01.01.1938	03.00.05 – botanica	Dr. Hab. - 1993	bază	colaborator știin. principal
27.	Sedcenco Maria	10.11.1984			cumul extern	cercetător știin. stagiar
28.	Lozinschii Mariana	03.02.1985			bază	cercetător știin. stagiar
Laboratorul Plante Tropicale						
29.	Țîmbali Valentina	15.07.1953	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. – 1984	bază	șef de laborator
30.	Gușanova Victoria	19.12.1951			bază	cercetător știin. stagiar
31.	Murzac Elena	06.11.1955			bază	cercetător științific
32.	Todiraș Natalia	20.03.1957	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. - 1991	bază	colaborator știin. coordonator
33.	Rogacico Serghei	01.02.1982			bază	cercetător știin. stagiar
34.	Grigoriță Lilia	06.05.1977			bază	cercetător știin. stagiar
Laboratorul Floricultură						
35.	Sîrbu Tatiana	17.09.1968	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. - 1996	bază	șef de laborator
36.	Sava Victor	15.05.1938	03.00.05 – botanica	Dr. Hab. - 1992	bază	colaborator știin. coordonator
37.	Cleșnina Liudmila	01.11.1945	06.01.11 – prot.	Dr. – 1983	bază	colaborator știin.

			Plantelor			coordonator
38.	Voineac Ina	22.05.1966	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. – 2001	bază	colaborator știin. coordonator
39.	Sfeclă Irina	06.08.1983			bază	cercetător știin. stagiar
Laboratorul Silvicultură și Geobotanică						
40.	Postolache Gheorghe	02.05.1943	03.00.05 – botanica	Dr. Hab. – 1997	bază	șef de laborator
41.	Lazu Ștefan	05.10.1941	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. – 1972	bază	colaborator știin. coordonator
42.	Pavliuc Alina	25.01.1989			bază	cercetător știin. stagiar
43.	Talmaci Liudmila	01.07.1963			bază	cercetător știin. stagiar
44.	Titică Ghenadie	24.07.1984			bază	cercetător știin. stagiar
45.	Miron Aliona	23.11.1978	03.00.05 – botanica	Dr. Biol. – 2009	cumul extern	cercetător științific
46.	Boian Ilie	1955		Dr.	bază	colaborator știin. coordonator

L I S T A

doctoranzilor Grădinii Botanice (Institut) a AȘM la 31.12. 2012 pe subdiviziuni

<i>Nr. d/o</i>	<i>Numele, prenumele</i>	<i>Codul și denumirea specialității</i>	<i>Anul de studii</i>	<i>Conducător. Numele, prenumele, gradul și titlul științific</i>	<i>Forma de studii (la zi/ fără frecvență)</i>
Laboratorul flora spontana si ierbar					
1.	Jardan Natalia	03.00.05 - botanica	IV		f/f
Laboratorul geobotanica si silvicultura					
2.	Titica Ghenadie	03.00.05 – botanica	IV	Dr.hab. Postolache Gheorghe	f/f
Laboratorul embriologie si biotehnologie					
3.	Sedcenco Maria	03.00.05 - botanica	III	Dr. Ciorchina Nina	zi
Laboratorul resurse vegetale					
4.	Ababii Vitalie	03.00.05 - botanica	II	Dr. Teleuta Alexandru	zi
Laboratorul dendrologie					
5.	Voicu Tudor	00.03.05 – botanica	I	Dr. Palancean Alexei	f/f
Laboratorul plante tropicale					
6.	Grigoriță Lilia	00.03.05 – botanica	I	Dr. Țimbalî Valentina	Zi
Laboratorul embriologie și biotehnologie					
7.	Apostol Ala	00.03.05 – botanica	I	Acad. Ciubotaru Alexandru	f/f

Secretarul științific _____
(semnătura)

Forma 7.1. Anexă la Raportul de activitate a
Grădinii Botanice (Institut) a AȘM

DATE

privind deplasările și stagiile cercetătorilor organizației din sfera științei și inovării peste hotare în anul 2012

Nr. d/o	Numele, prenumele, gradul și titlul științific, anul nașterii	Țara, denumirea organizației vizitate	Scopul vizitei, contribuția la realizarea activităților din cadrul proiectului (de indicat proiectul); contribuția la realizarea activităților din cadrul organizației	Termenul deplasării
1.	Dr. Ciorchina Nina	România Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca	Realizarea activităților din cadrul proiectului „Fundamentarea principiilor și metodologiilor de proiectare a modelelor experimentale în vederea valorificării spațiilor verzi și terenurilor degradate, cu impact asupra reducerii poluării mediului în contextul integrării în platforma europeană de management durabil al resurselor și reconstrucției ecologice, în conformitate cu normele și standardele UE”	23-29 iunie 2012
2.	Dr. Teleuță Alexandru			
3.	Dr. Alexandrov Eugeniu			
4.	Dr. Roșca Ion			27-29 august 2012
5.	Dr. Alexandrov Eugeniu	România, Grădina Botanică „A.Fătu” a Universității „Al.I.Cuza”, Iași	Realizarea activităților din cadrul proiectului „Cross-border initiative for developing playful topiary art for education and leisure”	02-06 iulie 2012
6.	Dr. Roșca Ion			
7	Postolache Gheorghe, doct.hab., profesor	Chios (Grecia)	Participare cu raport la al 6-lea Congres al Grădinilor Botanice din Europa	28 mai-2 iunie 2012.
8	V. Țimbalî, dr., cerc.șr.conf., 1953	Ukraina, Ialta, Grădina Botanică „Nikita”	Participare la conferința internațională consacrată celor 200 de ani de la fondare cu poster, completarea gmfondului cu taxoni noi pentru GB (I) a AȘM	05.06-09.06.2012
9	Dr. Rosca Ion	Ukraina, Ialta, Grădina Botanică „Nikita”	Participare la conferința internațională consacrată celor 200 de ani de la fondare.	05.06-09.06.2012
10	Dr. Ina Voineac	Ukraina, Ialta, Grădina Botanică „Nikita”	Participare la conferința internațională consacrată celor 200 de ani de la fondare.	05.06-09.06.2012
11	Dr. Chisnicean Lilia	Ukraina, Ialta, Grădina Botanică „Nikita”	Participare la conferința internațională consacrată celor 200 de ani de la fondare.	05.06-09.06.2012
12	Sîrbu Tatiana, doctor în biologie, cercetător conferențiar, 1968	România, Grădina Botanică „Dimitrie Brîndza”, București	Sesiune științifică ediția XVIII, „Conservarea biodiversității” .	
13	Dr., V. Bucușel	Rusia, Moscova	Участие в работе IV Всероссийской конференции с международным участием «Ландшафтная архитектура в ботанических садах и дендропарках».	26-28 июня 2012
14	Dr., V. Bucușel	Ucraina, Ialta	Участие в работе Межд. науч. конф. «Дендрология,	5–8 июня 2012

			цветоводство и садово-парковое искусство», посв. 200-летию Никитского ботанического сада.	
15	Dr., V. Bucacel	Belarus, Minsk	Участие в работе Межд. конф. «Интродукция, сохранение и использование биологического разнообразия мировой флоры», посв. 80-летию Центрального ботанического сада НАН Беларуси.	19-22 июня 2012
16	Daniela Ivasiin	Rusia, Moscova	Участие в работе IV Всероссийской конференции с международным участием «Ландшафтная архитектура в ботанических садах и дендропарках».	26-28 июня 2012
17	Daniela Ivasiin	Ucraina, Ialta	Участие в работе Межд. науч. конф. «Дендрология, цветоводство и садово-парковое искусство», посв. 200-летию Никитского ботанического сада.	5-8 июня 2012
18	Țiței Victor, Doctor în biologie, 1966	Grădina Botanică Centrală, Ucraina	deplasare de documentarea și achiziționare a speciilor de plante energetice	6-8 octombrie 2012
19	Țiței Victor, Doctor în biologie, 1966	ICDA Fundulea, Romania	deplasare de documentarea și achiziționare a speciilor de plante energetice	10 noiembrie 2012
20	Colțun Maricica Doctor în biologie, 1970	Grădina Botanică, București	deplasare de documentarea și achiziționare a speciilor de plante aromatice	10-13 august 2012

Secretarul științific _____
(semnătura)

DATE

privind vizitele savanților și specialiștilor de peste hotare în anul 2012

<i>Nr. d/o</i>	<i>Numele, prenumele, gradul și titlul științific, ale savantului</i>	<i>Țara și denumirea organizației în care activează savantul</i>	<i>Scopul vizitei. Descrierea succintă a activităților (realizarea proiectelor comune, stagiu, participări la manifestări științifice)</i>	<i>Termenul vizitei</i>
1	Dr. Adelina Dumitraș	România, Universitate de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca	Realizarea activităților din cadrul proiectului „ <i>Fundamentarea principiilor și metodologiilor de proiectare a modelelor experimentale în vederea valorificării spațiilor verzi și terenurilor degradate, cu impact asupra reducerii poluării mediului în contextul integrării în platforma europeană de management durabil al resurselor și reconstrucției ecologice, în conformitate cu normele și standardele UE</i> ”	14-19 mai 2012
	Dr. Aureliu Damian			
	Dr. Valentin Singureanu			
	Dr. Păunița Boanca			
	Dr. Gelu Moldovan			
	Dr. George Mazăre			15-21 septembrie 2012
2	Dr. Doina Clapa	România, Stațiunea de cercetări pomicole din Cluj-Napoca	Realizarea activităților din cadrul proiectului „ <i>Fundamentarea principiilor și metodologiilor de proiectare a modelelor experimentale în vederea valorificării spațiilor verzi și terenurilor degradate, cu impact asupra reducerii poluării mediului în contextul integrării în platforma europeană de management durabil al resurselor și reconstrucției ecologice, în conformitate cu normele și standardele UE</i> ”	14-19 mai 2012
				15-21 septembrie 2012
3	Dr. Cătălin Tănase	România, Grădina Botanică „A.Fătu” a Universității „Al.I.Cuza”, Iași	Realizarea activităților din cadrul proiectului „ <i>Cross-border initiative for developing playful topiary art for education and leisure</i> ”	11 iunie 2012
	Dr. Violeta Tănăsescu			

Secretarul științific _____
(semnătura)

ORGANIZAREA MANIFESTĂRILOR ȘTIINȚIFICE

I. Denumirea manifestării

Conservarea diversității plantelor.

II. Denumirea organizației

Grădina Botanică (Institut) a AȘM

III. Președintele comitetului de organizare

Numele, prenumele, titluri științifice și onorifice, locul de muncă

IV. Participanți

Numărul total, inclusiv din străinătate cu indicația țării

La simpozion au participat 150 de persoane din Republica Moldova și 30 de persoane din Grădinile Botanice și centrele de cercetare din: Rusia, Ucraina, Belarusia, România, Slovacia. Lucrările prezentate la simpozion au fost publicate în culegerea „Conservarea diversității plantelor”.

Din Republica Moldova au participat reprezentanții instituțiilor: Grădina Botanică (Institut) a AȘM, Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice, Institutul de Genetică și Fiziologie a Plantelor al AȘM, Institutul de Ecologie și Geografie al AȘM, Institutul de Horticultură și Tehnologii a Produselor Alimentare, Universitatea Academiei de Științe a Moldovei, Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat Tiraspol, Agenția Moldsilva, Ministerul Mediului, Centrul Regional de Mediu din Moldova (REC-Moldova) etc.

Din străinătate:

4. România:

- a. Universitatea de științe Agricole și Medicină veterinară, Cluj-Napoca (10 persoane)
- b. Grădina Botanică A.Fătu, Iași (8 persoane)
- c. Universitatea „Al.I.Cuza”, Iași, România (1 persoană)
- d. Grădina Botanică “D.Brandza”, București (2 persoane)

5. Ucraina:

- a. Grădina Botanică Națională „N.N.Grișco”, Kiev (2 persoane)
- b. Grădina Botanică, Odesa (1 persoană)
- c. Universitatea de Stat „T.Șevcenco” (2 persoane)

6. Slovacia:

Slovak University of Agriculture in Nitra, Faculty of Agrobiolgy and Food Resources, Department of genetics and plant breeding, Institute of Biodiversity and Biosafety (5 persoane).

V. Recomandările manifestării științifice

În ultimele decenii, este conștientizat faptul intensificării procesului de deteriorare a capitalului natural. Principalele componente vii ale naturii – flora și fauna, care determină starea diversității biologice și confortul vieții pe Terra, sunt supuse unei presiuni antropice permanente.

Analizând, în plan mondial, rezultatele activităților privind conservarea diversității biologice pe parcursul ultimului deceniu, constatăm, cu regret, faptul că impactul asupra biodiversității s-a intensificat, iar dispariția speciilor continua cu o rapiditate înspăimântătoare.

Starea lucrurilor denotă faptul că măsurile întreprinse de către Guvernele țărilor n-au condus la stoparea degradării biodiversității, la restabilirea optimă a funcționalității ecosistemelor.

Pentru obținerea rezultatelor scontate este necesară continuarea cercetărilor în domeniu la un nivel calitativ sporit, intensificarea activităților cu privire la educația ecologică și sensibilizarea populației, conservarea și utilizarea rațională a resurselor naturale, sporirea eficienței energetice și diminuarea impactului schimbărilor climatice. Depășirea incertitudinilor ce țin de reducerea în timp a resurselor naturale și sporirea tot mai mult a necesităților omenirii pot fi soluționate numai prin elaborarea unor concepte noi și a unor tehnologii moderne.

Acțiunile care vor fi întreprinse pe parcursul viitorilor 10 ani promovate în baza Programelor Convenției privind Diversitatea Biologică sunt menite a stopa definitiv dispariția speciilor de pe Terra. În cazul dacă nu se va reuși, multe ecosisteme naturale de pe Terra nu vor putea asigura necesitățile prezentei și

viitoarelor generații, iar procesul dispariției speciilor va deveni ireversibil.

Audiind rapoartele participanților la Simpozionul Științific Internațional „*Conservarea diversității plantelor*”, ediția a II-a, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova: Grădina Botanică (Institut) a Academiei de Științe a Moldovei; Grădina Botanică „A.Fătu” a Universității „Al.I.Cuza” din Iași (România); Grădina Botanică „D.Brandza” din București (România); Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca (România) și Grădina Botanică Națională „N.N.Griško” din Kiev (Ucraina) constatăm faptul că acestea au reprezentat rezultatele celor mai recente investigații prioritare, având ca subiecte botanica structurală și biotehnologia, conservarea lumii vegetale, introducerea plantelor și utilizarea durabilă a resurselor vegetale, amenajarea spațiilor verzi urbane și rurale, instruirea și educația ecologică a populației etc.

Comunicările științifice ale participanților prezentate la Simpozion constituie o etapă superioară în elaborarea și implementarea metodelor de cercetare în domeniu, evaluarea rezultatelor obținute și implementarea elaborărilor performante în ramurile economiei naționale, promovarea cunoștințelor în societate la cel mai prețios capitol socio-uman. De asemenea au fost abordate probleme științifice de viitor, soluționarea căror va contribui la sporirea eficacității măsurilor de conservare a diversității biologice, a mobilizării fitogenofondului și utilizării durabile a resurselor vegetale.

Grădina Botanică (Institut) a Academiei de Științe a Moldovei; Grădina Botanică „A.Fătu” a Universității „Al.I.Cuza” din Iași (România), Grădina Botanică „D.Brandza” din București (România), Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca (România) și Grădina Botanică Națională „N.N.Griško” din Kiev (Ucraina) reprezintă centre științifico-culturale de importanță atât națională cât și internațională, privind conservarea, introducerea, aclimatizarea și regenerarea, în condiții artificiale optime, a speciilor de plante autohtone și alohtone semnificative din punct de vedere științific, economic și estetic. Aceste colecții servesc în calitate de depozit ale fitogenofondului și resurse genetice de material reproductiv și are ca scop păstrarea lui pentru generațiile prezente și viitoare.

Este semnificativ faptul că cercetările botanice din Republica Moldova au primit un impuls considerabil după promovarea Codului Științei și Inovării, aderării Republicii Moldova la Programul Cadru 7 al Uniunii Europene, care a mobilizat potențialul creativ al cercetătorilor, a deschis oportunități pentru integrarea în comunitatea științifică internațională, a creat condiții de promovare a tinerilor cercetători, de implementare în ramurile economiei naționale a elaborărilor valoroase, atragerea investițiilor pentru înzestrarea cu utilaj științific performant, susținerea cercetărilor științifice prioritare.

Simpozionul Științific Internațional „*Conservarea diversității plantelor*”, ediția a II-a, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova, **HOTĂRĂȘTE:**

1. Integrarea aspectelor privind conservarea diversității plantelor și utilizarea durabilă a resurselor vegetale în sectoarele economice.
2. Extinderea sistemului de arii naturale protejate pentru asigurarea funcționalității optime a ecosistemelor naturale.
3. Continuarea și dezvoltarea tematicilor științifice cu privire la studierea diversității plantelor și utilizarea durabilă a resurselor vegetale, introducerea și îmbogățirea colecțiilor existente, înființarea de noi colecții prin schimbul internațional a fondului de semințe, promovarea expedițiilor complexe în comun cu instituțiile de profil internaționale.
4. A extinde colaborarea cu Centrele științifice regionale din România, Ucraina etc. cu privire la promovarea artei topiare în calitate de instrument activ în conservarea și utilizarea rațională a lumii vegetale, educarea și conștientizarea ecologică a populației.
5. Antrenarea specialiștilor în derularea proiectelor de cercetare științifică la nivel național și internațional, menite să asigure fluxul de informație între centrele științifice, orientate către evaluarea, conservarea diversității plantelor și utilizarea durabilă a resurselor vegetale.
6. Încurajarea eforturilor privind perfecționarea specialiștilor în baza extinderii colaborării cu centrele internaționale și regionale, utilizării în comun a utilajului performant din aceste centre.
7. Intensificarea cooperării cu instituțiile de învățământ superior în pregătirea profesională a cadrelor științifice tinere prin diverse specializări de masterat doctorat, post-doctorat.
8. Elaborarea și promovarea unui plan de construcție și dezvoltare a Grădinii Botanice (Institut) a AȘM cu privire la Intrarea Centrală, Orangereia Expozițională de Fond, Muzeul Botanic, Rețeaua de Drumuri și Poduri ornamentale.
9. Întocmirea și promovarea unui Program de transfer tehnologic în ramurile economiei naționale a elaborărilor științifice performante.

Secretarul științific _____

(semnătura)

Forma 9 Anexă la Raportul de activitate al
Grădinii Botanice (Institut) a AȘM

DATE despre implementarea rezultatelor științifice în anul 2012

<i>Denumirea lucrărilor Executantul (laboratorul, secția) Conducătorul (gradul științific, numele, prenumele)</i>	<i>Locul implementării (întreprinderea, organizația)</i>	<i>Volumul implementării , efectul economic (social) preconizat sau real</i>	<i>Prin ce act/document se confirmă faptul implementării (contract, proces-verbal, acord de colaborare etc.)</i>
1.	2.	3.	4.
Lucrări de amenajare a spațiilor adiacente bisericii. Laboratorul Floricultură. (Sîrbu T., Sfeclă I)	Asociația pentru conservarea și restaurarea edificiilor din lemn din RM (cea mai veche biserică din lemn din RM)	34 000 lei	contractul Nr. 5 din 19.09.2011.
Acordarea consultanței la fondarea plantațiilor de specii medicinale de Gălbenele, Laboratorul Resurse Vegetale Dr.în agricult. Lilia Chisnicean	Gospodăria silvică Orhei	5.0 ha real semănate. Preconizat 500kg/ha x70lei/ha = 35000 lei	Contract de colaborare din 02.04.2012
Acordarea consultanței la fondarea plantațiilor de specii aromatice – Levănțică, Laboratorul Resurse Vegetale Dr.în agricult. Lilia Chisnicean	G.Ț. Covalischii Anatol , s. Clișova, r-n Orhei	Fondat real 1,6 ha	Contract de colaborare Din 26.11.2012

Directorul _____
(semnătura)

Secretarul științific _____
(semnătura)

DATE despre activitatea de colaborare în sfera științei și inovării

I. Colaborarea științifică cu alte organizații din sfera științei și inovării (inclusiv cu instituțiile de învățământ superior)

Organizația Subdiviziunile implicare	Forma de colaborare <i>Proiecte de cercetare</i> <i>Unități comune de cercetare</i> <i>Contracte științifice</i> <i>Organizarea manifestărilor științifice etc.</i>	
<i>Conducător la tezele de masterat, doctorat.</i> <i>Numele și prenumele conducătorului</i>	<i>Titlul tezei</i>	<i>Numele, prenumele studentului, masterandului, doctorandului</i>
Țîmbalî Valentina - conducător la teza de doctorat.	Particularitățile biomorfologice și valorificarea speciilor de <i>Agave L.</i>	Grigorița Lilia
Ciorchină Nina - conducător la teza de doctorat.	Conservarea și multiplicarea speciilor rare din flora spontană a r. moldova prin cultura <i>in vitro</i> (<i>Lilium martagon L., Fritillaria meleagroides Patrin ex Schl., Bellevalia sarmatica (Georgi) Woronov</i>).	Sedcenco Maria
Ciorchină Nina - conducător la teza de masterat.	Optimizarea și regenerarea prin vitroculturi a unor specii de arbuști fructiferi.	Lozinschi Maria
Palancean A., dr., conf. univ.	"Introducerea plantelor lemnoase sempervirescente", teză de doctorat	Tudor Voicu
Palancean A., dr., conf. univ.	"Reconstrucția arboreturilor necorespunzătoare din rezervația "Codri", teză de doctorat	Gogu Vitalie
Bucașel V., dr., conf. univ.	"Inventarierea specifică a parcului din s. Țăuș - teză de master în domeniul 61 - Țăuș agricole	Gangal Valentina
Bucașel V., dr., conf. univ.	Amenajarea curții unei case particulare din mun. Chișinău - teză de licență la spec. 616.1 - Silvicultură și Grădini Publice.	Gheorghină A.
Bucașel V., dr., conf. univ.	«Проектирование малого частного сада», teză de licență la spec. 616.1 - Silvicultură și Grădini Publice.	Moldovan Olga
Bucașel V., dr., conf. univ.	Proiectarea spațiilor verzi a unui sector privat. Teză de licență la spec. 616.1 - Silvicultură și Grădini Publice.	Leiter Victoria
Palancean A., dr., conf. univ.	Reformă în domeniul silviculturii și arenda pădurilor. Teză de master.	Mocanu I.
Palancean A., dr., conf. univ.	Reconstrucția stejăretelor în o. s. Hirjauca. Teză de master.	Baxanean A.
Palancean A., dr., conf. univ.	Reconstrucția arboreturilor necorespunzătoare din rezervația în "Pădurea Domnească". Teză de master.	Grinciuc D.
Palancean A., dr., conf. univ.	Reconstrucția salcâmetelor din sudul R. Moldova. Teză de master.	Surguci O.
Palancean A., dr., conf. univ.	Crescătoriile cu cerbi pentru repopularea fondurilor cinegetice. Teză de master.	Chiriac V.
Palancean A., dr., conf. univ.	Introducerea și aclimatizarea speciilor noi de	Covali V.

	păsări de interes vânătoresc. Teză de master.	
Palancean A., dr., conf. univ.	Regenerarea arboreturilor de stejar pedunculat și gorun din Î.S. Nisporeni. Teză de master.	Praf G.

Colaborarea cu instituțiile de învățământ superior în aspect didactic (se completează doar de titularii organizației)

<i>Instituția de învățământ superior</i>	<i>Ciclul I- licență Ciclul II - masterat</i>	<i>Denumirea cursului</i>	<i>Numele și prenumele profesorului</i>
Universitatea Academiei de Științe a Moldovei	Ciclul - I	„Botanica”	Dr. Teleuță A. Dr. Onica Elisaveta.
Universitatea de Științe a Moldovei	Ciclul - II	„Conservarea biodiversității”	Dr. Teleuță A.
Universitatea Agrară de Stat din Moldova	Ciclul I licență (anul II)	Floricultura	Sfeclă I.
Universitatea Agrară de Stat din Moldova	Ciclul I - licență (anul IV)	Proiectarea spațiilor verzi	Sfeclă I.
Universitatea Agrară de Stat din Moldova	Ciclul I – licență (anul III)	Arboricultura ornamentală	Sfeclă I
U.A.S.M.		Arboricultura ornamentală.	Bucașel V.
U.L.I.M.		Dendrologie.	Palancean A.
U.L.I.M.		Reconstrucția ecologică a arboreturilor.	Palancean A.
U.L.I.M.		Cinegetica.	Palancean A.
U.L.I.M.		Biologia animalelor de vânatoare.	Palancean A.

Promovarea științei și realizărilor din sfera științei și inovării

<i>Emisiunea TV / Radio</i>	<i>Tematica intervievării</i>	<i>Numele, prenumele intervievatului</i>
„Știință și Inovare”, TV Moldova.	<i>Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova</i>	
„Știință și Inovare”, TV Moldova.	„Hibridarea distantă la vița de vie.”	Dr.hab. Topală Ș. Dr. Alexandrov E.
TVM Locuința mea „Arhitectura verde”	Cactușii tropicali Colecția de cactuși Plantele tropicale	Rogacico S (07.01.12) Rogacico S. (16.03.12) Murzac E. (21.01.12)
TVM „Natura în obiectiv” TVM „ Bună dimineața”	Colecțiile de plante de teren protejate Cultivarea speciilor de Fuksia Cultivarea rodiilor Cultivarea Balzaminului Cultivarea ciclamenelor Cultivarea arțarului de cameră Cultivarea Hippeastrumului Cultivarea agavelor Cultivarea palmierului de curmal Sectorul despre bonsai Cultivarea speciilor de Haemanthus Colecția de Clivia Cultivarea plantelor suculente: <i>Echeveria</i> <i>Kalanchoe</i> <i>Crassula</i> Secretul cultivării orhideelor.	Țîmbali V. (29.01.12) Murzac E. (17.01.12) Țîmbali V. (24.01.12) Murzac E. (31.01.12) Țîmbali V. (07.02.12) Murzac E. (14.02.12) Murzac E (21.02.12) Murzac E. (28.02.12) Murzac E. (06.03.12) Murzac E. (13.03.12) Murzac E. (20.03.12) Murzac E. (27.03.12) Murzac E. (03.04.12) Murzac E. (10.04.12) Țîmbali V. (17.04.12) Țîmbali V. (24.04.12)
Radio	Emisiunea „Ecotera” – Plante de primăvară;	Sîrbu T. (26.04.2012)
Radio	„Ecotera” – Colecțiile GB;	Sîrbu T. (02.05.2012)
Radio	„Evrca” – ameliorarea plantelor decorative;	Sîrbu T. (12.05.2012)
Radio	„Oameni și destine”;	Sîrbu T. (16.05.2012)
TVM	„Natura în obiectiv” – importanța colecțiilor GB, menținerea diversității vegetale.	Sîrbu T. (03.06.2012)
2 TV - 3 R = 5 teme	TV+R ”Colecția de plante ornamentale conifere”. ”Colecția de liliac”. ”Pomul de Revelion”	Bucașel V. dr., conf. univ.
7 TV - 8 R=15 teme	TV+R ”Arborii și arbuștii ornamentali în perioada înflorii (magnolia, săcura, liriiodendron, merii decorativi”. ”Seceta din 2012 și rezistența plantelor lemnoase”. ”Situația în pădurile R. Moldova”.	Palancean A. dr., conf. univ.
2 TV – 1 R-3	TV+R ”Rezistența plantelor lemnoase la factorii nocivi”.	Onica Elizaveta, dr.

	<i>Liriodendron tulipifera</i> – ”Arborele de leala”.	
<i>Baștina, Moldova</i> 1, 8 și 29 ianuarie, 26 august 2012	Speciile potențial energetice, posibilități de utilizare	Țiței Victor
Fazenda, 20 august, TVC-21	Promovarea speciilor condimentar-aromatice	Chisnicean Lilia
Jurnal TV. 21 noiembrie Moldova 21 noiembrie	Promovarea soiurilor condimentar-aromatice, obținerea condimentelor autohtone Promovarea soiurilor condimentar-aromatice, obținerea condimentelor autohtone	Chisnicean Lilia Chisnicean Lilia
Jurnal TV. Moldova -1 Prime Publica TV	Plantele medicinale, aromatice, condimentare-utilizare Natura în obiectiv-Plante medicinale Efectele negative ale sacetei Problemele cotidiene ale Grădinii Botanice(I) a AȘM	Colțun Maricica
Jurnal TV. Moldova -1 Prime Publica TV	Lansarea sistemului de irigare Natura în obiectiv- Grădina Botanică în cele patru anotimpuri ale anului Aniversare de 80 ani a academicianului A.Ciubotaru Problemele Grădinii Botanice – Încălzirea autonomă	Teleuță Alexandru

<i>Articole de popularizare a științei în ziare, reviste etc.</i>			
<i>Numele, prenumele autorului</i>	<i>Denumirea articolului</i>	<i>Ziarul, revista</i>	
CLEȘNINA L	Способы борьбы с американской белой бабочкой.	<i>Омнибус. №9. 2012 г.с. 17 – 19.</i>	
CLEȘNINA L	Молдове впервые выявлен вредитель древесных культур - вязовый войлочник.	<i>Омнибус. №7 2012 г. с 17 - 18.</i>	
CLEȘNINA L	Каштанам Молдовы угрожает опасность.	<i>08.05.2012, на сайте «Инфотаг» (www.infotag.md).</i>	
SFECLĂ I.	Catalog de plante ornamentale	www.nicolflora.md	
Alexandru Teleuță	Academicianul Alexandru Ciubotaru – savant renumit, citoembriolog și fondatorul Grădinii Botanice	<i>Ziarul Literatura și Arta, nr.7(3468), 16.02.2012, p.7</i>	
Alexandru Teleuță	Fondatorul Grădinii Botanice academicianul Alexandru Ciubotaru la 80 de ani	<i>Academus, nr. 1(24), martie, 2012, p.162-163</i>	
<i>Participări la manifestări științifice, expoziții, work-shop-uir, târguri, mese rotunde</i>			
<i>Denumirea manifestării științifice, expoziție, work-shop, târg, mesa</i>	<i>Participanții</i>	<i>Tematica prezentărilor</i>	<i>Distincții obținute</i>

<i>rotunda</i>			
<i>Conservation of plant diversity” - International Scientific Symposium. 2nd edition, 16-19 May 2012. Chisinau. RM.</i>	Cleșnina L. Sfeclă I. Sîrbu T Voineac I. Sava V.	Conservarea și menținerea diversității vegetale <i>ex-situ</i> .	
<i>Sesiunea a XVIII-a de comunicări științifice a Grădinii Botanice „D. Brandza” a Universității din București. 2012.</i>	Sîrbu T.	Colecția de Paeonia L a GB(I) a A.Ș.M. – realizări și perspective.	
Материалы международной конференции, посвященной 200-летию Никитского Ботанического сада. - Ялта, 2012.	Voineac I.	Selecția crizantemelor în Moldova.	
Concursul Municipal pentru Tineret în domeniul științei, tehnicii și artelor.	Sfeclă I.	Rezultatul cercetărilor științifice din ultimii trei ani	Premiul municipal, diplomă de participare și medalie pentru tinerii cercetători.

Elaborate și implementate tehnologii noi pentru multiplicare rapidă a speciilor de plante medicinale valoroase (*Aerva sp.*, *Polymnia sp.*, *Rosmarinus sp.*, *Ceratostigma sp.*, *Withania sp.*, *Ginkgo sp.*, *Myrtus sp.*, *Artemisia sp.*, *Rubus sp. etc.*) și a celor pe cale de dispariție din flora spontană a Republicii Moldova (*Lilium martagon L.*, *Fritilaria meleagroides*, *Bellevalia sarmatica*).

Pentru prima dată pe teritoriul Republicii Moldova a fost atestat ca obiect de carantină dăunătorul *Gossyparia spuria* Modeer, care atacă plantele de ulm, eonimus, măr, arin, alun etc.

Obținute plante-donor din masa calusară și fondată o colecție a speciei *Artemisia balchanorum* Krasch. Determinată componența biochimică la *Withania somnifera*.

Evidențiate două specii de plante decorative *Solanum pseudocapsicastrum* și *Capsium annum* (fam. *Solanaceae*) care pot fi utilizate în amenajarea interierelor și a spațiilor din aer liber pe perioada caldă a anului.

Revizuită componența taxonomică din subclasele *Magnoliidae*, *Ranunculidae*, *Hamamelidae*, *Caryophyllidae*, incluse în vol. 2 a monografiei „Flora Basarabiei” (29 familii, 110 genuri, 392 specii). Elaborată Lista preventivă a plantelor vasculare rare (pentru “Cartea Roșie a Republicii Moldova”, ediția a 3-a). Stabilite specii noi de plante pentru flora spontană a Republicii Moldova: *Polygonum calcatum* Lindm., *P. sabulosum* Worosch.

Evaluată diversitatea floristică și fitocenotică a ariilor naturale protejate de stat: Pădurea Hâncești, Zolonceni, Dubăsari, Voinova și elaborate recomandări de conservare a diversității biologice.

Elaborată argumentarea științifică și întocmită documentația de instituire a Parcului Național „Orhei”; elaborat planul de management pentru zona Ramsar „Nistrul de Jos”.

Selectate și perfectate materialele de brevetare și omologare la 11 soiuri de plante valoroase (furajere, energetice, decorative, medicinale, aromatice condimentare).

Fondat un sector semincer de reproducere a semințelor de superelită și elită la soiul «Vital» (*Silfium prfoliatum*).

De comun cu SRL „Rovazena” a fost fondată pe o suprafață de 50 ha un sector de plante aromatice pentru producerea sării grunjoase, uleiului aromatic și oțetului balsamic.

Omologate un soi nou de plante medicinale, soiul „Savoare” (*Polymnia sonchifolia*), un soi nou aromatic „Peren-1” (*Foeniculum vulgare*) și două soiuri noi decorative: („Tandrețe” (*Gladiolus x hybridus*) și „Fulguri estivale” (*Galtonia x hybrida*)).

În rezultatul activităților științifice cu privire la mobilizarea genofondului de plante, colecțiile Grădinii Botanice au fost completate cu 396 taxoni de plante: floricole – 88 taxoni; plante tropicale – 54; lemnoase – 110; medicinale – 14; aromatice – 21; condimentar-aromatice – 25; furajere și energetice – 36. Colecția de plante ierbarizate a fost completată cu 400 taxoni (800 exicate).

Rezultatele științifice au fost publicate în 154 de lucrări științifice, inclusiv: 4 monografii; 1 manual; 1 capitol în monografie; 8 articole publicate în reviste din străinătate; 1 articol în revistă națională categoria B; 19 articole în reviste naționale categoria C; 73 articole în culegeri științifice internaționale etc. De asemenea au fost publicate „Revista Botanica” vol. IV nr. 1(5), 2012, broșură „Grădina Botanică”, ro/en.; pliant „Grădina Botanică”, ro/en, ca materiale de popularizare.

În cadrul proiectului internațional „Cross-border initiative for developing playful topiary art for education and leisure (TopArt)” a fost organizat Simpozionul științific internațional „Conservarea diversității plantelor”, ediția a II-a, 16-19 mai 2012, Chișinău, Republica Moldova și publicată culegerea de articole ale Simpozionului.

